ZIMANKÓ

Hú, de hideg van – mondják a fázós felnőttek. Persze, ha az ember folyton a meleg szobában gubbaszt, s aztán a hidegtől rettegve kilép az utcára és a szeme közé vágja a hódarát a szél, akkor hideg van. De itt, az Altáj hegységben vagy bárhol a hóval borított mezőn, a si- és a jégpályán, vagy hóembert építve, hógolyózva, a hóban hemperegve – a hó, még a jég sem igazán hideg.

PÁLYAVÁLASZTÁS ELŐTT ÁLLÓK, FIGYELEM!

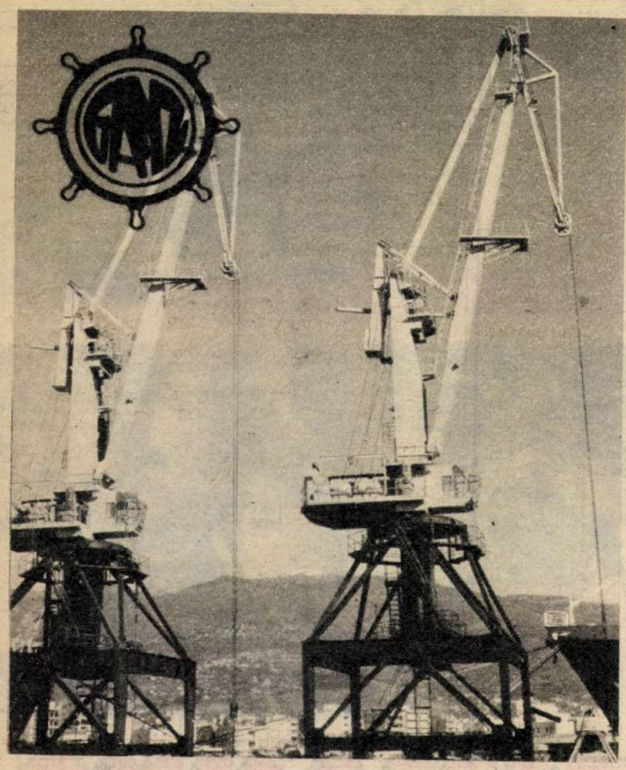

Az ország egyik legjelentősebb nagyvállalata, a Magyar Hajó- és Darugyár várja az általános iskolát végzett tanulókat az alábbi szakmákra történő beiskolázási lehetőséggel: szerkezetlakatos, csőszerelő, gépszerelő, ácsállványozó, hegesztő, gépi forgácsoló (esztergályos), villanyszerelő, öntő.

A gondtalan tanuláshoz biztosítunk: kollégiumi elhelyezést; korszerűen felszerelt tanműhelyt; a tanulmányi ösztöndíjon felül szakmától függően 700—1000 Ft társadalmi ösztöndíjat; napi 3 Ft-ért ebédet; nyereségrészesedést; üdülést balatoni üdülőinkben; sportolási lehetőséget vállalatunk nyolc sportszakosztályában; minden héten szabad szombat.

A szakmunkásvizsga után továbbtanulási lehetőség.

Munkába álláskor 4000—5000 Ft juttatás, modern munkásszálloda, jó kereseti lehetőség.

Érdeklődni és jelentkezni az alábbi címeken lehet:

MHD központi oktatási osztály, Budapest, Váci út 208. — 1904, telefon: 296-203.

MDH Tiszafüredi Gyáregység, Tiszafüred, telefon: 53.

MHD Balatonfüredi Gyáregység, Balatonfüred, telefon: 06-80-40-100.

MHD Váci Gyáregység, Vác, Derecske dűlő, telefon: 06-27-11-411.

PÁLYAVÁLASZTÓK, FIGYELEM!

JELENTKEZZETEK PAPÍRIPARI SZAKMUNKÁSTANULÓNAK!

A gondolatok rögzítése ősi igény. Az ősember a barlang falára festett. Az ókoriak a kőtáblát és a papiruszt használták. A legidőállóbb a papír. Több ezer év alatt nélkülözhetetlen lett, nem tudta semmilyen más anyag pótolni a kultúra terjesztésében, az emberi tudomány rögzítésében elfoglalt helyét. Felhasználási területei a csomagolástechnikában és az egészségügyi felhasználásban bővülnek.

FIATALOK!

Legyetek a „FEHÉR MÍVESSÉG" mesterei. Gyertek a Csepeli Papírgyárba CELLULÓZ- ÉS PAPÍRGYÁRTÓ, valamint, PAPÍRFELDOLGOZÓ szakmunkástanulónak.
Biztos jövő, jelentős kedvezmények a tanulás idejére.

Képzési idő: 3 év.

Az elméleti oktatás helye: az 50. sz. Ipari Szakmunkásképző Intézet (Csepel — Bajáki F. u. 27.)
A gyakorlati oktatás helye: a Csepeli Papírgyár.
A képzés ideje alatt tanulóinknak a következő kedvezményeket adjuk:

— tanulmányi eredménytől függő társadalmi ösztöndíj (300—1000,— Ft), tanulmányi pótlék (+ 10—50%) és tanulmányi ösztöndíj (130—600,— Ft)
— térítésmentes ebéd
— teljes tanfelszerelés és munkaruha
— minden tanévben egy teljes öltözet ruha
— ingyenes kirándulásokat szervezünk
— kéthetes ingyenes üdülés a Balatonnál
— szünidőben vállalt munka esetén a munkakörnek megfelelő teljes bér
— tanulmányi eredménytől függően minden sikeresen befejezett tanév végén 1000—2500 Ft jutalmat fizetünk
— sportolási lehetőségek, strand és sportlétesítmények a gyár közelében
— ifjúsági klub, könyvtár.

Bővebb felvilágosítást ad a Csepeli Papírgyár személyzeti osztálya

Cím: 1751 Bp. XXI., Duna u. 42.
Telefon: 279-620/301, 535, 518 mellék.

VÁRUNK BENNETEKET!

PEST MEGYEI ÁLLAMI ÉPÍTŐIPARI VÁLLALAT

PÁLYAVÁLASZTÁSI TÁJÉKOZTATÓ

Vállalatunkhoz 1984. szeptemberétől az alábbi szakmákra iskolázunk be általános iskolát végzett fiúkat szakmunkástanulónak:

épületvillamossági szerelő, központi fűtés- és csőhálózatszerelő, vízvezeték- és készülékszerelő, vas- és fémszerkezeti lakatos, épületasztalos, építőgépszerelő, magasépítőipari ács-állványozó, szobafestő-mázoló (tapétázó), vízszigetelő, épületburkoló, kőműves, padlóburkoló, vasbetonkészítő, bádogos, autószerelő.

Vidékiek részére (az autószerelő szakma kivételével) kollégiumot és teljes ellátást biztosítunk. Ösztöndíjat az évfolyamtól és a tanulmányi eredménytől függően, 100–650 Ft-ig fizetünk. A III. évben teljesítménybérezési lehetőség biztosítva.

A kiemelt szakmák esetében (pl. kőműves, magasépítőipari ács-állványozó, vasbetonkészítő, vízszigetelő) 200 Ft ösztöndíj-kiegészítést fizet a vállalat, továbbá társadalmi ösztöndíj juttatására is lehetőség van.

A társadalmi ösztöndíj összege 300–1000 Ft-ig terjed, tanulmányi pótlék címén a 3, 4, 5-ös tanulók 30%, 40%, 50%-ot kapnak havonta.

Jelentkezés: írásban a vállalat személyzeti és oktatási osztályán: Budapest XXI., Kiss János altábornagy u. 19–21. — 1751: személyesen a szakoktatási csoportnál, Budapest XXI., II. Rákóczi Ferenc u. 197. Megközelíthető: a Boráros tértől gyorsvasúttal a végállomásig, onnan a 38/b jelű autóbusszal a 3. megálló.

FIATALOK, VÁRUNK BENNETEKET!

A Lőrinci Textilipari Vállalat az 1984/85-ös tanévre felvesz általános iskolai végzettséggel rendelkező lányokat: **nemszőtt kelmegyártó, fiúkat: textil- és ruházati ipari gépszerelő szakmunkástanulónak 16 éves korig.** Felvételi vizsga nincs! Tanulmányi idő 3 év.
ÖSZTÖNDÍJ: 650,– Ft, valamint a tanulmányi eredménytől függően 150,– Ft, 200,– Ft, 250,– Ft tanulmányi pótlék havonta.

JUTTATÁSOK:

– Kollégiumi elhelyezést minden vidéki tanulónak biztosítunk teljes ellátással, munkaszüneti napokon is.

– Iskolaköpenyt, füzetcsomagot, munkaruhát a vállalat, tankönyvet az iskola térítésmentesen biztosít.

– Évente két alkalommal kedvezményes vásárlás a vállalat termékeiből.

– III. éves tanulóinkat teljesítménybérben foglalkoztatjuk, jövedelmük a teljesítményük szerint kerül elszámolásra.

Részletes tájékoztatást adunk szóban vagy írásban. Érdeklődők részére üzemlátogatást biztosítunk, iskolák részére csoportosan is.

Cím: Lőrinci Textilipari Vállalat személyzeti osztály, Budapest XVIII., Reviczky Gyula u. 9/11.
Telefon: 274-619.

LŐRINCI TEXTILIPARI VÁLLALAT BUDAPEST

„CSAK FIATALOKNAK"

A KISPESTI TEXTILGYÁR általános iskolát végzett, 16 évesnél nem idősebb lányokat, fiúkat szakmunkástanulónak felvesz az 1984/85-ös tanévre.

LÁNYOKAT: fonó, szövő, textilfestő-kikészítő,

FIÚKAT: textilfestő-kikészítő, textilipari gépszerelő, marós, esztergályos, lakatos, bádogos, kőműves mechanikai műszerész, asztalos, szobafestő és mázoló szakra.

JUTTATÁSOK: Tanulmányi ösztöndíj: 350,– Ft-tól 750,– Ft-ig. **Társadalmi ösztöndíj: havi 500,– Ft,** ezen felül a közepes tanulók **havi 150,– Ft,** a jó tanulók **havi 200,– Ft,** a jeles tanulók **havi 250,– Ft** tanulmányi pótlékban részesülnek.

Az I. évfolyamos szakmunkástanulók részére a tanulmányi pótlékot az I. félév eredménye után fizetjük. A tanulási idő utolsó évében jó tanulóinkat szakmunkásbérben foglalkoztatjuk. A szakmunkásbérben foglalkoztatott tanulók a tanulmányi ösztöndíj helyett a teljesítményük bérét kapják. **Kb. 1500–1800,– Ft.**

ELHELYEZÉS: Minden vidéki szakmunkástanuló részére kollégiumi férőhelyet, havi 210,– Ft térítés ellenében teljes ellátást (reggeli, ebéd, vacsora, szállás) biztosítunk.

EGYÉB JUTTATÁSOK: munkaruha, tanszerek, Budapest területére érvényes kedvezményes utazási bérlet. 35%-os kedvezményes áruvásárlási lehetőség a vállalat termékeiből, évenként 2000,– Ft értékig.

A szakmunkásvizsga után fiataljaink havi jövedelme: **3500–4200,– Ft.** Gyakorlott dolgozóink havi jövedelme: **4200–5000,– Ft.**

A továbbtanulási lehetőséget minden fiatal részére biztosítjuk. Vállalatunk önálló sportlétesítménnyel és jól felszerelt művelődésiházzal, ifjúsági klubbal rendelkezik.

Rendszeres programok biztosítják dolgozóink és szakmunkástanulóink tanulását, szórakozását.

KISTEX PRINTEX

LEVÉLCÍMÜNK: KISPESTI TEXTILGYÁR személyzeti és szociálpolitikai főosztály
Budapest XVIII. ker.
Fáy út 2. sz. 1184

SZERETETTEL VÁRUNK SZAKMUNKÁSTANULÓINK SORAIBA!

Négyévenként rendezik a téli sportok nagy ünnepét, a téli olimpiát. Idén Szarajevó ad otthont a játékoknak

OLIMPIA HÓÁGYÚVAL?

Óriásműlesikló pálya a Bjelasnicán

Szarajevó kérte és megkapta a XIV. Téli Olimpiai Játékok rendezésének jogát. Ha Jugoszláviáról van szó, az ember önkéntelenül is a ragyogóan kék égre, a tengerpart kellemes éghajlatára gondol. Lehet-e egyáltalán ebben az országban téli olimpiát rendezni?

FORGALMI DUGÓK — SZAMARAKKAL

Bosznia-Hercegovina félmilliós fővárosa egy kiszélesedő völgykatlanban terül el. Magas hegységek ölelik körül, ennek köszönhetően Szarajevóban különleges éghajlat uralkodik: különbözik a környező területek, főleg a tengerpart éghajlatától. Itt hidegebb van, hosszabb a tél, s természetesen több a csapadék is. Nem ritkaság, hogy a környező hegyeket még április elején is vastag, sportolásra alkalmas hótakaró borítja.

De a város nemcsak különleges klímájáról híres: Szarajevó Bosznia-Hercegovina kulturális, közigazgatási és ipari központja. A hosszú török hódoltságot idéző városnegyedek mellett ott magasodnak az új, modern épületek, a régi bazároktól, az apró műhelyektől nem messze dübörögnek a gyárak gépei. A kereskedők megcsökönyösödő szamarai forgalmi dugókat okoznak. A város, akár egy történelemkönyv. Nemcsak évszázadok krónikáját adja közre, hanem tudósít a jelenről, s megmutat egy darabot a jövőből is. Abból a Szarajevóból, amely vállalkozik egy világméretű sportesemény megrendezésére.

A Nemzetközi Olimpiai Bizottság 1978-ban hozott döntésével sokan nem értettek egyet. Még a jugoszláv sportvezetők egy része is erősen kételkedett abban, hogy a Miljacka folyó partján elterülő város meg tud-e birkózni ekkora feladattal. Annál is inkább, mert a téli sportoknak nincsenek hagyományai az országban. A szervezők csak Lake Placidben, az 1980-as téli olimpián látták be, hogy a rendező városnak ezernyi gonddal, bajjal kell megverekednie.

CSARNOK IS KELL

A problémák mindjárt a repülőtérrel kezdődtek. A magas hegyek ölelte Szarajevó nem a pilóták álmainak netovábbja. Itt leszállni komoly szakmai vizsga; az alacsonyan repülő gépek nehezen tájékozódnak, s alaposan „összerázzák" őket a katlan légörvényei. A város az építést a repülőtérrel kezdte.

Ezután a fedett csarnok kérdése gyötörte meg a rendezőket. A Zetra stadion szép és modern léte-

A biatlonban indul a magyar csapat is

sítmény, de úgy gondolták: kellene még egy, hogy zavartalanul bonyolódhassanak le a műkorcsolyaversenyek, s a jégkorongmérkőzések. A pénzügyi szakemberek ekkor terveik, kimutatásaik, kalkulációik fölé hajoltak. Nem kellett két perc, s apró izzadságcseppek jelentek meg a homlokukon. A skenderi vásárközpont mellé tervezett csarnok nagy összegeket emésztene föl — mondták —, s elvonná a pénzt más, lényegesebb létesítményektől. Például az olimpiai falutól. Erre pedig mindenképp szükség van, hiszen Lake Placid „börtöncellái" bebizonyították: hiába jók a pályák, ha a versenyzők nem tudják rendesen kialudni magukat. Felépítették az új csarnokot, s a Mojmilo kerületben az olimpiai falut, kibővítették már meglevő sípályáikat, ugrósáncaikat. Olyan erőt vetettek be, mely nem szerepelt az előzetes tervekben: a társadalmi munkát. Szarajevó egyetemistái, diákjai hétről hétre ott szorgoskodtak a szakemberek mellett.

Csak az időjárás nem akart a szarajevóiak kedvében járni. A Bjelasnica és a Jahorina hegység lejtőin egyelőre nincsen hó. Bár a rendezők már felállították a furcsa, háromlábú hóágyúkat, kérdés, hogy ezek a különben elmés szerkezetek képesek-e két-három, több kilométer hosszúságú sípályát a most már annyira áhított „lepellel" betakarni. A rendezők tehát készültek, az időjárás azonban nem. Ha már a készülődésnél tartunk, mondjuk el: a házigazdák öröme, jószerével csak a sikeres rendezés lehet.

A játékok nagy favoritjai egyébként a Szovjetunió, eddigi összesen hatvanegy, Norvégia ötvenegy és az Egyesült Államok hatmincnégy aranyérmével.

SZURKOLÁS A HÓÉRT

Magyarország küldöttsége nem lesz népes: gyorskorcsolyában, biatlonban, lesiklásban és — talán — műkorcsolyában állnak rajthoz versenyzőink. Szereplésükkel nem fognak izgalmakat okozni, csak a szovjetunióbeli Medeó magaslati pályáján készülő Hunyadi Emese számíthat arra, hogy nevét megismeri a sportvilág. A Koszevo stadionban — ez lesz a gyorskorcsolya versenyek színhelye — erős mezőny áll rajthoz, úgyhogy Emese ötödik vagy hatodik helyezése már nagyon szép eredménynek számítana. Ha nincsenek esélyeink, akkor miért indulunk egyáltalán? A válasz egyszerű: nem akarunk kimaradni egy ilyen eseményből. A hó, a jég világában született sportágak különös varázzsal bírnak, a száguldás, vagy a szépség jellemzi őket, de mindezen túl jó érzés az is, hogy küldöttségünkön keresztül egy nemzeteket magába tömörítő sportközösséghez tartozunk.

Még meg sem kezdődött az olimpia, de máris szurkolnunk kell. A régiek esőért táncoltak. Nem hiszem, hogy ez a módszer segítene, mindenesetre jó lenne, ha az időjárás „meggondolná" magát. Mert ugye az igazi hó sokkal jobb, mint a gépek által pályára szórt fehér lepel. S egyáltalán: mit érne a téli olimpia — tél nélkül?

Sinkovics Ferenc

A piros mezes szovjet válogatott a Lake Placid-i ezüst után, szeretne újra aranyérmes lenni

Az angol Torwill—Dean páros a jégtánc nagy esélyese

TÖPRENGŐ

Bizonyára szereted a biológiát, amely a természet nagy titkaival ismertet meg. A mi rejtvényes biológiánk ugyanezt teszi, csak egy kicsit tréfálkozik is. Ha jól ismered a természetet, sok kérdésre tudsz válaszolni.

A rejtvényeket lehetőleg postai levelezőlapon küldd be! Ha csak kettőt tudsz megfejteni – és azok jók –, már részt vehetsz a heti jutalomsorsoláson. Beküldési határidő: február 13. Címünk: Budapest, Jászai Mari tér 5. – 1397. A borítékra vagy levelezőlapra írd rá: „TÖPRENGŐ".

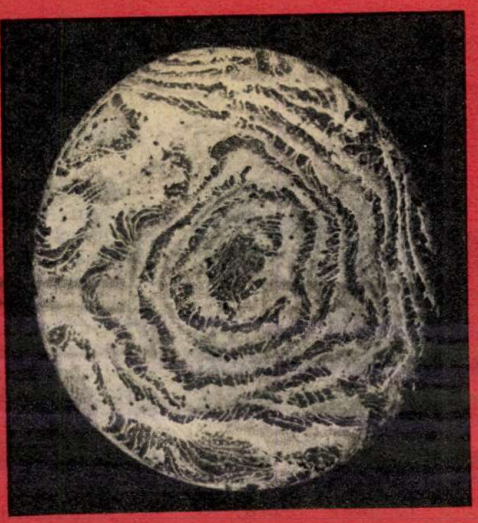

MIT LÁTSZ? 1. a Naprendszer egyik bolygólyának csillagászati távcsövön át látható képe. X. szerves anyagokat tartalmazó kőmaradvány. 2. egyszerű dunai kavics.

AZ 1. SZÁM MEGFEJTÉSEI MESEOPERA: Csalóka Péter. – A VÍGJÁTÉK ATYJA: Tudós nők. – A FEJEDELEM: A tizenötéves háború. – ATOMFIZIKUS: Irene Curie. – KEDVELT ÍRÓ: Micsoda négy nap, Micimackó, Karinthy Frigyes.

BETŰREJTVÉNY

di
f

A török írástudók régen így szólították meg egymást.

Poszter-játék

Az ÁPISZ és a Pajtás közös pályázata. Az ÁPISZ boltjaiban árusított füzetcsomagokban egy űrlapot helyeztünk el. Erre kell felragasztani hétről-hétre a Pajtásban mindig ezen a helyen, ezzel a címmel megjelenő fotót. Aki valamennyit kivágja és felragasztja, majd elküldi szerkesztőségünkbe a tanév végén, az 1984 júniusában részt vehet játékunk nyilvános vetélkedőjén, találkozhat kedvenceivel és értékes ajándékokat nyerhet. Érdemes velünk játszani!

MELYIK A KETTŐ KÖZÜL? Bizonyára ismered az árvalányhajat. A pázsitfélék nemzetségéhez tartozik. Ugyancsak ismered az iszalagot is, amely a boglárkafélék családjának tagja. Képünkön a kettő közül melyiket látod?

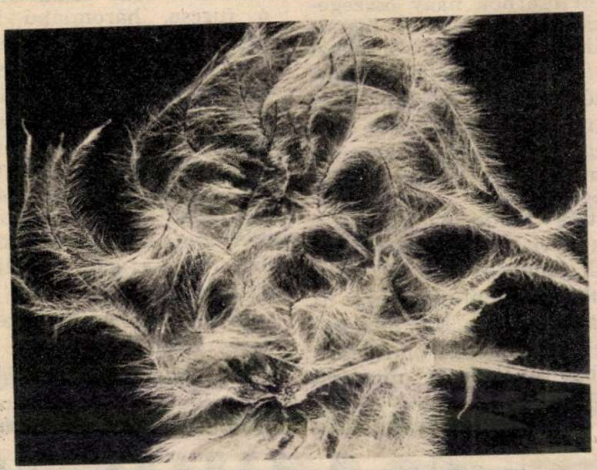

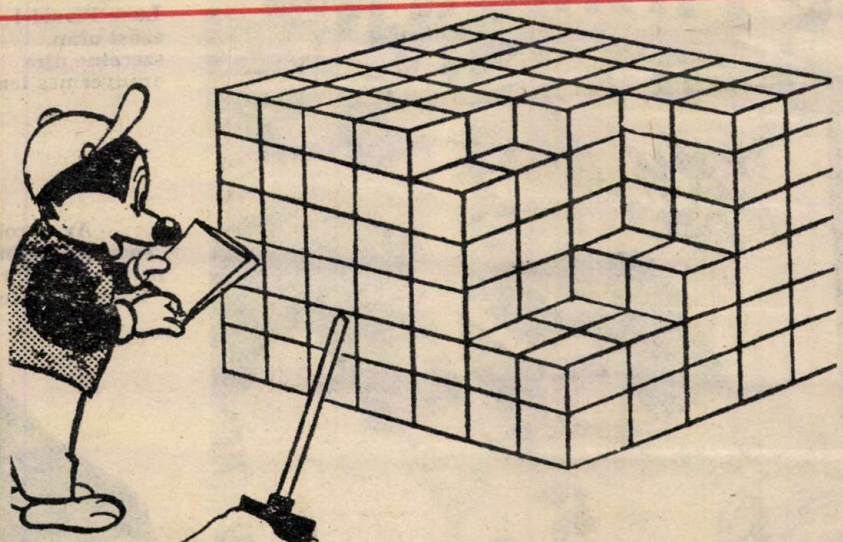

PLACID MESTER azon töri a fejét: vajon hány téglát kell még idehoznia, hogy a hasáb teljes egész legyen?

EJNYE DOKTOR ÚR!

Igen, DOKTOR BUBÓ-ról van szó. Hát az ön nevét nem a tévé rajzfilmsorozat jó humorú írója találta ki? Az ön neve valóban az egyik hazai bagolyféle tudományos, latin neve? Pedig így van. A kérdés az, hogy melyik bagolyféléé?

1. a gyöngybagolyé
x. a kuviké
2. az uhué.

SIKET VAGY NEM SIKET?

Ez itt a kérdés! Van-e füle (hallójárata) a siketfajdnak?

1. Nincs füle, nem hall semmiféle zajt. A látása azonban a legélesebb, legtökéletesebb a madarak között.

x. A szájában vannak bizonyos hangérző idegek, ezért veszi mindenkor tágra nyitott szájjal a lélegzetet.

2. Van füle, jó a hallása. A siketfajd kakasnak a tánca, a dürgése közben – főleg a vége felé – van néhány olyan pillanata, amikor nem fogja fel a külvilág zaját. A vadászok ekkor szoktak rálőni.

KI ÍRTA HELYESEN:

Jó ismert az a légyhez hasonló, apró termetű, rövidcsápú rovar, amely erjedő, édes anyagokba (például: must) rakja petéit. Nevét melyik író írta le helyesen?

GÁRDONYI GÉZA: „A meleg levegőben muslicák táncoltak."

MÓRA FERENC: „A muslincák felhősen kavarodtak fel a fűből."

FELELNI TUDNI KELL

A biológiatanár így szólt Bercihez:

– Fiacskám, ha jól felelsz, az ötös osztályzaton kívül ajándékot is kapsz tőlem. Az ajándékodnak a latin nevét mondom, neked ki kell választanod azt az egyet, amelyiket legjobban szeretsz. **1: Citrus limon, 2: Citrus sinensis, 3: Ficus carica, 4: Cocos nucifera, 5: Musa paradisiaca.**

Berci rövid gondolkodás után így szólt:

– Tanár úr kérem, én egyiket sem kérem. Hiszen amelyik ehető, az savanyú, amelyik pedig nem savanyú, az ehetetlen.

Vajon jól felelt-e Berci?

TÉPELŐDÉS

Nem értem! Egyáltalán nem értem! Én úgy tudom, hogy a vámpír vérszívó állat. Ebben a könyvben pedig azt olvasom, hogy ez aljas rágalom. A vámpír gyümölcsökkel és rovarokkal táplálkozik. Ezzel szemben azt írja a könyv, hogy az igazi vérszopó állat a közép- és dél-amerikai denevér. Hogyan lehet az a szelíd kis denevér vérszopó?

Mi az igazság?

VETÉLKEDŐ

Két bogár így vetélkedett egymással:

Egyik: Mindenképpen nagyobb vagyok nálad, mert engem az emberek góliátbogárnak hívnak!

Másik: Nagyon tévedsz! Én vagyok a nagyobb, mert én erősebb is vagyok. Az én nevem ugyanis herkulesbogár!

Melyiküknek van igaza?

NEM CSAK EGY BETŰ

Két állatról van szó. Az egyik a sün, a másik a sül. Kérdés, hogy melyik leírás vonatkozik az egyikre, és melyik a másikra.

1. Rágcsáló. A méhlepényes emlősök rendjének tagja. Szemfogai nincsenek, metszőfogai gyökérnélküliek. Folytonevő. Az óvilágban él.

2. Rovarevő. Lábain 5-5 ujj van, melyeken karmot visel. Éjjeli állat. Európában él.

MICSODA ÓRIÁS?

Tudod-e, hogy a legnagyobb édesvízi csontoshal, amelynek a hossza körülbelül négy méter, Dél-Amerikában, az Amazonasban él? Húsa nem nagyon ízletes, de azért elég sokan halásszák. Nevét megtudod, ha az alábbi szavak egy-egy betűjét egymás mellé rakod.

ARAB, RÓNA, ALMA, PERC, ALGA, ILKA, MAKÓ, ALAK.

MI LEHET EZ?

Ha a nevét hallom, azt hinném, hogy az egyik jól ismert gabonafélének rokona. Sőt, mi több, szülője, ha ugyan növényre lehet ilyesmit mondani. Valójában azonban élősködő tömlősgomba. A nép varjúkörömnek hívja. Mérgező hatású. Mégis, egyes termelőszövetkezetek abból a bizonyos gabonaféléből nagy táblákat vetnek el, s miután a növény növekedni kezd, megfertőzik ezzel a mérgező gombával, azután eladják a gyógyszergyáraknak, amelyek vérzéscsillapítót készítenek belőle.

Mi a rendes neve?

MELYIK A CSÚCSTARTÓ?

E három madár közül melyiknek a leghosszabb a szárnya, azaz az evezőtollai?

1. a sasnak
x. az albatrosznak
2. a gólyának.

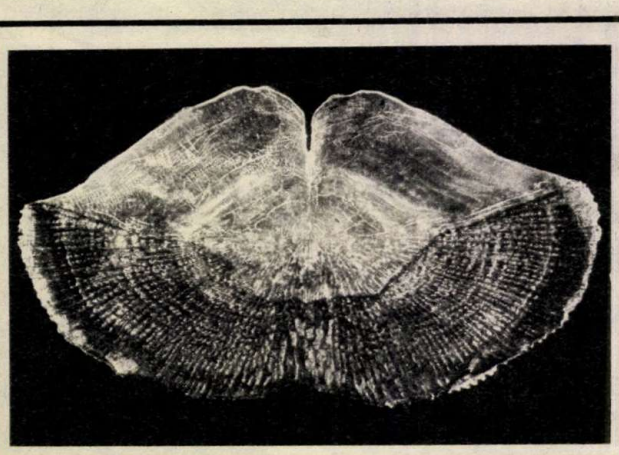

MI EZ?

1: őskori állat megkövesedett medencecsontja.
x. halpikkely
2: egy ókori előkelő hölgy csontból készült legyezője.

NYERTESEK. Az 1. szám rejtvényeinek megfejtéséért jutalmat kapnak: Drótos Dóra, Mucsony; Takács Erika, Molnári; Ebergényi László, Budapest, XII.; Svéd Éva, Szabadegyháza; Pál Zoltán, Hatvan; Török Melinda, Szigliget; Bíró László, Nyírbátor; Mikola Éva, Kisrécse; Leányvári Emőke, Vác; Szakonyi Edit, Zalaegerszeg; ifj. Horváth Tibor, Pápa; Pecán Johanna, Dévaványa; Kukucska Ildikó, Táborfalva; Greskó László, Körmend; Rákli Katalin, Rábapordány; Mócz Andrea, Hatvan; Tóth Levente, Baja; Majzik Edina, Táborfalva; Lőrincz Erzsébet és Beáta, Porrogszentpál.

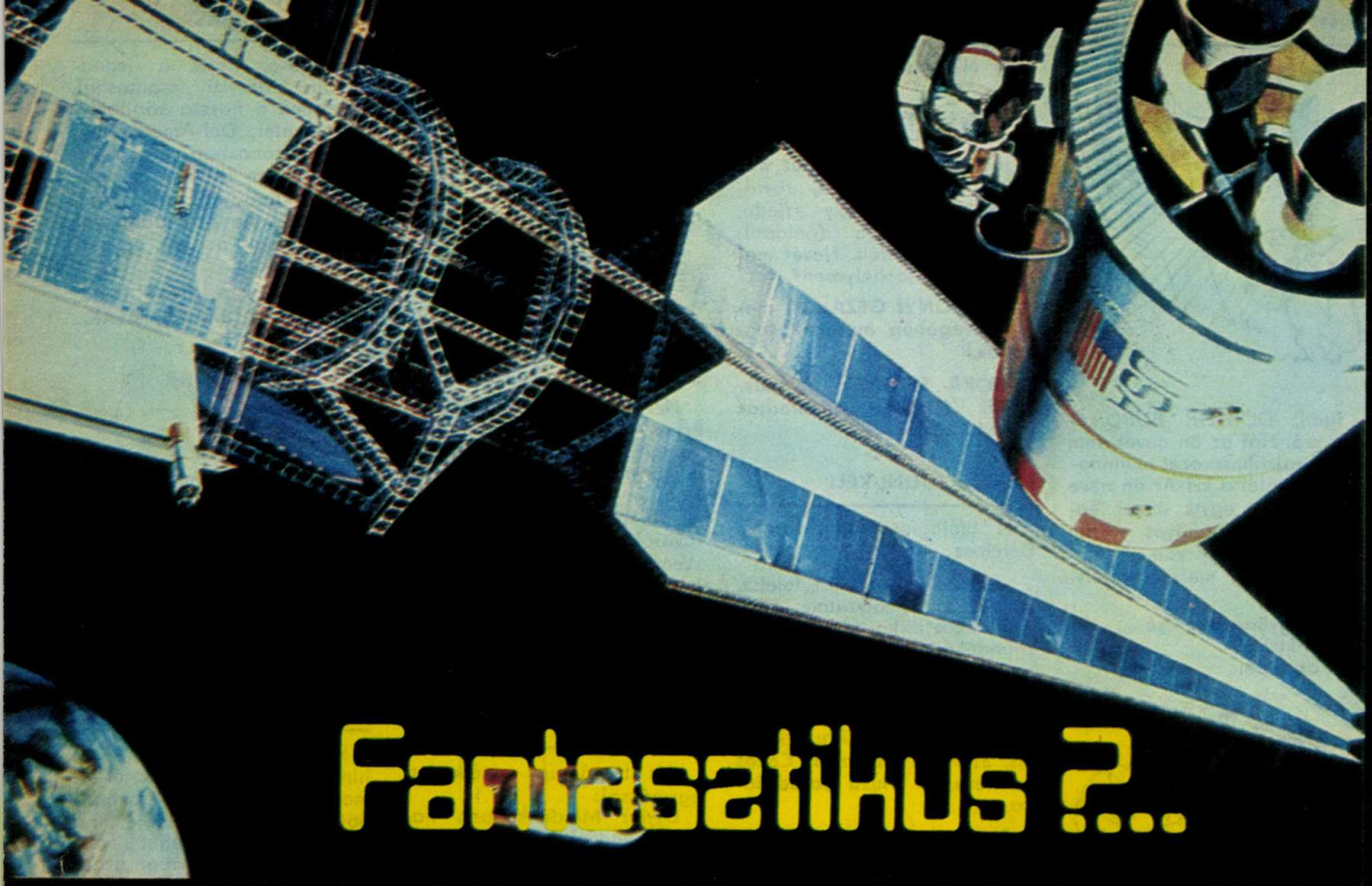

Fantasztikus ?...

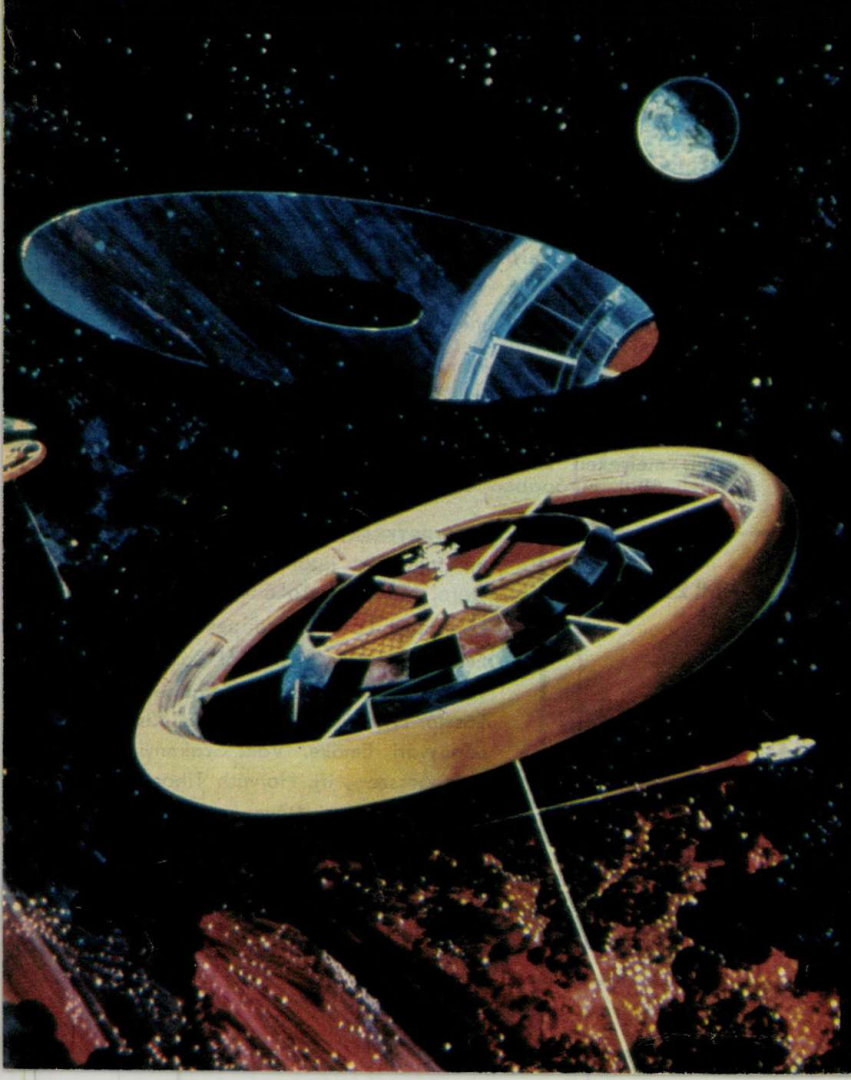

Nos, egyértelműen kijelenthetjük, hogy igen is, nem is. A vágy, hogy az ember hosszabb időre elhagyhassa bölcsőjét – a Földet – megiehetősen régi. A nagyméretű űrlaboratóriumok – űrvárosok? – összeszerelésének tervein napjainkban is számos tudományos intézet dolgozik. Azt mondhatjuk tehát, hogy ezek az elképzelések technikailag már ma sem fantasztikusak.

Viszont kizárólag bolygónk anyagi és szellemi erejének legteljesebb összefogásával lennének csak megvalósíthatók. Ehhez azonban elsősorban itt a Földön kellene szót értenünk egymással. És – sajnos – ebből a szempontból ezek a tervek egyelőre még valóban fantasztikusak . . .

–R –R

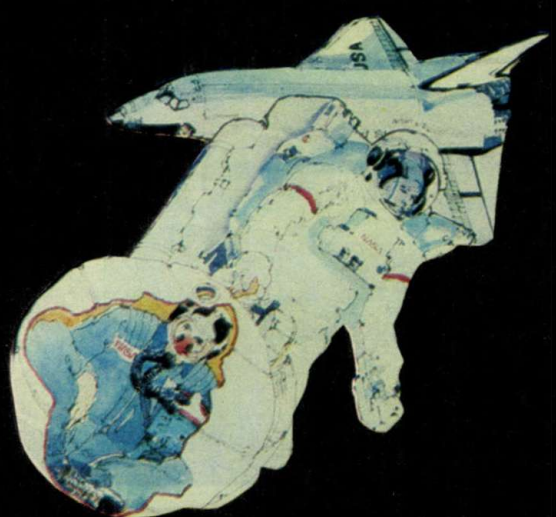

KASTANKA

CSEHOV ELBESZÉLÉSE NYOMÁN
ÍRTA: CS. HORVÁTH TIBOR,
RAJZOLTA: DARGAY ATTILA

1

Jól ismerjük a táblát.
Egy roppant határozott ujj mutat
egy roppant határozott irányba: arra kell menned!
A tábla teljesen egyértelmű, csak kissé hiányos.
Itt tökéletesített változatok láthatók.
Mert azért az sem árt,
ha tudod, hogy mi vár rád az út végén!

Dimitrovszky László:

ERRE TESSÉK!

Balatonra

csigalépcső felé

matrózkocsma

zsákutca

első segély

sötétkamra

röntgen

szellemvasút

hadvezér

bankár

eskü

84/6
XXXIX. ÉVF. • 1984. FEBRUÁR 9. • ÁRA: 4 Ft

PAJTÁS

FOTÓ: SZALAY BÉLA

KÖVETKEZŐ SZÁMUNK TARTALMÁBÓL:

A „laza társulástól" a közösségig. Hátizsákos iskola Érdligeten. Mindenki beleszólhat. Úttörőcsapat született.

A fehér egérnek kilenc háza van. Pitypangonként tíz fillér. Kedves ismerős: Haumann Péter.

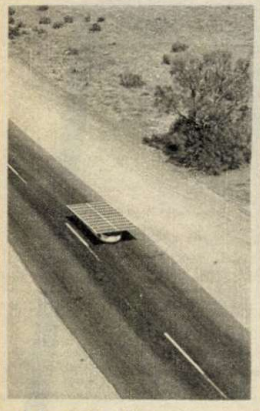

A legtakarékosabb gépkocsi rejtélye. Napelemes autó: a jövő járműve.

margó

Abraham Lincoln

Nem tudom, hogy az Amerikai Egyesült Államokban hogyan ünneplik meg február 12-ét, Abraham Lincoln születésének 175. évfordulóját. Az viszont bizonyosra vehető, hogy a világméretű tiltakozás ellenére folytatják a NATO rakétatelepítési programját, s újabb és újabb amerikai Pershingeket és robotrepülőgépeket helyeznek készenlétbe Európában.

Abraham Lincoln is az USA elnöke volt, ahogy most Ronald Reagan az, s ő is a Republikánus Párt elnökjelöltjeként került a végrehajtó hatalom csúcsára. Csak hát azóta több mint egy évszázadot hagyott maga mögött az emberiség . . .

Abraham Lincoln 1809. február 12-én született. Apja ács volt, s fiatal korában ő is munkásként kereste meg kenyerét, majd nagy szorgalommal elsajátította a jogtudományt és ügyvéd lett. Tagja volt az Egyesült Államok képviselőházának, s ötvenegy éves, amikor 1860-ban megválasztották az USA 16. elnökévé. Pártja, a hat éve alakult Köztársasági (Republikánus) Párt ekkor jutott először hatalomra, s a reakciós Demokrata Párttal szemben a haladó erőket tömörítette.

Lincoln megválasztása, illetve a Demokrata Párt veresége nagyban hozzájárult az Észak és a Dél közötti szakadék szélesedéséhez és a polgárháború kirobbanásához. Az északi államokban ugyanis már eltörölték a rabszolgaságot, s a déliek rabszolgatartó ültetvényes társadalmi, gazdasági rendjéhez viszonyítva mindenképpen haladó kapitalista fejlődés útján jártak. A déliek „nagy rabszolgatartó köztársaság" megalakításáról álmodoztak.

Négy évig, 1865 augusztusáig tartott, s rengeteg áldozatot követelt a polgárháború. Természetesen a számbeli, anyagi, technikai fölénnyel rendelkező északiak győzelmével ért véget. Az északiak azonban nemcsak erősebbek voltak, hanem a rabszolgaság megszüntetéséért, a haladásért, igaz ügyért harcoltak. Soraikban önként hadba vonult munkásokkal, négerekkel. (S mi, magyarok büszkén mondhatjuk, hogy az 1848-as magyar forradalom és szabadságharc menekültjei közül számosan köztük voltak.)

A polgárháború végét azonban a másodszor is elnökké választott Lincoln már nem jelenthette be. 1865. április 14-én a déliek egy fanatikus híve merényletet követett el ellene, és a gyilkos golyó másnap reggelre kioltotta életét.

Abraham Lincoln Amerika egyik legnagyobb fia volt. Marx írta róla: „. . . egyike volt azoknak a ritka embereknek, akik a nagyság elérése után is megőrzik nagyszerű tulajdonságaikat. S e nagy és pompás embernek a szerénysége olyan nagy volt, hogy a világ csak azután látta meg a hőst benne, amikor már vértanú lett."

Első elnöki székfoglalóját az alábbi szavakkal zárta: „. . . Nem szabad, hogy ellenségek legyünk. Ha a szenvedély meg is feszíti, (de nem szakítja el) a bennünket összefűző szeretet kötelékeit." — Lincoln ezt a kettészakadt nemzetnek, az egymással farkasszemet néző Észak és Dél népének és természetesen vezetőinek mondta, 1861. március 4-én, vagyis 123 éve . . .

Akkor ezt hiába mondta. És ha ma mondaná a Föld népeinek? . . .

Szente Pál

PAJTÁS

A MAGYAR ÚTTÖRŐK SZÖVETSÉGÉNEK KÖZPONTI LAPJA

Szerkesztőség: Budapest, Jászai Mari tér 5. 1397

Telefon: 321-987
321-988
321-989

Postafiók: Bp. 62. Pf. 508. 1397

Főszerkesztő: SOMOS ÁGNES
Főszerkesztő-helyettes: FÜLEKI JÁNOS
Szerkesztő: BŐCS FERENC, SZIGETI PIROSKA
Művészeti szerkesztő: CZIFFERSZKY BÉLA, FORRAI JÁNOS
Kiadja az Ifjúsági Lap- és Könyvkiadó Vállalat
Felelős kiadó: DR. PETRUS GYÖRGY igazgató

Kiadóhivatal: Budapest, Révay u. 16. 1065 Telefon: 116-660
Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető a hírlapkézbesítő postahivataloknál a kézbesítőknél és a Posta Központi Hírlap Irodánál (KHI Budapest, József nádor tér 1. 1900) közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215-96 162 pénzforgalmi jelzőszámra.
Előfizetési díj: egész évre 139,50 Ft, I. félévre 77,50 Ft, II. félévre 62 Ft

84.0170 Athenaeum Nyomda Kozma utcai üzeme, Budapest
Rotációs mélynyomás
Felelős vezető: SZLÁVIK ANDRÁS vezérigazgató

HU ISSN 0030-19583

INDEX: 25 695

A beküldött kéziratokat és rajzokat nem őrizzük meg és nem küldjük vissza.

HÍD-TÖRTÉNELEM

Vannak tárgyak körülöttünk, amelyek, ha nem lennének, nem egyszerűen csak hiányoznának. Hiányukat talán észre sem vennénk, de mi magunk is mások lennénk. Budapestet nem tudom elképzelni hídjai nélkül

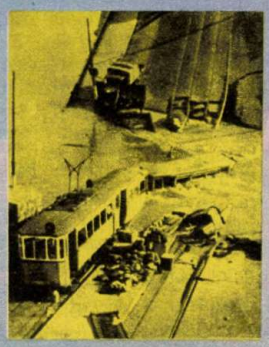

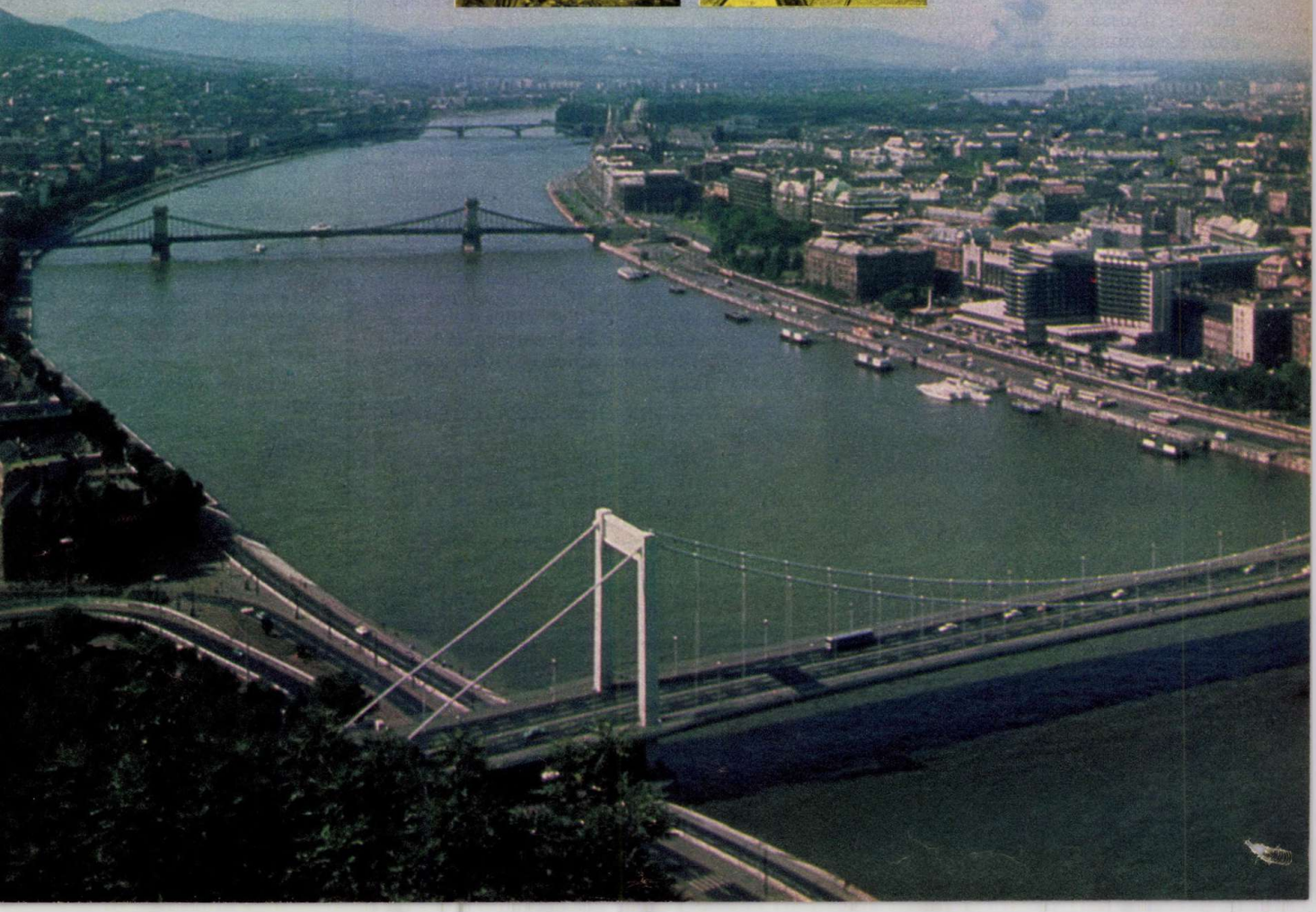

„Budapest nem csupán egy a világ metropolisai között, hanem az egyetlen. Vegyük csak a hídjait: a csodálatos Duna-folyó fölött átívelő nyolc híd a magyar főváros legfőbb ékessége. Az Erzsébet-híd és a Lánchíd sajátos építésével, technikai megoldásával egyedülálló a világon." (Részlet egy külföldieknek szóló budapesti útleírásból.)

DR. TRÄGER HERBERT, A KÖZLEKEDÉSI- ÉS POSTAÜGYI MINISZTÉRIUM FŐTANÁCSOSA:

— Egy város, amely „ad" hídjaira, nemcsak hasznot — szépséget is — nyer! Ahány város, annyiféle híd, annyiféle a szépség is. Hiszen mennyire különböznek az angol függőhidak, a párizsi Szajna hídjai, vagy az NSZK-beli Düsseldorf híd-családjának tagjai a magyar főváros nyolc büszkeségétől. Észrevette, hogy a nyolc között nincs két egyforma? Ha csak a szerkezetet nézzük: a Széchenyi Lánchíd függőhíd, a francia tervezésű Margit-híd ívhíd; az első igazi magyar híd, az egykori Ferencz József, ma: Szabadság-híd gerenda szerkezetű; míg a mai Erzsébet-híd elődje kora legszebb függőhídja volt.

1944. JÚNIUS 1.: „Budapest népe! Ti magatok már rég tudjátok, hogy ennek a légitámadásnak jönnie kell. (. . .) Eszméljetek! Cselekedjetek! Hogy hivatkozhassatok reá, hogy ti is segítettetek. Megrövidíteni a háborút. (. . .) Magyarok! Tőletek függ, mit hoz a holnap!" (Részlet a szövetséges hatalmaknak Budapest népéhez intézett felhívásából.)

1944 OKTÓBER 15.: „Munkások! Katonák! Budapest népe! Minden óra, minden perc, amelyet még háborúban töltünk, gyilkosság a nemzet ellen!" (A Magyar Kommunista Párt felhívása az általános sztrájk előkészítésére.)

1944. NOVEMBER 4.: „. . . A Margit-híd pesti ágát a robbanótöltetek elhelyezése közben a német katonák teljes forgalom alatt fölrobbantották. Zsúfolt villamoskocsik, autók és járókelők ezrei alatt szakadt le a híd, és több százan a Dunában lelték halálukat. (Részlet dr. Széchy Károly: Magyarország közúti hídjainak újjáépítése című cikkéből.)

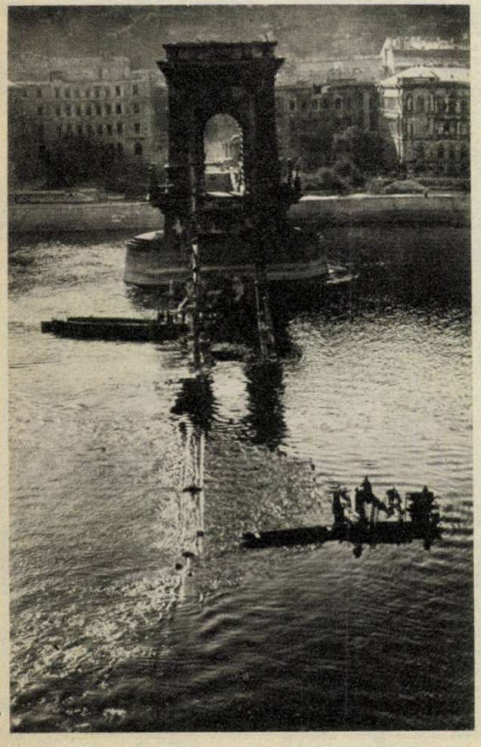

DR. TRÄGER HERBERT FŐTANÁCSOS:

— Voltaképpen nem hidásznak készültem. Az már kisdiákkoromban kiderült, hogy műszaki érdeklődésű vagyok, s már ekkor látszott: utam a műegyetemre vezet majd. Általános szakra kerültem, ott lettem hidász. Ez a szakma mindig is kiváltságos mesterség volt, csak a legjobbak juthattak a „választottak" közé. Amikor az egyetemet kezdtem, éppen negyvenötöt írtunk. Budapest hídjai közül egy sem volt ép.

1944. NOVEMBER 6.: „Budapest székesfőváros vezetősége mélységes hazafias aggodalomtól és súlyos felelősségérzettől indíttatva azzal a kéréssel fordul a magyar királyi kormányhoz, vesse latba minden tekintélyét az illetékes német katonai parancsnokságnál és szükség esetén a legfőbb német hadvezetőségnél, hogy Budapest hídjait és közműveit kímélje meg a már eddig is erősen sújtott lakosság és az utókor számára" (A főváros vezetőségének felterjesztése a honvédelmi miniszterhez.)

1944. NOVEMBER 15.: „Szigorúan bizalmas! Ha a hadihelyzet szükségessé teszi, a hidakat fel fogják robbantani . . . Mayer százados közlése szerint a hidak felrobbantásához szükséges utólagos műszaki munkálatok végrehajtásához a parancs vételétől számított 2 órai idő kell, de szükség esetén ez az idő megrövidíthető." (A polgármesteri országmódosítási ügyosztály jelentése a főváros vezetőségéhez.)

1945. JANUÁR 16.: A német fasiszták felrobbantják a Ferencz József (ma: Szabadság) — hidat.

1945. JANUÁR 18.: A német fasiszták felrobbantják a Lánchidat és az Erzsébet-hidat.

„. . . A hidak könyörtelen elpusztítása háborús indoklással történt, de megállapíthatjuk, hogy annak kimenetelére semmilyen befolyással nem volt. Az esztelen háborúban a Duna- és a Tisza-hídjainak 100 százalékában, az 50 méternél nagyobb hídjaink 90 százalékában elpusztultak, az értékben elszenvedett veszteség 115 millió pengő, 23 millió dollár." (dr. Széchy Károly cikke)

DR. TRÄGER HERBERT FŐTANÁCSOS:

— Amilyen súlyos volt a veszteség, olyan bámulatos volt az a lelkes gyorsaság, amellyel hídjaink újjáépültek. A Vörös Hadsereg műszaki alakulatai és a segíteni igyekvők százai szinte az első pillanattól pótolták megroncsolt hídjainkat. Ez azonban szükségmegoldás volt, az életet jelentő közlekedés megindítása. Az igazi nagy újjáépítés, amelynek magam is részese lehettem, 1945 májusában kezdődött, s a hároméves terv során valamennyi Duna-híd újjáépült! Nemcsak mint mérnöknek, hanem mint a főváros fiatal polgárának is boldogság volt ez a nagysikerű munka. Hiszen hidak voltaképpen nincsenek, amik vannak, azok az utak folytatásai. És ez az út nekünk nem kevesebbet jelentett, mint magát az életet.

Major Árvácska

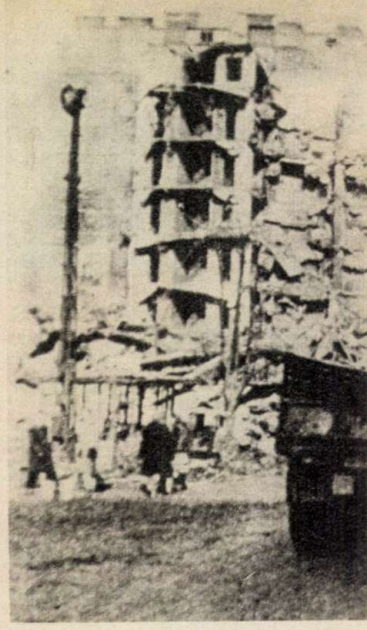

Részlet a Németország elleni háborúban szövetséges nagyhatalmak 1944 elején Teheránban tartott konferenciájának jegyzőkönyvéből:

„A szovjet szárazföldi és légierő részéről májusig nagy támadó hadműveletekre kerül sor a németek ellen néhány körzetben."

Ez a „néhány körzet" a Baltikumtól Ogyessziáig magában foglalta szinte a teljes keleti arcvonalat, és nagymértékben hozzájárult a nyugati szövetséges erők normandiai partraszállásának sikeréhez.

Sz. M. Styemenko, szovjet vezérkari tábornok:

„1944 nyarán és őszén az ellenség vesztesége 219 hadosztály, 22 dandár — összesen 1 600 000 ember — 6800 harckocsi, 28 000 löveg és aknavető, 12 000 repülőgép. Ezeket már nem lehetett pótolni."

Winston Churchill, angol miniszterelnök levele Moszkvába 1944. szeptember 27-én:

„Megragadom az alkalmat, s holnap az Alsóházban megismétlem azt, amit korábban is mondtam, hogy tudniillik az orosz hadsereg roppantotta össze a német hadigépezetet, s most is az ellenség aránytalanul nagyobb részét tartja lekötve a maga frontján."

A nyári és őszi hadműveleti sikerek eredményeképpen december 26-án bezárult a 2. és 3. Ukrán Front gyűrűje a Budapestet megszállva tartó ellenséges haderő körül. A csaknem 100 000 német katona, valamint az óriási mennyiségű

BUDAPEST HARMINCKILENC ÉVE SZABADULT FEL

EGY FELÁLDOZOTT VÁROS BALLADÁJA

haditechnikai eszköz ellátásáról és utánpótlásáról a 4. légi hadseregnek kellett gondoskodnia. Ez a feladat napi 80—100 tonna anyag eljuttatását jelentette volna a magyar fővárosba. A levegőben azonban ekkor már a szovjet légierő volt az úr. Az ellenállás folytatása tehát teljesen kilátástalanná vált. Hitler azonban már november végén kijelentette:

„Budapestet Németország erődjének tekintem. Ha nem sajnálom a német városokat feláldozni, akkor éppen egy idegen várost fogok sajnálni! A fővárost háztól házig vívott harccal kell védeni!"

Weesenmayer, birodalmi meghatalmazott követ:

„Nem törődünk vele, ha Budapest tízszer is elpusztul, ha ezzel Bécset védeni tudjuk!"

Guderian tábornok:

„A Führer döntése a magyar térséget túlszárnyaló politikai megfontolásokon nyugszik."

Világos beszéd. Ebben az időszakban bontakozott ki a német hadsereg sikeres ellentámadása a nyugati fronton, az Ardennekben. Ezt a kedvező helyzetet semmiképpen sem lehetett kockáztatni a keleti fronton történő visszavonulással. Hogy közben egy — akkor még szövetséges állam! — fővárosa elpusztul, ez igazán jelentéktelen dolog a magyar térséget túlszárnyaló fasiszta politikai megfontolásokban . . .

A Budapesten bekerített ellenséges csoportosítás felszámolását *Malinovszkij* és *Tolbuhin* marsallokra bízta

a szovjet Legfelsőbb Főparancsnokság. A két hadvezér azonban pontosan tudta, hogy milyen rettenetes pusztítással jár a városi harc katonákra, polgári lakosságra és épületekre nézve egyaránt. Ők ugyanis már Sztálingrád védelmében és felszabadításában is részt vettek. Ezért december 28-án ultimátumot küldtek *Pfeffer-Wildenbuch* tábornoknak, amelyben megadásra, az esztelen vérontás és rombolás elkerülésére szólították fel a véderő parancsnokát.

Pfeffer-Wildenbuch tábornok parancsa:

„Minden körülmények között kitartani, a fegyverletételt visszautasítani. A parlamentereket is ellenségként kell kezelni!"

Úgy is kezelték őket. *Steinmetz Miklós* századost és *Ilja Afanaszjevics Osztapenko* századost, a Vörös Hadsereg parlamentereit Budapest határában megölték. Budapest sorsa megpecsételődött.

Almay Béla ezredes jelentése:

„. . . a lakosság fűtetlen pincékben van. Gáz nincs, villany csak Pesten, néhány helyen. A lakosság január 1-től napi 5 dkg kenyeret kap. A lovakat levágják . . . A lakosság nélkülözése minden képzeletet felülmúl."

Egy német haditudósító feljegyzéséből:

„Ez egy rettenetes csata, Sztálingrád óta páratlan. Minden házért, szinte minden szobáért harc folyik. Az utcákat, tereket és udvarokat holtak borítják . . . Az egész várost a füst, a por és a hamu fátyla takarja."

1945. február 6-án a bekerített fasiszta csapatok ellátására hivatott 4. légiflotta utoljára jelent meg a fővá-

ros légterében, így még az a csekélyke utánpótlás is megszűnt, amelyet idáig nehezen szállítani tudtak. A katonák kezdték megérteni, hogy „a magyar térséget túlszárnyaló politikai megfontolások" többé nem veszik róluk tudomást.

Jelentés a szovjet „Dél" hadseregcsoport főhadiszállásának:

„A csapatok nyugtalanok, mert a Wehrmacht-jelentések napok óta nem említik Budapest védőőrségét . . ."

Pfeffer-Wildenbuch tábornok távirata:

„A Führer parancsának azt a jelszavát, hogy harc a felmentésig, az ismert nehézségek miatt már nem lehet teljesíteni. Szabad kezet kérek . . .!"

A német hadvezetés válasza:

„A Führer parancsa nem változott. Budapestet a legvégsőkig tartani kell!"

A „Dél" hadseregcsoport hadműveleti naplójából:

„Budapest helyőrségéből mindössze 624 főnek sikerült a német vonalakig eljutnia a kitörés során . . ."

★

És 1945. február 13-án felszabadult egy romhalmaz, amely néhány hónappal azelőtt még Budapest volt . . .

Kellett idő ahhoz, hogy ismét Budapestté váljon. De ez már egy másik történet.

Cser Gábor

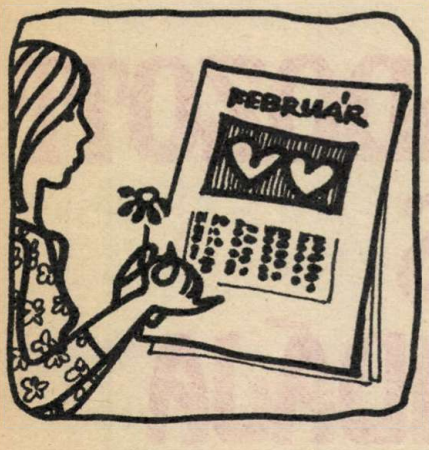

CSABA. Nincs igaza a fiúnak, aki azt mondta neked, hogy nem fogsz tudni megtartani egy fiút sem, ha nem teljesíted bizonyos kéréseiket. Ez pont fordítva van. A fiúk törekszenek a lány teljes meghódítására. Valószínűbbnek tartom, hogy a fiú megunta a távolságot, és talált magának közelebb egy lányt. Havonta egyszer találkozni felnőtt korban is rossz, de ilyen fiatalon nemigen marad meg az ilyen távkapcsolat.

BARRETT. Általában a lánytól függ, hogy egy kapcsolat hogyan alakul. Nem tudod, mit tegyél most, hogy újra közeledik hozzád az a fiú, akinek egy évvel ezelőtt olyasmit engedtél meg, amit nem kellett volna. Most talán már elhiszed, hogy a felnőttek nem irigységből kérnek benneteket arra, hogy tartózkodóan viselkedjetek! A problémád az, hogy a két szóba jövő fiú közül melyiket válaszd? Erre csak a te érzéseid adhatják meg a választ. Bármelyik lesz is a győztes, mindig igyekezz úgy viselkedni, hogy ne kelljen már másnap megbánnod!

TÉVEDÉS? Idézem a leveledet, mert igen tanulságos: „Az a problémánk a barátnőmmel, hogy ha szeretünk egy fiút, a szüleink mindig azt mondják, hogy ne mondjuk meg nekik, hogy szeretjük, hanem hagyjuk, hogy utánunk járjanak. Nekünk pedig az a véleményünk, hogy otthagynak, és keresnek másik lányt. Most melyik igaz a kettő közül?"

Célszerű, ha egy lány tartózkodóan viselkedik. Előfordulhat olyan, hogy a fiú megunja az ostromot, és keres magának könnyebben bevehető „várat", de az ilyen fiúkért nem kár. Ha egy fiúnak te tetszel, és nem csak dicsekedni akar a legújabb hódításával, akkor az a fiú nem kedvetlenedik el a tartózkodó viselkedéstől. Nektek is igazatok van egy kicsit, mert amíg lesznek lányok, akikhez mehetnek a csapodár fiúk, addig lesznek olyan fiúk, akik azonnal ott hagyják a rendesebb lányokat, ha nem omolnak rögtön a nyakukba. De azt hiszem, ez a ritkább eset.

MIT TEGYEK, SZERETEM?! Azt írod, hogy félsz meghívni a kislányt, akibe szerelmes vagy, mert a szülinapi zsúrodon a fiú barátaid lesznek ott, és félsz, hogy kinevetnének a kislány miatt. Azt javaslom, hogy hívj meg több lányt is, és akkor nem olyan feltűnő a dolog. Biztosan vannak olyan lány osztálytársaitok, akikkel kellemesen el lehet tölteni egy délutánt!

SÜRGŐS — HALÁL. Nagyon sötét jeligét választottál! 13 éves korban azért még nem dől össze a világ, ha az anyukád nem lelkesedik a fiúkért, akik érdeklődnek utánad! Azt ugyan én sem értem, miért vert meg, mikor a fiúk a hogyléted iránt érdeklődtek! Azt javaslom, ezután is úgy folytasd, ahogyan leveledben leírtad: igyekezz továbbra is jól tanulni, édesanyádnak ezentúl is sokat segíteni, és főként igyekezz bizalmasabb légkört kialakítani vele. Fordulj hozzá a problémáiddal, egyelőre ne a fiúkkal kapcsolatosakkal, hanem iskolai gondokkal, a barátnőid dolgaival, hogy kialakulhasson a meghittebb viszony köztetek. Minden anya félti a leányát, és nehezen fogadja el a tényt, hogy kezd nagylány lenni. Ha más nem, vígasztaljon az a tudat, hogy egyetlen anya se szeretne vénlányt nevelni a lányából, így előbb-utóbb enyhül majd a szigor!

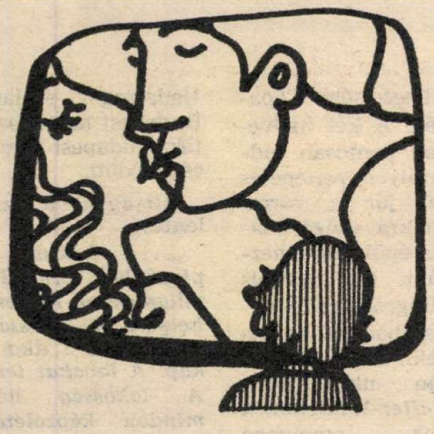

KINEK VAN IGAZA? Azt szeretnéd tudni, hogy mehet-e egy 14 éves lány moziba, mert téged a szüleid nem engednek el. Erre a kérdésre az a válasz, hogy egy 14 éves lány oda mehet ahova a szülei engedik. Más kérdés, hogy nem egészen értem: a szüleid miért nem akarnak a neked való filmekre elengedni. Lehet, hogy úgy gondolják, hogy randevúzni mennél a moziba, és ezt még kissé korainak találják? Mert nem hiszem, hogy a barátnőiddel vagy a szüleiddel sem mehetnél. Annál is inkább így érzem, mert a leveled végére azt írtad: „Egy 14 éves lány meddig mehet el a szerelemben?" Manapság körülbelül ennyi idős korban jutnak el a lányok az első csókig. Én azt javaslom, hogy itt álljatok is meg egy időre, még a második csókot se kapkodjátok el! Legyen a kamaszkor az ábrándozásé, a barátkozásé, a romantikáé, a többit halaszszátok el még 3-4 évre!

BUTUSKA KISLÁNY. Azt kérdezed, hogy mi is tulajdonképpen a szüzesség elvesztése, és hogy mikor lehet gyerek egy kapcsolatból, és honnan lehet tudni, hogy valakinek átszakadt-e szűzhártyája? A szüzesség elvesztése, amint ahogy írod, valóban az első nemi aktusnál történik. Téves elképzelés, hogy az első nemi aktusból nem származhat terhesség. Terhesség akkor következik be, ha van érett petesejt, amivel egyesülhet az érett hímivarsejt. Ez pedig akár az első aktusnál is előfordulhat. Azt is kérdezed, hány éves kortól lehet fogamzásgátlót szedni. Nálunk 16 éves kortól írja fel az orvos. Ha rám hallgatsz, akkor a nemi kapcsolat létesítésével várs még néhány évet, amíg testileg is, lelkileg is elég fejlett leszel hozzá, ez pedig csak 18—20 éves kor körül következik be!

MIT JELENT EZ?; TANÁCSTALAN VAGYOK; NEM TUDOM, HOGY MIT TEGYEK. A menstruáció szabálytalansága az első egy-két évben gyakori eset, és a belső nemi szervek fejletlensége okozza. Ha a második év vége felé sem javul a helyzet, akkor célszerű gyermeknőgyógyászhoz fordulni. A menstruáció természetes emberi folyamat, ezt minden felnőtt ember tudja. Ha szüleitek megbeszélik egymással az ilyen problémáitokat, az nem szégyen. A menstruáció természetes élettani dolog, semmivel sem szégyellnivalóbb, mint az élet más hétköznapi testi jelensége. Akinek 13 éves korában nem jött még meg a menstruációja, annak még nem kell izgulnia, a következő 1-2-3 éven belül

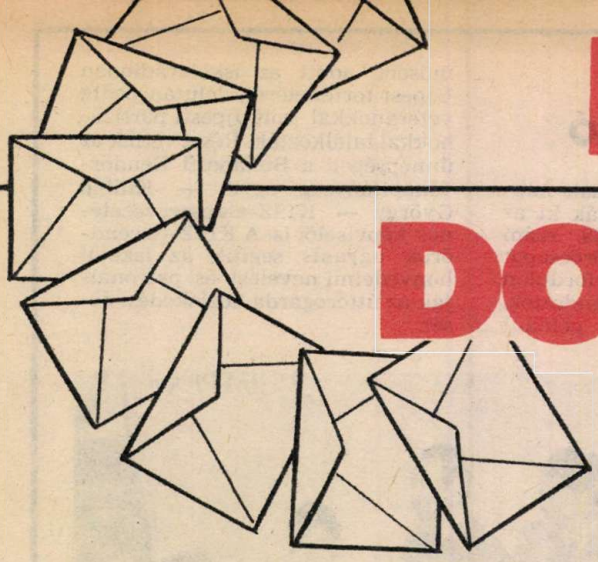

BIZALOM DOKTORNŐ

DR. LUX ELVIRA PSZICHOLÓGUS ROVATA

biztosan jelentkezik majd, és még mindig nem késett le semmiről!

PATTANÁSOK. Nem egészen világos a leveledből, hogy mire is használtad a Tini-tonikot! Ha pattanások nőttek rajtad, akkor célszerű megkérdezni egy kozmetikust, hogy milyen szert használj a bőröd tisztántartására, mert lehet, hogy a bőrödre ez a készítmény nem megfelelő. A pattanások egyébként rendszerint a menstruáció előtt és alatt jelentkeznek az arcon, mellkason, háton.

EGY ŐSZINTE BARÁT. Féltékenykedés a barátoknál is előfordul, nemcsak a szerelemben. Te és két barátnőd is így vagytok, mindenki féltékeny mindenkire. Én azt hiszem, túl nagy ügyet csinálsz a dologból. Ha nem mutatod, hogy bánt, mikor összesúgnak a hátad mögött, akkor erről hamar le fognak szokni, mert közönség nélkül mit ér a produkció. Kati féltékeny Editre, és úgy látszik, elszánta magát, hogy megugráltat téged Edit miatt, és ez, mint leveledből is látszik, sikerült is neki. Téged bánt, és ráadásul ugyanaz, mint ami Katit is bántotta: neki az fájt, hogy te nevetgélsz Edittel.

FURCSA NYÁR '83. Intézeti lányok vagytok, most épp nem túl jó nevelőszülőknél, és két 22 éves külföldi fiú azt ígérte nektek, hogy kivisznek magukkal. Az intézetben nevelkedő, vagy rossz családi körülmények közt élő lányokban, fiúkban sokszor olyan erős a régi környezetből való szabadulás vágya, hogy hamar, meggondolatlanul kötnek házasságot, azt remélve, hogy az általuk létrehozott új család jobb lesz, mint a régi volt. A meggondolatlan házasságok sokszor még rosszabbul sülnek el. És hogy gondoljátok a külföldre menést? Nem ismeritek a nyelvet, egy idegen országban aztán még egy barátot is nehéz lenne szerezni. Nem tudom, mennyire gondolták komolyan azok a fiúk, de még ha komolyan is gondolták volna, egy feleséget el is kell tartani, főként, ha fiatalkorú. Persze, a levélből nem derült ki, hogy a fiúk örökre akarnak-e benneteket magukkal vinni, vagy csak egy rövid időre vendégül látni. Én azt hiszem, 14 éves korban egyik meghívást sem szabadna elfogadnotok, még ha meg is valósítható a dolog.

HOGYAN MONDJAM MEG NEKI? Hetedikes fiú vagy, és szerelmes egy osztálytársnődbe, és nem tudod, hogyan hozd a tudomására. Nem tudom, hogy meg kell-e mondani ezt a kislánynak, én a helyedben csak kimutatni igyekeznék. Légy hozzá figyelmes, kedves, keresd a társaságát, és majd meglátod, hogy ő hogyan viszonyul hozzád. A szerelmi vallomás ráér akkor is, amikor úgy látod, hogy nem reménytelen. Akkor aztán egész nyugodtan megmondhatod, vagy ha azt nem mered, hát megírhatod neki érzéseidet.

KÉT LÁNY EGY HARMADIKÉRT. Ti ketten vagytok, ha akarjátok, meg tudjátok védeni az osztálytársnőtöket Gyöngyi durvaságától. Legyetek együtt vele, és ne engedjétek, hogy Gyöngyi belekössön. Őt pedig biztassátok arra, hogy tegyen úgy, mintha nem törődne Gyöngyivel. Ha kicsit törődtök vele, az már jó dolog, mert így nem lesz kitéve magányosan a gúnyolódásnak.

ATTILÁT SZERETEM. Édesanyád pedig tilt Attilától, mert rossz véleménnyel van a szüleiről. Kérd meg édesanyádat, hogy igyekezzen megismerni Attilát, hátha akkor megváltozik a véleménye. Az természetes, hogy nem örül neki, hogy a kislánya italos szülők fiával jár, de ez is azért van, mert szeret téged. Ha azt látja, hogy te szereted Attilát és Attila érdemes is erre a szerelemre, akkor valószínűleg megenyhül iránta! A titokban találkozgatás nem jó módszer, ha lebuktok, még sokkal rosszabb lesz utána. Kérd meg inkább édesanyádat, hogy engedje meg, hogy Attila egyszer-kétszer eljöjjön hozzátok, hogy egy kicsit megismerhesse.

VAN MÉG REMÉNY? Ha azóta is néz téged az a fiú, akkor biztosan van még remény. Akármilyen is otthon a helyzet, mégis próbálj meg édesanyáddal szót érteni. Jó lenne, ha a gyerekek el tudnák hinni, hogy a szülők számára valóban a gyerek boldogsága a legfontosabb a világon, még akkor is, ha látszólag épp boldogtalanságot okoznak neki. Próbálj meg anyukáddal bizalmas viszonyt teremteni. Kérdezd meg, milyen volt, amikor neki kezdtek udvarolni a fiúk, hány éves volt ő akkor, és mennyi a fiú, hogy is történt. Hátha kiderül, hogy nem volt sokkal idősebb ő sem, mint te most, és hátha erre ő is rájön.

SZOMORÚ VIRÁG. Amit leírtál — hogy mostanában nem tudsz tanulni, észre sem veszed, és már este van, és még csak ültél a könyv fölött; hogy érzékenyebb vagy, összeveszel a barátnőiddel; hogy anyukádnak csak azért is felteszel kényes kérdéseket, pedig tudod, hogy nem válaszol, csak bezavar a szobába — mind a kamaszkor tünetei. A testi jelzések is erre utalnak. A tanulásban azért jó lenne ezentúl is fegyelmezned magad, kár lenne lerontani a jó bizonyítványodat! Önfegyelem kérdése az egész, és tudod, az emberek általában sikerrel vészelik át kamaszkorukat!

ZSIBONGÓ

ÚJPESTI TALÁLKOZÓ

Újpest felszabadulásának napját, január 10-ét kiáltották ki az újpesti Erzsébet utca 69. szám alatti iskolában az úttörőcsapat napjává. Most, a 39. évfordulón egész napos programot rendeztek. A honismereti szakkör például műsort adott az iskolarádióban Újpest történetéről, délután pedig veteránokkal, volt újpesti partizánokkal találkoztak. Részt vettek az ünnepségen a Budapesti Rendőrfőkapitányság egyik — Killián György — KISZ-alapszervezetének képviselői is. A KISZ-es rendőrök ugyanis segítik az iskolai honvédelmi nevelést és patronálják az úttörőgárda közlekedési őrsét.

KOCCANÁSOK

Egy raj (vagy osztály) futott-kocogott együtt a lakótelepi háztömbök között. A tornatanár (vagy ifivezető) jó példával elöl járt, s a gyerekek, mint kiscsibék a kotlós után, csivitelve loholtak mögötte. Akadt azonban egy – mellesleg fogyókúrára érett – engedetlen fióka; lemaradt, s a ház oldalsó pincebejáratánál elbújt. Ott állt, didergett a hidegben, amíg a többiek újra oda nem értek, amikor aztán beállt az utolsók közé.

Vajon mit gondolt: kit sikerült becsapnia?

(Szente)

EGY KÉP — EGY MONDAT

– Ami azt illeti, én ilyen idős koromban még nem tudtam olvasni . . .

A budapesti Planetáriumban 4—7. osztályosoknak február 14-én 12 órakor és 16-án 14 órakor, a nyolcadikosoknak, az elsős és a másodikos gimnazistáknak, a szakközépiskolásoknak és a szakmunkástanulóknak február 16-án 14 órakor tartanak előadást.

TUDOD-E?

420 éve, 1564. február 15-én született Galileo Galilei olasz csillagász, matematikus, a materialista világnézet egyik előfutára. Galilei a szabadesésre, a hajításra és az ingamozgásra vonatkozó kísérleteivel és eredményeivel megalapozta a kinematikát, s ezzel az egész modern mechanika tudományát. Maga készítette csillagászati távcsövével értékes felfedezéseket tett. Feltalálta a hidrosztatikai mérleget. A fizika tudományát új ismeretelméleti alapokra helyezte.

LEVELEZŐLAP NICARAGUÁÉRT

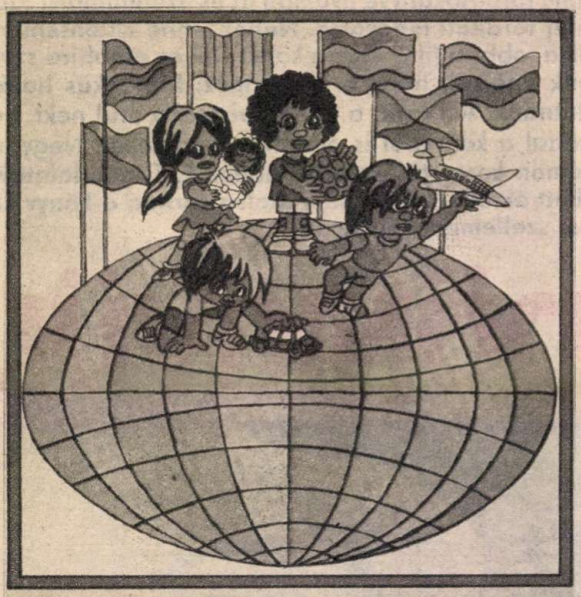

...UN JOUET POUR CHAQUE ENFANT NICARAGUAYEN

„...játékot minden nicaraguai gyereknek" olvasható franciául a felszólítás annak a képeslapnak az alján, melyet a CIMEA adott ki. A tízforintos emléklapok árusításából befolyt összeget is a távoli országok gyerekeinek megsegítésére fordítja a nemzetközi szervezet.

A PAJTÁS TELEXE

A KISZ Szolnok megyei Bizottsága védnökséget vállalt — tavaly júniusban — az általános iskolák építésének, bővítésének 1985-ig szóló megyei programja felett. A fiatalok eddig negyvenöt tanterem építéséhez, iskolaudvarok, sportpályák kialakításához nyújtottak segítséget. ○ Július 1-től módosul a KRESZ. A korszerűsítés értelmében fokozottabb védelmet kapnak a gyalogosok és a kerékpárosok; az úttesten például, ahol van rá hely, sárga vonallal különítik el a kerékpársávot. ○ A nevezetes mohácsi — sokác — busójárással március 4-én fejeződik be a mintegy ötvennapos Baranya megyei nemzetiségi farsang. ○ Patika-múzeumot nyitottak Mezőberényben. Az 1899-ben alapított Oroszlán-patikát a helytörténeti gyűjtemény egyik kiállítótermében rendezték be.

POP-REJTVÉNY

Mi a képen látható orgonista lány keresztneve, és melyik együttes tagja?

KŐRÖSI PÁLYÁZAT

A budapesti Cserkesz utcai Kőrösi Csoma Sándor Úttörőcsapat pályázatot hirdetett a nagy magyar Ázsia-kutató nevét viselő csapatok számára. Szeretnék, ha felhívásuk nyomán minél többen megismernék a tudós életét és munkásságát, s remélik, hogy a közös munka közelebb hozza majd egymáshoz a „névrokon" csapatokat. Természetesen nem könnyű dolog egy pályamű megalkotása, de aki nekifog, s időt, energiát nem sajnálva könyvek, lexikonok, centenáriumi kiadványok sokaságát böngészi át, munkája végére biztosan gazdagabb egy olyan ember életének és munkájának a történetével, akiről mindannyian példát vehetünk. A vers, próza és képzőművészet eszközeit, lehetőségeit felhasználva biztosan sok pályamű születik majd, a legjobbakat 1984. szeptemberében jutalmazza a zsüri. A beküldött alkotásokból kiállítást rendez a budapesti Pataki István Művelődési Központ.

LOGI-KLUB

Ezen a néven alakult számítástechnikai „kuckó" Kecskeméten, a helyi úttörőházban. A klubtagok: általános és középiskolás diákok játékokon keresztül ismerkednek meg a legújabb technikával, s a legügyesebbek már önálló programokat is készítenek. A klub munkájáról részletesen olvashattok a Kristály márciusi számában.

E.T. A FÖLDÖNKÍVÜLI

1983 második felében a KOZMOSZ KÖNYVEK Szerkesztősége megjelentette William Kotzwinkle: E. T. A FÖLDÖNKÍVÜLI című könyvét, amelyet az író a film forgatókönyve nyomán írt és Szentmihályi Szabó Péter fordított magyarra. Nehéz lenne eldönteni, melyik a jobb: a film vagy a könyv. Mi az utóbbira szavazunk anélkül, hogy a szupermozi frenetikus hatását vitatnánk. Aki látta a filmet, biztosan örül neki, hogy ezúttal a könyvből is olvashat részleteket. Négy lapszámon keresztül ismerkedhettek E. T. gondolataival, Elliott érzelmeivel, s nem utolsó sorban a könyv kedves, szellemes stílusával.

A vénséges lény lábujjhegyen, csöndben osont a fiú háza felé. Átkukucskált a kerítésen, hatalmas szeme fel-le és körbe járt. A kutyát sehol sem látta.

Csak szépen ráteszem a lábujjamat a reteszre, a megszokott módon... és aztán befelé lendülök.

A nagy M&M-ek visszaadták az életerőmet. Csodálatos étel. A Hajó majd visszatér ezer év múlva; ha az M&M-ek kitartanak, talán még ki is húzza addig.

Hagyd abba az álmodozást, vén bolond.

Sohasem fogsz visszajutni — oda.

Felnézett az égre, de nem sokáig, mert a kirajzolódott szomorúság túlságosan nagy volt ott az égen. Semmiféle mennyiségű M&M (földi fogalmak szerint cukorka) nem tartaná őt életben, ha hajótársainak szeretete eltűnt volna iránta.

Becsukta a kaput a lábával maga mögött, ahogyan a fiútól látta. Meg kell tanulnia ezeket a földi eljárásokat, ha sikert akar elérni.

Lábujjhegyen átment a hátsó udvaron. Meglepetésére ott találta a fiút, egy hálózsákban, alva, a veteményeskert mellett.

A földönkívüli dideregve összerázkódott, s ködöt bocsátott ki lábujjain keresztül, az aggodalom, félelem és zavar ködét.

Hirtelen kinyílt a fiú szeme.

Elliott felnézett a hatalmas szemekbe, amelyek holdmedúzákra hasonlítottak, e szemek ősi és rettentő tudással voltak telve; ezek a szemek testének minden atomját mintha átvizsgálták volna.

A földönkívüli lefelé bámult, elszörnyedt a fiú kiugró orrától és nagy, kifelé nyúló fülétől s leginkább aprócska szemétől, mely sötét volt és kerek, mint egy kókuszdió.

De a gyermek apró, besüppedt szeme pislogni kezdett, s a benne kifejeződő félelem meglágyította a vén tudós szívét. Kinyújtotta egyik hosszú ujját.

Elliott felsikoltott, s visszafelé mászott, maga köré rángatva hálózsákját, közben a földönkívüli az ellenkező irányban ugrott el, megbotlott saját lábában.

Elliott fogai is úgy vacogtak, akár egy zacskó kavics, térde ide-oda lengett, és haja égnek állt a tarkóján.

Hol van ilyenkor Harvey, a házőrző, a házi tűzhely védelmezője?

A hátsó tornácon volt, vacogó fogakkal, elgyengült ízületekkel, felálló szőrrel állt ott. A rémült állat lekuporodott, nekiugrott az ajtónak, visszahuppant, és kergetni kezdte saját farkát; olyan szagot érzett orrában, amilyet még sohasem szimatolt; olyan messzi térségek illatai érkeztek hozzá, amelyeket egyetlen épelméjű eb sem kívánt volna tüzetesebben megvizsgálni.

A vénséges vándor kinyújtotta kezét, és feléje tárta. A nagy, pikkelyes tenyerén volt utolsó M&M-je, mely lassan olvadozott.

Elliott lepillantott az apró édességre, aztán felnézett a szörnyetegre. A szörnyeteg hosszú ujjával saját tenyerébe bökött, aztán a szájára mutatott.

— Rendben van — mondta Elliott halkan. Kigombolta kabátját, elővette M&M-es zacskóját, és lassan hátrálni kezdett, újabb nyomvonalat húzott az udvaron keresztül. Térde még mindig remegett, és foga erősen vacogott.

Az öreg űrutazó követte a fiút, felkapkodva minden egyes M&M-et, s éhesen bekapta valamennyit. Ha túléli földi megpróbáltatásait, mintát visz majd belőle kapitányának, mert ezzel a csodálatos étellel hatalmas világokon lehet átkelni, diadalmas szárnyalással.

Lecsapva az apró pirulákra, gyorsan keresztülvágott a gyepen, s mire feleszmélt volna, a nyomvonalon bejutott a földlakó házába.

Követte a nyomokat a lépcsőn keresztül, a hallon át, egészen a fiú szobájáig.

Ott a gyermek egy egész maréknyi M&M-el jutalmazta meg. Azonnal felhabzsolta mindet. Elhamarkodott lépésnek tetszett, de ki tudja, mit hoz a holnap?

A fiú beszélődoboza megszólalt:

— Én Elliott vagyok.

A szavak összemosódtak, érthetetlenek voltak. De bárki, aki hajlandó megosztani M&M-készletét, bizalomgerjesztőnek látszott. A földönkívüli lerogyott a padlóra, a végsőkig elcsigázva. Takaró vette körül, s elaludt.

A hall felől érkező halk nyüszítés elárulta Elliottnak, hogy Harvey ismét kiszökött a hátsó tornácról, s a kutya most ott fekszik ajtaja előtt. Hallotta a fogak rágcsáló neszét az ajtókeretnél, s a kutya farkának szapora odaütődését.

Mi van ott bennt? — kérdezte önmagától a megzavart eb, miközben izgatottan harapdálta a fát. A fátyol, amelyet Elliott látott, őt is elérte, s szondázni kezdte homályos kutyagondolatait. A kutya nyüszített, és kaparászta az ajtót, aztán visszarettent, igazából nem is akarta, hogy beeresszék.

A földönkívüli úgy ébredt fel másnap reggel, hogy nem tudta, miféle bolygón van.

— Gyere, el kell rejtőznöd.

Az űrlényt keresztültaszigálta a szobán, egyenesen egy ruhásszekrénybe, s rázárta annak zsalus ajtaját.

Néhány perc múlva a ház többi lakója is felébredt. A Lény hallotta egy idősebb fiú hangját, s aztán az anyjáét is.

Összehúzta magát a szekrényben, amikor az anya belépett és megszólalt:

— Ideje iskolába menned, Elliott.

— Rosszul érzem magam, mama . . .

A földönkívüli kikukucskált a ruhásszekrény ajtajának zsaluin. A fiú visszament az ágyba, s mintha könyörgött volna a magas, nyúlánk lénynek. Az asszony valami csövet helyezett a fiú szájába, és elhagyta a szobát. A fiú gyorsan feltartotta a csövet a lámpához, mely ágya felett függött, megmelegítette a benne levő folyadékot, s visszahelyezte a szájába, mire anyja visszajött.

Az öreg tudós bólintott. Ezt a trükköt galaktikaszerte ismerik.

— Lázad van.

— Igen, azt hiszem.

— Az éjjel odakint vártál arra a dologra, hátha visszatér, ugye?

A fiú bólintott.

Michael két szökkenéssel a fenti hallban termett, de Elliott állt ott, elzárva útját.

— Michael . . .

— Hogy vagy, te szédelgő? — Michael el akart száguldani mellette.

— Van valami nagyon fontos mondandóm a számodra.

— Igen, és mi?

— Emlékszel a manóra?

— Manóra? Hé, eredj az utamból!

— Várj egy másodpercet, Michael, ez komoly. Visszajött.

— Kopj le!

— Majd megmutatom neked, de ő az enyém.

Michael habozott.

— Hát jó, de gyorsan.

— Előbb esküdj meg. A legnagyobb esküvel, amit csak tudsz.

— Oké, oké, hadd lássam! Mi az, valami görény vagy ilyesmi? A szobádban tartod? Anya megöl téged.

Elliott végigvezette Michaelt a hallon, odavezette a beépített szekrényhez.

— Most csukd be a szemed.

— Miért?

— Csak, tedd meg jó, Michael?

A szekrényben a vénséges lény újból átgondolt mindent, amit a távközlési műszerekről tudott, mert egy berendezést mindenképpen meg kell építenie.

A szekrényajtó hirtelen kinyílt.

Elliott átölelte, és biztatóan bólogatott.

— Gyere, ismerkedj meg a testvéremmel.

Éppen akkor léptek elő, amikor Gertie hazajött az óvodából, és beviharzott a szobába. Ahogyan meglátta a szörnyet, felsikoltott, akárcsak a szörny és Michael is, aki éppen kinyitotta a szemét. Az összevegyült üvöltés eljutott a ház parancsnoki posztjáig, ahol Mary ült, s megpróbálta összeszedni magát. Felkelt a konyhaasztal mellől. Vajon miféle vad rítust gyakorol éppen az ő családja? Olyan hangot hallott, mintha éppen Gertie bugyiját húznák le. Húsz év múlva majd Gertie megpróbál visszaemlékezni minderre, egy pszichiáter heverőjén.

Csüggedten ment végig a hallon, Elliott szobája felé. Egész napi munka a hivatalban, amelyet otthon kisgyermeki trauma követ — ez megint egyike az élet apró kihívásainak.

Kinyitotta az ajtót. Minden tárgy, melyet Elliot birtokolt, a padlóra volt dobálva. Mary a fiúra nézett. Hogyan lehetséges, hogy mindemellett olyan ártatlan az arckifejezése?

— Mi történik itt?

— Hol itt?

— Hogy hol?

— Úgy érted, a szobámban?

— Ez nem szoba, ez egy rakás szerencsétlenség.

A szekrényben a vén kozmológus ott csücsült Gertie és Michael között. Kikandikált egy résen, a zsalus ajtón keresztül, a ház anyjára, aki a szanaszét hányt holmira mutogatott, amelyet ő szórt szét a szobában, miközben az adóberendezés alkatrészeit keresgélte.

(Folytatjuk)

A műhelyben. Gyuszi édesanyja bemutatja az ősi kanálkészítő szerszámokat

Téli táj, szép látvány. De a hegyek között próbatétel is

„Fakanália" népe

Vetítésre várva. Erzsi és Szilvia a „mozigépész" szerepében

Mintha csak pótolni akarná, amit eddig elmulasztott. Sűrű pelyhekben hullt a hó. A vihar erősödött, a szél is egyre „hangosabban" muzsikált.

— Csak ott ne ragadjunk — jegyezte meg kollégám, amikor elindultunk a 439 méter magasságban fekvő Mátrakeresztesre.

— Legalább lesz időnk tanulmányozni a hegyi életet — tréfálkoztam.

Felelet nélkül hagyott, az autó zúgását figyelte, amely egyre tompább, nehezebb lett.

Gyorsan megtanultuk, hogy a tél a hegyek között nehéz próbatétel. Alighogy lekanyaradtunk a főútról, hogy eljussunk Király Szilviáékhoz, akivel a pásztói iskolában ismerkedtem meg, elakadunk. Tolni kellett a kocsit, s csak lassan, lépésről-lépésre jutottunk feljebb.

— Még jó, hogy hét vége van, különben reggel le sem tudnátok menni a pásztói iskolába — mondtam Szilviának, amikor végre megérkeztünk hozzájuk.

— Mi? Volt már, amikor derékig érő hóban közlekedtünk. Tavaly télen is csak egyszer hiányoztam az iskolából, akkor is az autóbusz miatt. Ha szükséges, egymásnak tapossuk az utat. Először a Salgótarjánba járók indulnak. Erzsike, a barátnőm, aki elsőéves szakmunkástanuló, hajnali fél négykor kel. Aztán mi, a Pásztóra járók következünk. Mire a kicsikre, a helybéli iskolásokra kerül a sor, már jól járható az út.

— Ha itthon vagytok, mit csináltok?

— Mindig akad elfoglaltság. Most is mindjárt fogom a vödröt és megyek vízért, mert holnap disznót vágunk. Sajnos a nyári aszályt még mindig érezzük, kiszáradt a kutunk.

— És honnan hordjátok a vizet?

— Elég messziről. A völgyi forrásból. Az idősebbeknek a gyerekek szoktak segíteni.

Szilvia, úttörőcsapata megbízásából egy örs vezetője Mátrakeresztesen. A kisdobosoknak, köztük másodikos húgának igyekszik örömet szerezni. Edina, mintha csak megérezte volna, hogy itthon van nővére, abbahagyta a szánkózást. Barátnőjével, kicsit összefagyva „buktak" be az ajtón, de a meleg szobában gyorsan „felengedtek", és már szedték is ki a szekrényből a diavetítőt, hogy Szilvia vetítse le nekik a Csodacsapat című filmet.

— Őrsi foglalkozásokon is sokat vetítek és mesélek nekik — magyarázta a lány.

Betoppant a barátnő, Erzsike is.

— Estére megyünk a diszkóba?

— Még kérded?

— A disznótor miatt.

— Bemelegítőnek sem lesz rossz egy kis tánc. Remélem, te is segítesz reggel.

— Rönkökkel pörzsöltök? — mutattam az ablak előtt tornyosuló fahegyekre.

— Vétek lenne elégetni. A legjobb kanálfát gyűjtötte össze apu.

Mátrakeresztest Fakanáliának is nevezhetném. A 663 lelket számláló kis faluban szinte mindenki ért a fakanál készítéshez. A kézművesség apáról fiúra, anyáról lányra száll, de ma már itt is a technikáé a főszerep.

— Kézzel nem is faragtok? — kérdeztem, amikor Szilvia megmutatta édesapja gépesített műhelyét.

— Mi nem. De Kubala Gyusziék még faragják a kanalakat.

Patakmedren át, dombról le, dombra fel jutottunk el Gyusziékhoz. A nyolcadikos fiú ünneplő ruhában volt, ő is a diszkóba készült, de szívesen bevezetett a műhelybe, ahol szabad idejében szüleivel dolgozik. Nekik is van fűrészgépük de a legtöbb szerszám nagyapai örökség. Több évtizedes kaprics, ásó- és húzókés.

— Melyik fát nevezik kanálfának?

— A gyertyánt és a bükköt. Az utóbbiból van a környéken a legtöbb. Az a jó, amelyiknek sötét a kérge. Azt jobban lehet faragni.

— Hány kanalat tudsz elkészíteni egy nap?

— Az a nagyságtól is függ. A búcsús az kicsi, a lekvárkeverő pedig óriási. A kisebbekből száz-százötvenet, ha kidolgozom a napot. A kézzel faragottakat nagyon keresik. Még a külföldi turisták is bekopogtattak érte hozzánk.

Gyuszi sítalpat is faragott már magának.

— Nálunk nagy hasznát veszi az ember. Játszani és közlekedni is lehet vele. Ha venném, sok pénzbe kerülne.

— Vásározni is jártok?

— Nagyapám, aki dísztárgyakat is farag, még nem is olyan régen eljárogatott a búcsúba. Mi a téesznek adjuk, de csak szabad időnkben foglalkozunk vele. Akkor szeretek a műhelyben lenni, ha sokan vagyunk. Együtt tréfálkozunk, dalolunk.

Fakanáliában ma is élnek olyan családok, ahol fő foglalkozás a faragás. De sokan már csak jövedelemkiegészítésként készítenek fakanalat. A gyerekek is besegítenek ebbe a munkába, de a jövőjüket latolgatva csupán hobbiként gondolnak rá. Gyuszi pincér lesz, Szilvia pedig ugyanabba az iskolába készül, ahová Erzsike jár. Textiltisztító szakmunkás akar lenni.

Lehet, hogy az egymásra utaltság teszi vagy a hajdani kaláka-szellem, de itt nagyon ragaszkodnak egymáshoz a gyerekek. Vagy otthon, vagy a hegyoldalban, de legtöbbször a klubban jönnek össze.

Mi haza indultunk, Gyuszi, Szilviáékkal a diszkóba. Az sem zavarta őket, hogy csillagtalan volt az ég, havat hordott a szél.

Faragó György
Fotó: Szalay Béla

Készülődés.
A disznótor Fakanáliában is ünnep

A GYÖNGYÖKET REJTŐ KAGYLÓ

Arca fényes barackvirág, szája cseresznye, alakja apró, törékeny, haja dús, fekete. Egészében véve áttetsző, légies és színes, mint egy kis pillangó. A neve: Cso-cso-szán. Ő a főszereplője Puccini Pillangókisasszony című operájának.

A budapesti Erkel Színház ismét műsorra tűzte az operát, legjobb énekeseink váltják egymást estéről-estére a nehéz, mégis szárnyalóan szép szerepben. A január tizediki előadás azért volt különleges és izgalmas, mert ezúttal egy igazi japán művésznő — Matsumoto Mivako — öltötte magára Cso-cso-szán kimonóját, s nemcsak gyönyörű éneklésével oldotta meg bravúrosan a feladatot, de hozzátett még valamit a szerephez. Valamit, amire csak egy japán nő képes; a sajátságos, apró lépteket, a finom, kecses kézmozdulatokat és a hamisítatlan, kedves mosolyt, ami smink nélkül is eredendően japános.

A második felvonás után találkoztam vele az öltözőjében. Még mielőtt megszólalt volna, észrevettem, hogy remeg a keze. Mosolyogva kulcsolta össze pici, vékony ujjait és kéretlenül is magyarázni kezdte, hogy igencsak megviseli a szerep, hiszen a japán nő neveltetése miatt zárt, mint egy gyöngyöt rejtő kagyló, s ez a zene a legrejtettebb érzéseknek is hatalmas, zengő kaput nyit. Ebben a zenében ki kell tárulkozni, mindent meg kell mutatni az ezerarcú közönségnek. Olyan ez, mint amikor egy görcsösen szemérmes embernek le kell vetkőznie.

— Rettegem, szenvedem és imádom ezt a szerepet, mert úgy érzem, hogy Cso-cso-szán lelke az enyém is — tette hozzá kedvesen.

Giacomo Puccini, a híres olasz zeneszerző egy londoni előadáson látta David Belasco, amerikai író „Geishá" című drámáját, s oly erősen hatott rá a különös történet, hogy levélben kérte Belascot, adja beleegyezését, hogy drámájából operaszöveg-könyv, vagyis opera készüljön. Az író beleegyezett, és Puccini lelkesen belevetette magát a japán népdal és műzene tanulmányozásába,

majd elkezdte a keleti ihletésű opera komponálását. 1904-ben el is készült vele, s a Pillangókisasszonyt hamarosan bemutatták a Milánói Scalában, ahol csúfosan megbukott. Puccini persze nem nyugodott bele. Tudta, érezte, hogy e napkeleti lány sorsa és a zene, amellyel ő ezt a virághoz hasonlatos lényt megteremtette, világsikert rejt. És igaza lett. 1904. május 28-án óriási tetszéssel fogadta a közönség a kissé átdolgozott operát. Cso-cso-szán tehát májusban indult el világhódító útjára.

Az operatörténetekre sokan könnyedén rámondják, hogy

hamisak, együgyűek, semmitmondóak, amelyeket csak a zene emel a művészi értékek közé. Kevés igazság van ebben a feltételezésben. A Pillangókisasszony tartalma például csak a felületes szemlélőnek tűnik édeskés mesének, valójában nagyon is keserű társadalmi jelenséget fogalmaz meg.

Japán a XIX. század közepéig szigorúan bezárt ország volt, amely nem engedte magához közel a külvilágot. Fehér ember nem léphetett partra japán kikötőben.

1854-ben azonban az Egyesült Államok fegyveresei partraszálltak és ezzel megtört a jég. Hamarosan Anglia, Olaszország, Franciaország és Hollandia kereskedelmi hajói szelték át a tengert. A japán uralkodó körök támogatták a nyugati hatalmakkal való, busás hasznot hozó kereskedelmet, ugyanakkor támogatták az idegenek ellen lázadó nacionalista mozgalmakat is. Egyszerre kívánták élvezni a kapitalista gazdálkodás előnyeit és a feudális társadalom biztosította előjogokat is. Ez a kétarcú politika véres eseményekhez vezetett, s alapjaiban rendítte meg a japán társadalom feudális felépítményét. Persze csak átmenetileg. Az uralkodó osztály fantasztikus iramban sajátította el a nyugati tőkések módszereit, és megteremtette a maga önálló kapitalizmusát. A nép azonban nem tudott ilyen gyorsan váltani, lelkében tovább élt a feudalizmus megszámlálhatatlanul sok erős ősi törvénye.

Ezt a kettősséget megtaláljuk Cso-cso-szán történetében is. Megpróbált szabadulni az ősi szabályok béklyójától, s egy amerikai tengerésztiszttel, Pinkertonnal lépett házasságra. Boldogan és büszkén vallotta, hogy ő most már amerikai asszony, ám Pinkerton hadnagy csak egy kedves kicsi játékasszonynak tekintette, s Amerikában — most már igazán komolyan — újra megnősült. A hűséges, tiszta szívű Cso-cso-szánnak nem maradt más választása, mint a halál.

Tragikus emléke fölött Puccini halhatatlan zenéje őrködik.

Magyar Katalin
Fotó: Potzmann János

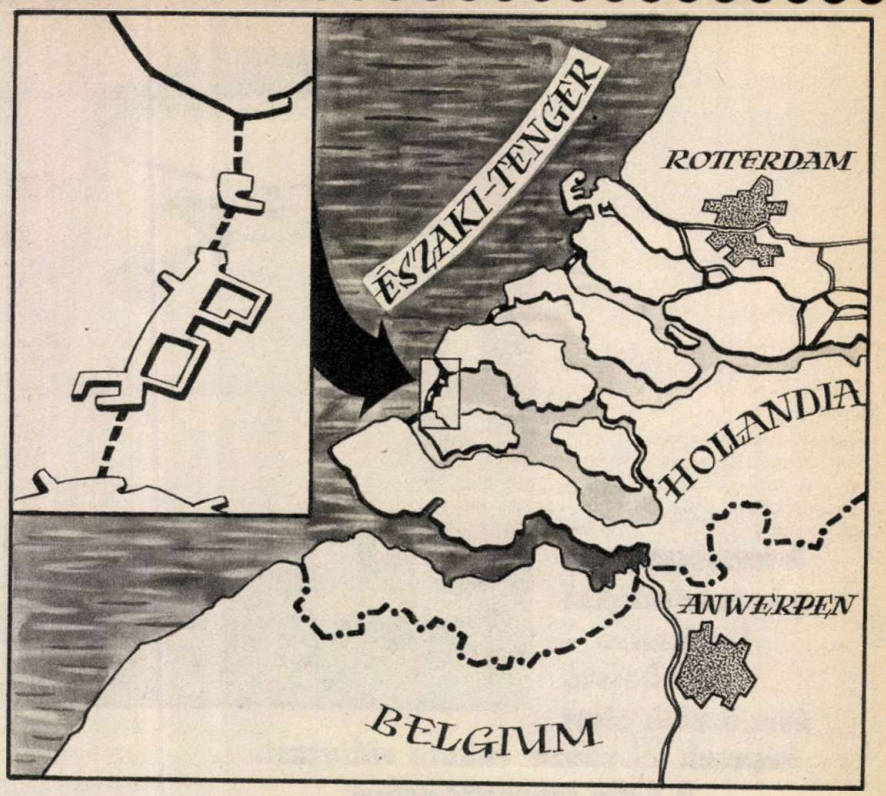

ÁRAD A SZÁRAZFÖLD

A hollandok „lovagias ügye" a tengerrel már emberemlékezet óta tart. Hogy melyikük a felelős a viszályért, azt nehéz lenne eldönteni. A víz szeret az alacsonyabb területekre folyni, Hollandiának viszont több mint egyharmad része 3-8 méterrel alacsonyabban fekszik a tenger szintjénél.

Egyikük sem tehet róla.

A mélyföldi területeket természetes dünesorok, mesterséges gátak, a folyótorkolatokban pedig zsiliprendszerek védik a vízbetöréstől. A víz ennek ellenére mégis igen gyakran betört már, és Hollandia polgárai végül is megunták az örökös veszélyt. Elhatározták, hogy „lovagias ügyüket" a tengerrel egyszer és mindenkorra lezárják. A tenger persze igen komoly ellenfél. Ahhoz hogy útját lehessen állni, nagyjából a világ nyolcadik csodáját kell felépíteni. A képek tanúsága szerint az ország még ettől a feladattól sem riad vissza, és nekilátott az óriási munkának.

A három kilométer hosszú zárógátrendszert 66 db egyenként 40 méter magas, 18 000 tonna súlyú és 50×50 méteres alapterületű betonelem tartja majd, és ezeket vizen úszó daru szállítja rendeltetési helyükre.

Hogy mindez mibe kerül, arról még a holland parlament folyosóin is csak suttogó találgatások folynak, a nyereség azonban máris egyértelmű. A biztonságon túl, az ország területe is megnövekszik néhány ezer négyzetkilométerrel.

–R –R

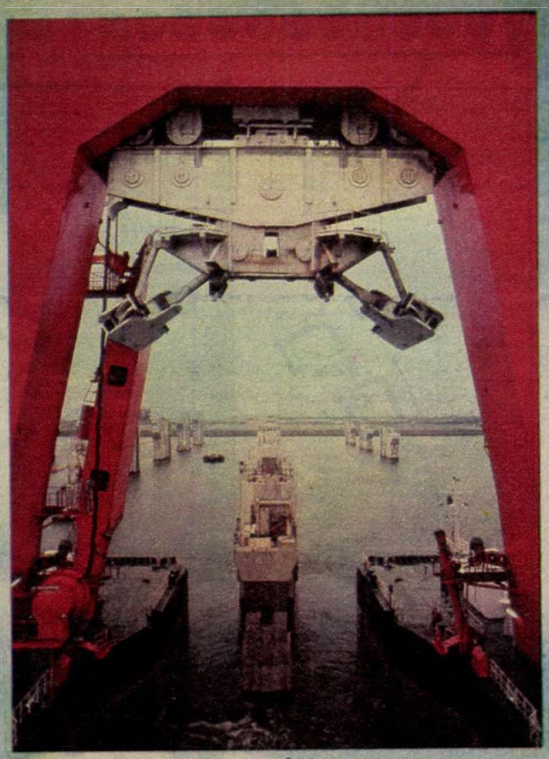

A hatalmas úszódaru alatt szinte eltörpülnek a toronyház nagyságú betonelemek is

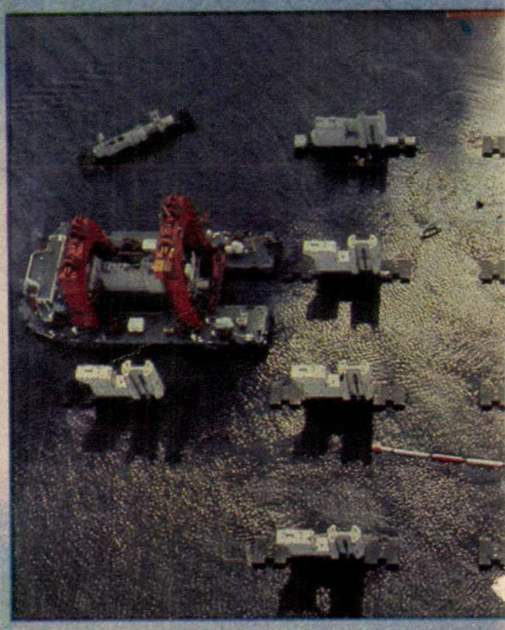

A természet erői – a katasztrófákat leszámítva – csak hosszú évszázadok alatt képesek létrehozni ekkora változást. A kellő szakértelemmel és szorgalommal felvértezett embernek ehhez mindössze néhány évre van szüksége...

ÁRAD A SZÁRAZFÖLD

A szárazföld már megvetette meglehetősen erős lábait a Maas folyó torkolata előtt

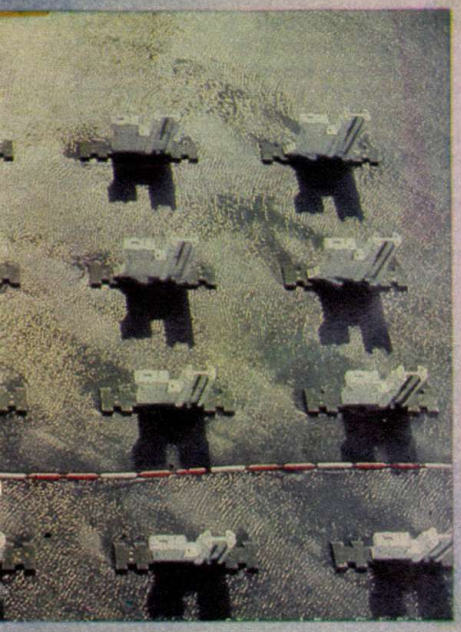

Különleges műanyag szőnyeg kerül a víz alá, ötmillió négyzetméteres területen, hogy megakadályozza a betonkolosszusok talajba süllyedését

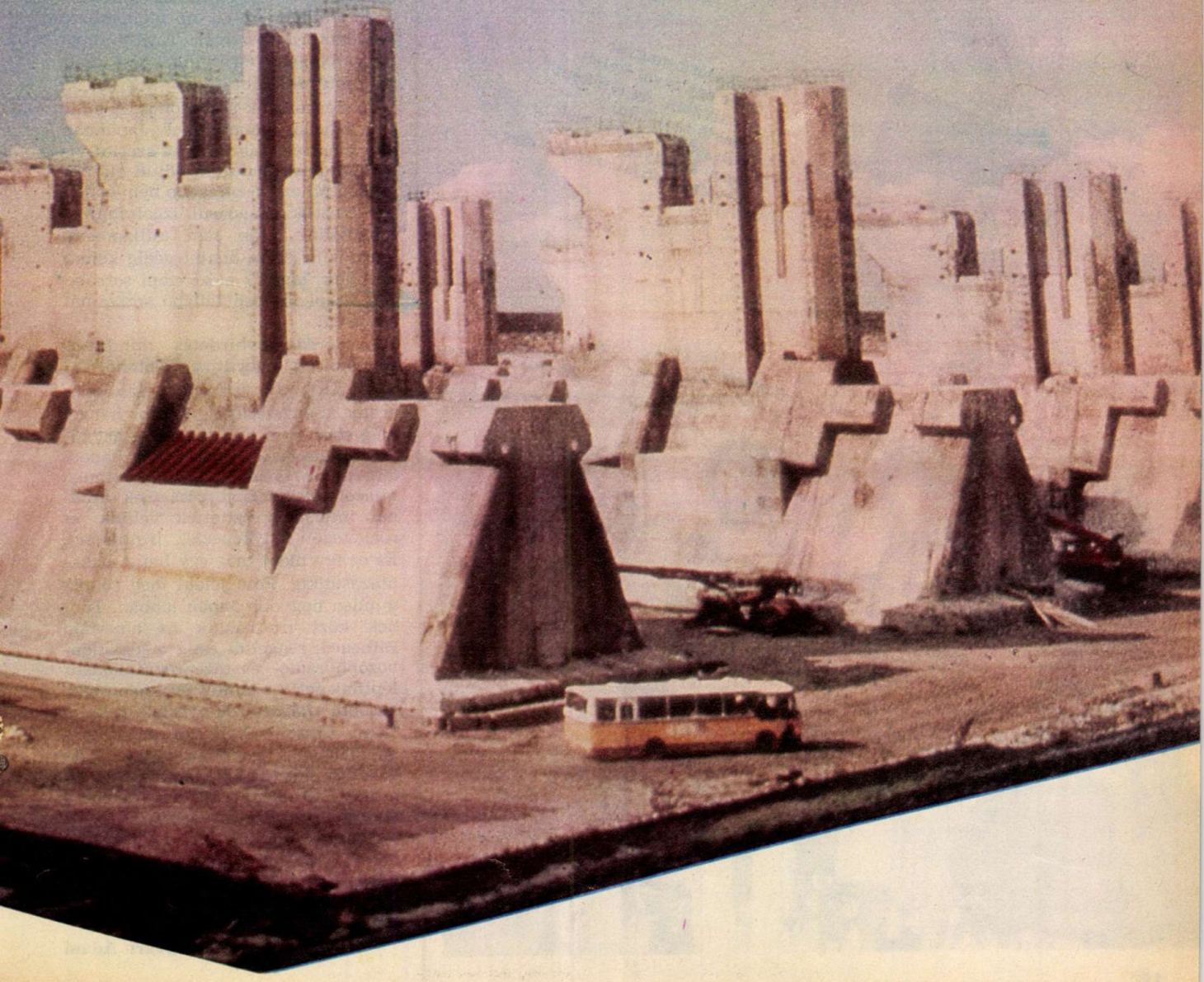

YAMAHA NAGYDÍJ

Az elmúlt év tavaszán levelet kapott a Neoton família a Yamaha alapítványtól, amelyben felkértek, bennünket, nevezzünk be a „14. World Popular Song Festival"-ra. A barátságos hangú levélben emlékeztettek a „Newton Family" (ezek mi vagyunk) eddigi, Japánban elért sikereire és azzal biztattak, hogy (idézem): „A Newton Family új sikeres korszaka következik Japánban!" Úgy gondoltuk, érdemes megpróbálni. Hatvan ország ezerkilencszáznegyvennégy dala közül a miénk is bejutott huszonegy másik mellett az előd döntőbe. Így rövidesen megjött a meghívó Csepi és az én részemre, utazzunk Tokióba két hétre és énekeljük el a „Time Goes by" című Neoton dalt. A nóta azóta új nagylemezünkön is megjelent „Holnap hajnalig" címmel. A szerzők a Neoton állandó szerzői: Pásztor-Jakab-Hatvani-Zákányi. A versenyre velünk utazott dr. Erdős Péter menedzserünk is. Elutazás előtt nagyon bíztunk a dal sikerében, úgy éreztük, rég volt ilyen jó nótánk. Október 24-én felültünk a repülőre és több mint 24 órán át utaztunk.

Nagyszerű magyar siker egy távol-keleti fesztiválon. Az elsőként éneklő kettősünk, stílszerűen, ugyancsak az első helyet, — a nagydíjat szerezte meg

Londonban találkoztunk a fesztivál európai résztvevőivel, és itt már kezdtünk egy kicsit aggódni. Több híres, nagyon jó előadóval utaztunk a bérelt Jumbón. Legjobban akkor lepődtünk meg, amikor összetalálkoztunk az NSZK-beli Nicole-lal, aki tavaly az Eurovíziós dalfesztivált megnyerte. A gépen összebarátkoztunk az olasz „I POOH" együttessel és az angol ellenfelekkel. Alighogy megérkeztünk Tokióba, azonnal elkezdődtek a próbák, előbb a Yamaha stúdiójában, aztán a fesztivál színhelyén, a Budokan hallban, ahol 13-14 ezer ember előtt zajlanak Japán legszínvonalasabb popkoncertjei. Játszott itt a Deep Purple, a Queen és mindazok, akik az országban turnéztak.

Megismerkedtünk a tengerentúli résztvevőkkel is, és esélyeinket még inkább kisebbnek éreztük. Az USA-ból Sandy Farina érkezett, aki a „Bors őrmester" című új Bee Gees film női főszerepét énekelte lemezre. Jöttek Argentínából, Peruból, Kanadából, mind jobbnál jobb programmal. A kísérő Yamaha nagyzenekar csodát keltett, a színpad, az erősítők, a hangfalak leírhatatlanok voltak, akárcsak a világítás látványa. A hangzás a teremben lemez minőségű volt. Október 29-én az elődöntővel kezdődött a fesztivál. Továbbjutottunk. Nagyon örültünk, hisz már nem jöttünk hiába.

És elérkeztünk a döntőhöz. A minket figyelő, lemezeinket Japánban megjelentető szakemberek szerint vidáman, felszabadultan adtuk elő nótánkat. Mi ezt a színpadon nem éppen így éreztük. Ráadásul izgalmunk a fellépésünk után sem csillapodott, ugyanis az egész döntőt végig kellett néznünk, hisz az előző napi sorsoláson Csepi az első fellépő sorszámát húzta ki!

Az eredményhirdetés mindenért kárpótolt: a nagydíj a Neotoné!

Átvettük a nyertesnek járó színarany csengettyűket, szebb hangot még soha nem hallottam. De azt hiszem, nem ez a legfontosabb, hanem ami utána történt! A világ minden tájáról odasereglett újságírók azonnal interjút készítettek velünk, és rengeteget fényképeztek bennünket. És ez így ment még egy hétig, hazautazásunkig. Fotó jelent meg rólunk minden nagyobb Japán lapban. Többek közt írt rólunk az amerikai Bilboard, reggeltől estig a legkülönbözőbb rádió- és tévéprogramokban léptünk fel. Az elmúlt években olyan későbbi világsztárok nyertek itt, mint Tonie Christie Neil Sedaka számával, Tina Charles, Bonnie Tyler, Kiki Dee, így hát joggal hihettünk a jóslatnak, növekedni fog az ázsiónk a lemezpiacon. Hát, reméljük . . .

Büszkék voltunk, hogy ezt az értékes díjat elhozhattuk Magyarországra, hisz országunkról Japánban elég keveset tudnak. Talán, most már valamivel többet . . .

Végvári Ádám

nekik, hogy megnyerjék segítőkészségüket, jóindulatukat. Kezdetben élelmiszereket, állatokat, különféle tárgyakat áldoztak, később — bizonyos területeken — embereket is.

A „túlvilággal" való új tipusú kapcsolat, amely a jó termés, a kedvező szaporulat biztosítása érdekében mind fontosabbá vált, *eszmeileg is megerősítette* a kiváltságos „közvetítő" rétegek gazdaságilag már amúgy is megalapozott hatalmát a közösség többi tagja felett. A vagyoni különbségek elmélyültek. Létrejött a rabszolgaság, valamint a nemzetségi és törzsi arisztokrácia.

*

Természetesen ez a folyamat sem múlt el nyomtalanul a „túlvilág" története felett, Amíg az emberek nem ismerték sem a hatalmat, sem az alárendeltséget, addig a túlvilág szellemei is boldog egyenlőségben „éltek". Amint azonban a földön egyenlőtlenség jött létre az emberek között, az emberek kezdtek alsóbbrendű és felsőbbrendű szellemeket megkülönböztetni.

A „kinevezés" azon az elven alapult, hogy melyik szellem milyen szerepet tölt be az emberek gazdasági tevékenységében. A rang mellé persze külön név is járt, és az ilymódon immár jól megkülönböztethető szellemek mindegyikével kapcsolatban sajátos kultusz alakult ki. Ez a folyamat megint csak jelentős fejezete a „túlvilág" történetének: *megszülettek az első istenek.*

Az sem véletlen, hogy „születési helyük" éppen a Földközi-tenger medencéje, és a környékén lévő folyók termékeny völgyei. Itt alakultak ki ugyanis a legfejlettebb állattenyésztő és földművelő kultúrák. Ezen a területen például különleges helyet foglalt el a Földanya istennő kultusza. A Földanyában nem csak a termékenységet, hanem általában az anyaságot személyesítették meg és tisztelték.

*

Az első istenek — bármekkora hatalommal is ruházta fel őket az ember — még nem voltak örökkévalók. Mindez egyenes következménye annak a szerepnek, amelyet betöltöttek. Ez a szerep pedig — mint láttuk — egy-egy természeti jelenség megszemélyesítésére, szimbolizálására korlátozódott.

Az első istenek tehát kénytelenek voltak követni a természet „pusztulásának" és „feltámadásának" évenként megismétlődő körforgását. Az újkőkor földművelő társadalmainak mítoszaiban tehát megjelentek az úgynevezett *meghaló és feltámadó istenek* . . .

(Folytatjuk.)

Cser Gábor

„CSINÁLD MAGAD!"

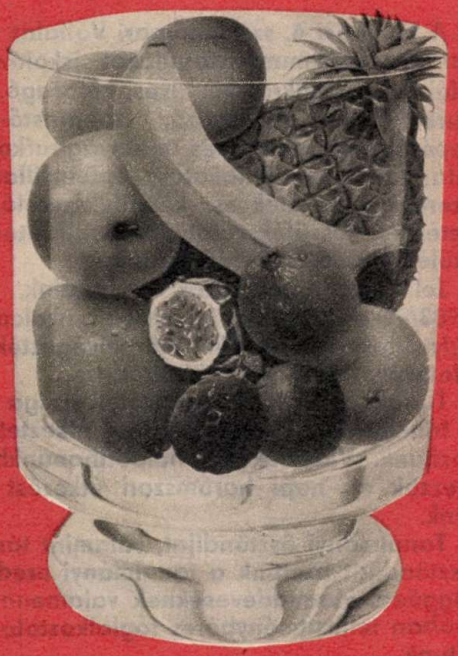

Az ember már annak idején, a Földanya istennő legmélyebb tisztelete közben sem feledkezett meg arról, hogy megművelje a földet a minél jobb termés érdekében. Korunkban pedig már arra is képes, hogy termővé tegyen eddig terméketlen területeket, számára kedvező tulajdonságokkal lássa el nemesített növény- és állatfajtáit, hogy a nagymértékben megnövekedett élelmiszer-szükségleteket mind teljesebb mértékben kielégíthesse.

Vagyis befolyásolja a természetet, méghozzá éppen a természet felismert törvényszerűségeinek segítségével.

–R –R

GYERTEK AZ ÉPÍTŐIPARBA!

A Fővárosi 4. sz. Építőipari Vállalat 1984/85. tanévre szakmunkástanulókat iskoláz be az alábbi szakmákra: kőműves, kőfaragó, épületburkoló, ács-állványozó, szobafestő-mázoló, tapétázó, fapadlózó és műanyagburkoló, épületasztalos, épületlakatos, épületvillamossági szerelő, vízvezeték és -készülékszerelő, gázvezeték és -készülékszerelő, központi fűtés és -készülékszerelő, tetőfedő-bádogos.

Jelentkezhetnek azok a fiatalok, akik az 1983/84-es tanévben fejezik be a nyolcadik osztályt, illetve azok, akik már elvégezték, és 16. életévüket még nem töltötték be.

Tanulmányi idő 3 év; felvételi vizsga nincs.

Munkaruhát, kedvezményes étkeztetést biztosítunk. Vidékieket tanulóotthonunkban helyezzük el, napi háromszori étkezést biztosítunk.

Tanulmányi ösztöndíjat, valamint társadalmi ösztöndíjat fizetünk a tanulmányi eredménytől függően. Harmadéveseknek valamennyi szakmában teljesítménybéres foglalkoztatást biztosítunk.

Jelentkezni, érdeklődni lehet írásban vagy személyesen a személyzeti osztályon (Budapest, IX., Hámán Kató u. 3–5.) vagy a tanulóotthonban (Budapest VIII., Bláthy Ottó u. 6–8.).

FIÚK, LÁNYOK FIGYELEM!

Ha még nem döntöttetek arról, hogy milyen szakmát tanuljatok, fogadjátok meg tanácsunkat, jelentkezzetek TEXTILKIKÉSZÍTŐ szakmunkástanulónak.

E szép szakma egyik ágát, a TEXTILFESTŐ és -KIKÉSZÍTŐ szakmát egyaránt ajánljuk LÁNYOKNAK és FIÚKNAK, másik ágát, a TEXTILNYOMÓ szakmát csak FIÚKNAK.

Szakmunkástanulóink tanulmányi ösztöndíja 160–600 Ft között mozog a tanulmányi eredménytől és évfolyamtól függően.

A társadalmi ösztöndíj két részből áll. Alapösztöndíjból, mely havonta 450–500 Ft, és tanulmányi pótlékból, ami a tanulmányi eredménytől függően változik, az alapösztöndíj 30–50%-a lehet. Tanulmányi pótlékot a közepes vagy annál jobb tanulók kapnak.

Vidéki tanulóink kollégiumi elhelyezéséről gondoskodunk.

Az elméleti oktatás a Than Károly Vegyipari Szakközépiskola és Szakmunkásképző Intézetben, a gyakorlati oktatás tanműhelyben, majd a vállalat gyáraiban történik.

I. éves tanulóink 1500 Ft értékben ruházkodási segélyt is kapnak.

Érdeklődésre részletes – színes képekkel tarkított – tájékoztatót küldünk.

Jelentkezni, érdeklődni lehet:

BUDAPRINT PAMUTNYOMÓIPARI VÁLLALAT

személyzeti és oktatási főosztályán,
Budapest III.,
Fényes Adolf u. 19–21. – 1036
Telefon: 687-834

GYERE HOZZÁNK!

Ötnapos munkahéttel dolgozó gyárunkba jó kereseti lehetőséget nyújtó fonó-szövő szakmára lányokat, villanyszerelő, lakatos, textilgépszerelő szakmára fiúkat szerződtetünk szakmunkástanulónak, akik az 1983—84-es tanévben fejezik be az általános iskolát. A tanulóidő: 3 év.

A tanulóidőre ingyenes kollégiumi elhelyezést és teljes ellátást biztosítunk.

A havi ösztöndíj a tanulmányi eredménytől függően 900—1120 Ft között van. Az utolsó évben már teljesítménybért fizetünk.

A szakmunkásvizsga után ifjúmunkásaink: a lányok leányszállón, a fiúk albérletben kerülnek elhelyezésre.

Jelentkezés levélben „szakmunkástanuló" hivatkozással történik.

Pamuttextilművek Budai Gyára
személyzeti osztály
Budapest XI. ker., Hauszman A. u. 20.
Levélcím: Budapest, Pf. 43. — 1502

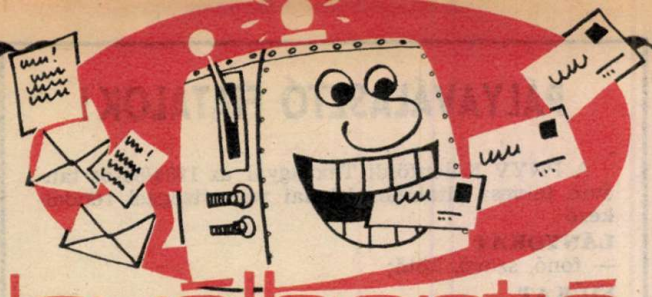

levélbontó

Tudósítóink jelentik

MEGLEPETÉS LESZ

„Csapatunk tíz tagja egy különleges békeműsorra készül. Énektanárunk vezeti a próbákat, s ő szerezte a rockopera stílusú előadás dalait, valamint azok szövegeit is."

Bartkó Anasztázia, Kismányok, Kültelek u. 2. — 7356

A DALEST

„A bakonysárkányi úttörőcsapat vezetősége dalestet szervezett a KMP megalakulásának 65. évfordulójára. A dalesten Tóth Józsi bácsi veterán párttagot láttuk vendégül. A műsort egy mozgalmi dallal kezdtük, majd megkértük Józsi bácsit, hogy meséljen nekünk életéről, mozgalmi munkájáról. Bizony elkerekedett szemmel, hallgattuk őt, különösen akkor, amikor gyermekkoráról, iskolai éveiről beszélt."

Németh Tímea, Szabó Andrea, Bakonysárkány, Béke u. 54. — 2861

KLUB-ALAPÍTÓK

„Iskolánkban nagy esemény történt, karateklubot alakítottunk. Már eddig is sokan jelentkeztek, bár még nem mindenki tudja, érzi újdonsült tagjaink közül, hogy a karate nem egyszerű sport, hanem életforma. Edzéseinket, felkészülésünket a barna öves Balogh László rendszeresen ellenőrzi, tanácsokkal, útmutatásokkal segíti a szakkör két vezetőjét, Nagy Jánost és Bogó Józsefet."

Nagy Katalin, Martonvásár, Vasútállomás u. 5. — — 2462

TALÁLKOZÁS

„Iskolánkban járt Magyar Zoltán tornász. Nagyon örültünk, hogy elfogadta meghívásunkat a lólengés olimpiai- és világbajnoka. Találkozónkon elmondta, hogy hol kezdett sportolni, milyen sokat kellett edzenie, s milyen nagy akaraterőre, mennyi lemondásra volt szüksége ahhoz, hogy elérje élete nagy célját, az olimpiai bajnokságot."

Hegedűs Aranka, Mártély, általános iskola

Mit üzen a Pajtás?

AZ E. T. CÍMŰ AMERIKAI FILMET végre hazánkban is vetíteni kezdték. A történet, E. T. különös figurája, a film mondanivalója máris rabul ejtett benneteket. Szerkesztőségünk levelek valóságos ostromát állja ki, olyan levelekét, melyekben a film rendezőjének, szereplőinek címét, autogramját, fényképét kéritek tőlünk. Így Tóth Mária (Szeged, Marostói u. 7. — 6726) is. Kéréseteket nem tudjuk teljesíteni. A stáb és a szereplők címeit nem ismerjük, a fotókat nem osztogathatjuk szét, Filmklub rovatunkban szeretnénk megjelentetni őket, emellett pedig közöljük folytatásokban a film regényváltozatát.

KÜLÖNÖS LEVELET küldött Szuróczky Tünde (Solt, Árnyas u. 20. — 6320). Fura kéréssel fordul a lap olvasóihoz: levelezni szeretne azzal a lánnyal, aki csakúgy mint ő, 1974. január 21-én született s szintén Tündének hívják. Nosza, Tündék, tízévesek, írjatok . . .!

CÍMEKET, az R—GO és a Dolly Roll címét kéri tőlünk Pinke Zita (Töltéstava, Táncsics út 18. — 9086). Persze, nem ő az egyetlen, aki ilyen kéréssel fordul lapunkhoz, sőt . . . Ezeket a kéréseket azonban nem tudjuk kielégíteni. Szerkesztőségünk rég kialakult gyakorlata, hogy énekesek, együttesek, sportolók, színészek címeit nem adja meg. Részben azért, mert az említett emberek mindig újabb és újabb fellépésekre, versenyekre készülnek, nincs idejük tehát levelezni, másrészt pedig senkitől sem kaptunk felhatalmazást arra, hogy a címét, telefonszámát bárkivel is közöljük.

ÖKOLÓGUS szeretne lenni Horváth Zsuzsa (Nagykanizsa, Liszt F. út 4 /c — 8800). Az ökológia összetett tudomány, az ember és környezetének kapcsolatával foglalkozik, ennek kérdéseit boncolgatja. Zsuzsa, neked először biológusi vagy agrármérnöki diplomát kell szerezned, s csak ezután jelentkezhetsz a gödöllői egyetem szakmérnökképző kurzusára.

Őrsünk gondja

„Év elején úgy terveztük, hogy sokat foglalkozunk majd kultúrával. Igaz, részletesen nem beszéltük meg ezt a dolgot, de arra azért nem gondoltam volna, hogy kulturális programjaink csak zenehallgatásból állnak. Szeretem én is a zenét, hogy ne szeretném, de azért néha elmennék moziba, kiállításra, esetleg színházba is."

Bajnok Erika, Budapest

Azt írod, hogy szívesen mennél moziba, színházba, szívesen néznél meg kiállításokat, de a többieket csak a zene érdekli. Sajnos, arról nem teszel említést, hogy te milyen felelőse vagy az őrsnek. Igaz, ettől függetlenül is beleszólhatsz azért a közösség munkájába, programjaiba. A célozgatás nem lehet eléggé hatásos módszer, valami jobbat kellene kitalálnod. Például legyél te az, aki foglalkozásról foglalkozásra, rendszeresen ostromolja majd az őrsöt különböző programajánlatokkal. Tarthatnál kedvcsináló beszámolókat, ismertetőket is, kezdetben keress olyan filmeket, kiállításokat, amelyek valamilyen módon kapcsolódnak a zenéhez, így hamarabb megtörik majd a jég.

JÓL JÁRSZ, HA A PAMUTFONÓIPARI VÁLLALAT SZAKMUNKÁSTANULÓJA LESZEL!

Csak 3 év szorgalom, s a jövedelmed havonta 3200–6000 Ft között lehet!

Az 1984 szeptemberében induló tanévre is várjuk az általános iskolát végzett és most végző lányok jelentkezését budapesti és vidéki gyáregységeinkbe fonalgyártó szakmára.

Már a tanulóévek alatt is sok-sok kedvezmény!

Díjtalan kollégiumi, leányotthoni elhelyezés, tankönyvek, tanszerek, munkaruha, iskolaköpeny, 5 Ft-ért napi háromszori étkezés.

Havonta 500 Ft szociális ösztöndíj,

320–720 Ft tanulmányi ösztöndíj.

VÁLASSZ gyáregységeink közül!
PAMUTFONÓIPARI VÁLLALAT

- **Lőrinci gyára**
  1183 Budapest, Gyömrői út 85–91.
- **Újpesti Cérnagyár**
  1044 Budapest, Váci út 91.
- **Kaposvári gyár**
  7400 Kaposvár, Jutai u. 6.
- **Miskolci gyár**
  3527 Miskolc, József A. u. 21.
- **Váci gyár**
  2600 Vác, Vám u. 1.

„FONALGYÁRTÓ SZAKMA" megjelölésével várjuk továbbtanulási jelentkezési lapodat a számodra legmegfelelőbb gyáregységünk személyzeti és oktatási osztályán.

Kérésre postafordultával részletes tájékoztatást küldünk.

PÁLYAVÁLASZTÓ FIATALOK!

A PNYV Kelenföldi Textilgyár az 1984/85-ös tanévre felvesz általános iskolai végzettséggel rendelkező

LÁNYOKAT
— fonó, szövő, kötő;

FIÚKAT
— textil- és ruházati ipari gépszerelő szakmunkástanulónak 15 éves korig.

FELVÉTELI VIZSGA NINCS! Tanulmányi idő 3 év. Ösztöndíj: a tanulmányi eredménytől és évfolyamtól függően
— fonó és szövő tanulóknak 350—700 Ft,
— kötő- és textilipari gépszerelő tanulóknak 150—550 Ft havonta.

JUTTATÁSOK:
— vidéki tanulóknak havi 500,— Ft,
— budapesti tanulóknak havi 450,— Ft vállalati ösztöndíjat fizetünk a nyári szünidőre is.
— Kollégiumi elhelyezés minden vidéki tanulónak, teljes ellátással munkaszüneti napokon is.
— Iskolaköpenyt, füzetcsomagot, munkaruhát a gyár, tankönyvet az iskola térítésmentesen biztosít.
— Évente két alkalommal kedvezményes textilvásárlás a vállalat termékeiből.
— III. éves tanulóinkat 90 %-os teljesítménybérben foglalkoztatjuk, részükre nyereségrészesedést fizetünk.

Szakmunkásvizsga után: a kereseti lehetőség 3500—4500 Ft. Leányotthonunkban a vidékiek elhelyezését biztosítjuk havi 100—160 Ft-ért.
Továbbtanulásra lehetőséget biztosítunk. Részletes tájékoztatást adunk szóban vagy írásban.

Érdeklődők részére üzemlátogatást biztosítunk.

Cím: BUDAPRINT PNYV Kelenföldi Textilgyár
személyzeti-oktatási osztály
Budapest, XI.,
Budafoki út 111—113.
1117
Telefon: 868-955/191 m.

SZERETNÉL VALAMILYEN SZÉP SZAKMÁT TANULNI?

GYERE NYOMDÁSZ-TANULÓNAK A KOSSUTH NYOMDÁBA!

Választhatsz betűszedő, magasnyomó gépmester, síknyomó gépmester, könyvkötő szakmák közül.

Keress fel minket szüleiddel, bemutatjuk a választható szakmákat.

Érdeklődni lehet naponta 8–14 óra között a KOSSUTH NYOMDA személyzeti és oktatási osztályán, Budapest V., Alkotmány u. 3. Telefon: 122-114. Juttatásaink: tanulmányi szerződéstől függő magas összegű társadalmi-tanulmányi ösztöndíj. 3 Ft-ért étkeztetés. Sportolási, szórakozási lehetőség, üdülés a Balatonnál és Galyatetőn.

Továbbtanulási lehetőség a Nyomdaipari Szakközépiskolában.

CSAK BUDAPESTI FIÚK ÉS LÁNYOK!

JELENTKEZZETEK VASKERESKEDŐ TANULÓNAK!

A tanulmányi ösztöndíjon felül 500 Ft társadalmi ösztöndíjat is fizetünk.

A tanulók részére napi 3 Ft-ért ebédet;

valamint ingyen munkaköpenyt, tankönyveket és füzeteket;

évente egy alkalommal díjmentes üdültetést, tanulmányi kirándulást biztosítunk.

Az utolsó évben a tanulók szakmunkásbért kapnak.

Jelentkezés: VASÉRT Vállalat személyzeti és oktatási osztály

Budapest VIII., Üllői út 32. Telefon: 138-882

JÖJJETEK VELÜNK TI IS!

VASÉRT

PÁLYAVÁLASZTÁS ELŐTT ÁLLÓK, FIGYELEM!

Az ország egyik legjelentősebb nagyvállalata, a Magyar Hajó- és Darugyár várja az általános iskolát végzett tanulókat az alábbi szakmákra történő beiskolázási lehetőséggel: szerkezetlakatos, csőszerelő, gépszerelő, ácsállványozó, hegesztő, gépi forgácsoló (esztergályos), villanyszerelő, öntő.

A gondtalan tanuláshoz biztosítunk: kollégiumi elhelyezést; korszerűen felszerelt tanműhelyt; a tanulmányi ösztöndíjon felül szakmától függően 700—1000 Ft társadalmi ösztöndíjat; napi 3 Ft-ért ebédet; nyereségrészesedést; üdülést balatoni üdülőinkben; sportolási lehetőséget vállalatunk nyolc sportszakosztályában; minden héten szabad szombat.

A szakmunkásvizsga után továbbtanulási lehetőség.

Munkába álláskor 4000—5000 Ft juttatás, modern munkásszálloda, jó kereseti lehetőség.

Érdeklődni és jelentkezni az alábbi címeken lehet:

MHD központi oktatási osztály, Budapest, Váci út 208. — 1904, telefon: 296-203.

MDH Tiszafüredi Gyáregység, Tiszafüred, telefon: 53.

MHD Balatonfüredi Gyáregység, Balatonfüred, telefon: 06-80-40-100.

MHD Váci Gyáregység, Vác, Derecske dűlő, telefon: 06-27-11-411.

HIRDETÉS

JÁTSSZ VELÜNK!

Ötlet-őrjárat

A kerék, még ha jó alaposan megforgatják is, akkor sem forog örökké. Ahhoz, hogy forogjon, újra és újra lendületbe kell hozni. Így vagyunk az egy esztendővel ezelőtt meghirdetett „Játssz velünk!" akcióval is. Újabb és újabb lökést, lendületet kell neki adni.

„Miért, különben megállna?" — kérdezhetné valaki. Nos, azt hiszem, vannak olyan iskolák, ahol az elszürküléstől, az ellaposodástól kellene tartani. Egy-egy új ötlet bizony alaposan felfrissítheti a mozgalom vérkeringését.

TANÁROK, SZÜLŐK

A budapesti Kerék utcai általános iskolában harmincöt csapat nevezett a „Játssz velünk!"-re. Már a kezdet kezdetén érezték azonban, hogy gondjaik lesznek. A csapatokat ugyan ügyesen megszervezték a gyerekek, emblémákat, jelvényeket is készítettek, de ahogy ki kellett volna lépniük az iskola kapuján, hogy más gárdákkal is összemérjék az erejüket, elbizonytalanodtak. A tömegsport órák, a szakkörök, az úttörő-olimpiai előkészületek miatt elfoglalt testnevelők nem tudták igazán felkarolni a csapatokat. Épp ezért Pallár Imre igazgató arra gondolt, hogy . . .

— Nálunk nemcsak a testnevelők szeretik a sportot, hanem a fiatalabb pedagógusok is — magyarázta az igazgató — megbeszéltük, hogy a két-három KISZ-es kolléga veszi át a csapatok irányítását. Mert hogy irányítani, segíteni kell őket, az már bebizonyosodott az első hónap után. Egyáltalán nem törvényszerű, hogy csak egy testnevelő tanár fogja össze a mozgalmat. A változás meghozza az eredményét: újabb és újabb csapatok alakulnak.

Sok iskolában a testnevelési óra utáni szünetben vagy a tömegsport foglalkozás előtti sorakozónál tudták meg a gyerekek, hogy indul a mozgalom. Az ilyen gyors, nyilván szűkszavú tájékoztató nem adta meg a rangot a „Játssz velünk!"-nek. Sopronban, a Kellner utcai általános iskolában az úttörőparlament fórumán ismertették, népszerűsítették a mozgalmat. A parlamenten azonban nemcsak gyerekek, hanem a sportot szerető szülők is részt vettek.

— Meg is lett az eredménye — meséli Farkasné Tamás Anikó, az iskola testnevelője —, ők is bekapcsolódtak a mozgalomba. Mérkőzéseket kötnek le, elkísérik a csapatokat, edzéseket tartanak. Néha be is szállnak a játékba egy-egy összecsapáson. A parlamentre, persze, már olyan szülőket hívtunk meg, akikről tudtuk, hogy szívesen segítenek, nem sajnálják a szabad idejüket. A mi bázisunkon ötvennégy csapat van, nem jut minden társaság mellé egy-egy szülő. Sőt, kevesen vannak, de azért jól meg tudják mozgatni a gyerekeket.

A soproni szülőknek biztosan jólesett, hogy az iskola számít rájuk, igényli a segítségüket. A Kellner utcaiak pedig nem várták meg a jelentkezésüket, értük mentek.

BARÁTOKAT TALÁLTAK

Érdemes elgondolkozni azon: tényleg erény-e, ha egy csapat minél távolabbi ellenfeleket keres magának? Egyfelől biztosan az, hiszen így kilépnek a saját iskolájukból, kerületükből, falujukból, viszik magukkal a sport, a mozgás szeretetét. De vajon milyen előnyei lehetnek annak, ha otthon, saját szűkebb környezetükben maradnak. Úgy, mint ahogy ezt a Tatabánya külterületén található Széchenyi István Általános Iskola csapatai teszik.

— A mi gyerekeink nagyon szeretnek versenyezni, vetélkedni — mondja az iskola csapatvezetője, Meggyesiné Nagy Györgyi. — A környéken mindenki ismer mindenkit, egy-egy csatának, győzelemnek hamar híre megy. Nálunk baráti társaságok alakítottak csapatokat, úgy vettük észre, hogy egy olyan kis iskolában, mint a miénk, ez sokkal jobb, mintha őrsökre, rajokra épülnének a gárdák. A csapatok tagjai egy utcában laknak, nem ritkán szomszédaik is egymásnak, s nemcsak a gyerekek, hanem szüleik is összejárnak. Ha két társaság pályára lép, hogy összemérjék erejüket, mondjuk fociban, akkor a gyerekek szülei is játszanak egymás között egy mérkőzést. Így aztán még közelebb kerültek itt egymáshoz az emberek, családok kötöttek barátságokat. A gyerekek is barátkoznak, úgyhogy lassan egy nagy közösségé formálódik az iskola környéke.

Két szorgalmas pályaépítő, Főfai László és Szuprics Zoltán

OROSZÓRA A JÉGEN

„Gyere! Tanulj meg korizni te is”

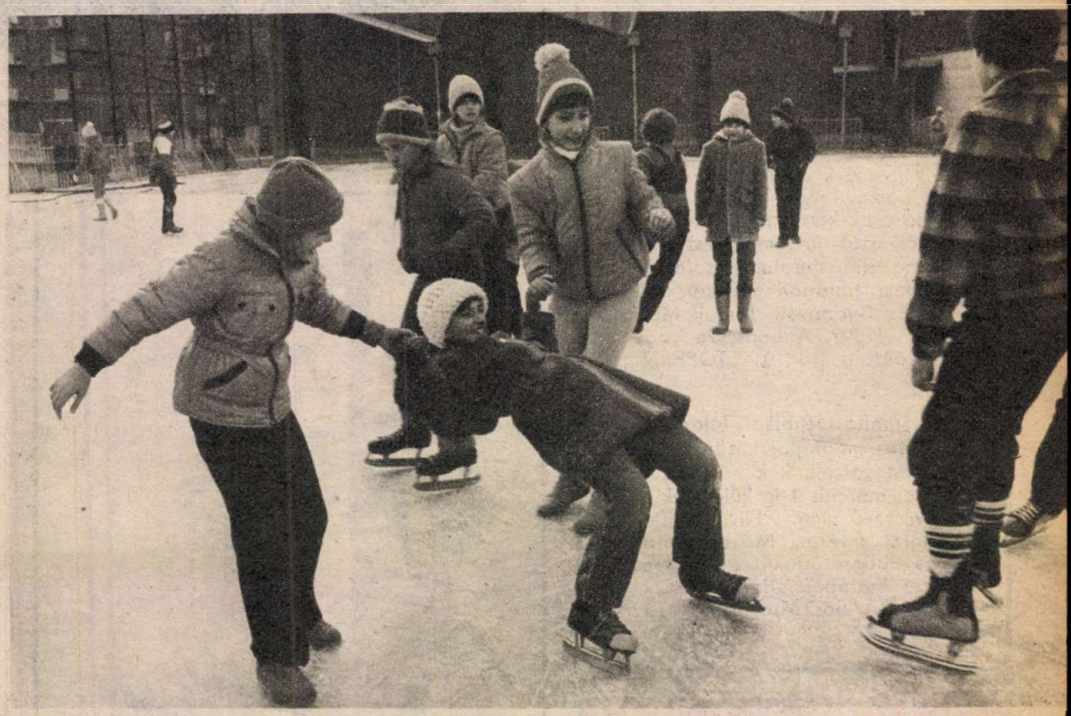

Hiába, van aki a földön még nagyobb biztonságban érezné magát. De, mit lehet tenni, egy „ságvárisnak”, ha törik, ha szakad, meg kell tanulnia korcsolyázni . . .

A „jégkorongozók” térfelet választanak

Az ember természetesnek venné; egy jégpálya arra való, hogy korcsolyázzanak rajta. Persze fogócskázni, jégkorongozni is lehet, és hát van itt még valami, ami nem tartozik a legkellemesebb szórakozások közé. Ez a pályával kapcsolatos teendők hosszú sora, a jég készítésétől kezdve, mindennapi lesöprésén keresztül, állandó locsolásáig.

Sokat mesélhetnének erről a dunaújvárosi Ságvári Endre Általános Iskola felsősei. Pályát készítettek ők is, és most délutánonként a hokicsapatok mérkőzéseitől, a fogócskázók seregétől hangos a sportudvar.

Igaz, a dunaújvárosiak nemcsak délutánonként kötik fel a korcsolyájukat, hanem délelőttönként is. Oroszórai felszerelésükhöz jó ideje már ez a sportszer is hozzátartozik. Lent, a jégen komoly tanulással telik el a negyvenöt perc, új szavakat, a téllel kapcsolatos olvasmányokat, történeteket ismernek meg. Közben persze koriznak is néhány kört vagy lejátszanak egy rövidebb jégkorong-mérkőzést. A 7. b-sek például már kívülről el tudnák mondani egy hokicsapat posztjait, de szívesen tartanának egy kiselőadást a budapesti műkorcsolya EB-ről is — természetesen oroszul. Csak azt sajnálják, hogy a dolgozatokat nem lehet a jégen kijavítani.

Fotó: Szalay Béla

TÖPRENGŐ

A rejtvények megfejtését lehetőleg postai levelezőlapon küldd be. Ha csak kettőt tudsz megfejteni, és azok jók, már részt vehetsz a heti jutalomsorsoláson. **Beküldési határidő: február 20.** Címünk: Budapest, Jászai Mari tér 5. – 1397. A borítékra vagy levelezőlapra írd rá: „TÖPRENGŐ".

A számítástechnikai feladatok III. helyes megfejtői között is jutalmakat sorsolunk ki. A megoldásokat március 1-ig küldjétek el a következő címre: Fővárosi Pedagógiai Intézet, Mikroszámítógépes laboratórium, dr. Appel György Budapest, Baross u. 71. – 1082. A borítékra írjátok rá: PAJTÁS.

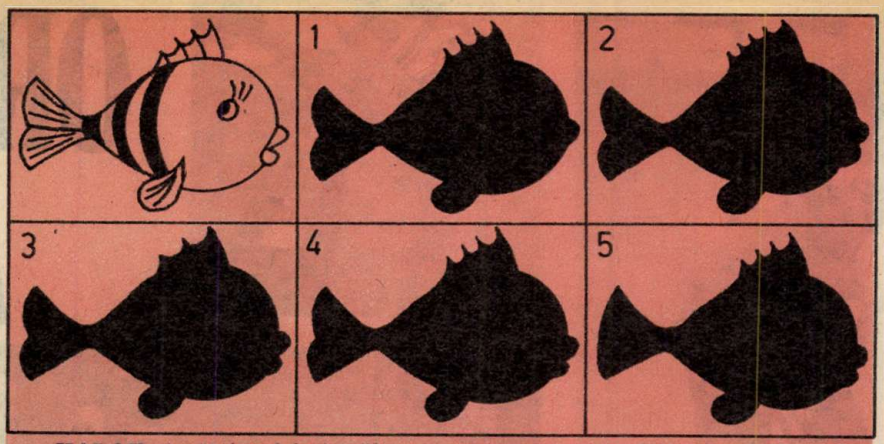

HALAK. Az öt árnykép közül csak egy azonos az eredeti rajzzal. Keresd meg, hogy melyik.

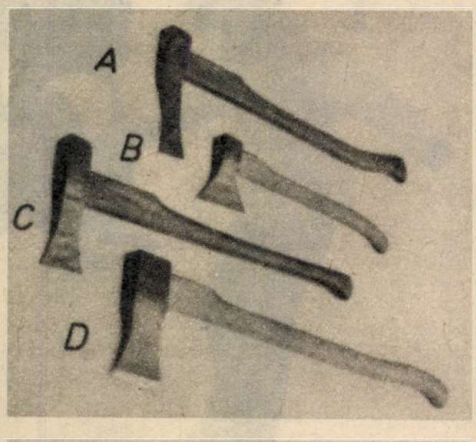

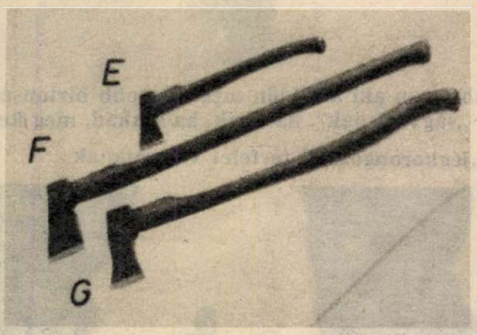

FEJSZE VAGY BALTA? A hét szerszám pontos nevét összekeverve leírtuk. Találd meg, hogy melyik miféle! A: erdei fejsze — B: ormos fejsze — C: bányász fejsze — D: debreceni fejsze — E: faragó balta — F: ágvágó balta. (Még egy kis segítség: a fejszék hosszú, a balták rövid nyelűek!)

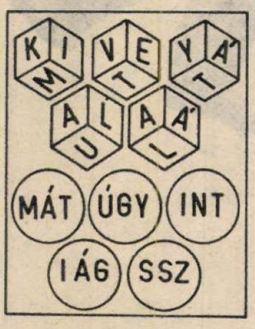

OKOS MONDÁS. Minden kocka közé helyezz el egy-egy kört úgy, hogy a betűk folyamatosan olvasva egy közmondást adjanak eredményül. Hogy szól ez a közmondás?

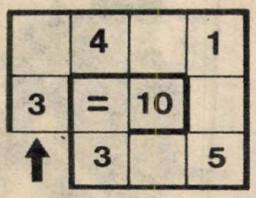

CSIGAMATEK. Írj az üres négyzetekbe olyan számjegyeket, hogy a megfelelő alapműveleteket folyamatosan elvégezve csigavonalban kialakuljon az előre beírt eredmény!

Poszter-játék

Az APISZ és a Pajtás közös pályázata. Az APISZ boltjaiban árusított füzetcsomagokban egy űrlapot helyeztünk el. Erre kell felragasztani hétről-hétre a Pajtásban mindig ezen a helyen, ezzel a címmel megjelenő fotót. Aki valamennyit kivágja és felragasztja, majd elküldi szerkesztőségünkbe a tanév végén, az 1984 júniusában részt vehet játékunk nyilvános vetélkedőjén, találkozhat kedvenceivel és értékes ajándékokat nyerhet. Érdemes velünk játszani!

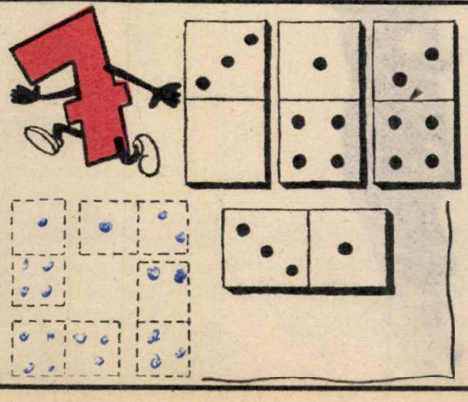

A HETES ELMENEKÜL, de ugyanakkor mégis itt kell maradnia. A négy dominókockát ugyanis úgy kell négyzet alakban összerakni, hogy a pontok összege vízszintesen is és függőlegesen is pontosan hét legyen. Vajon sikerül-e neked ilyenformán elrendezni? Annyi bizonyos: türelem kell hozzá!

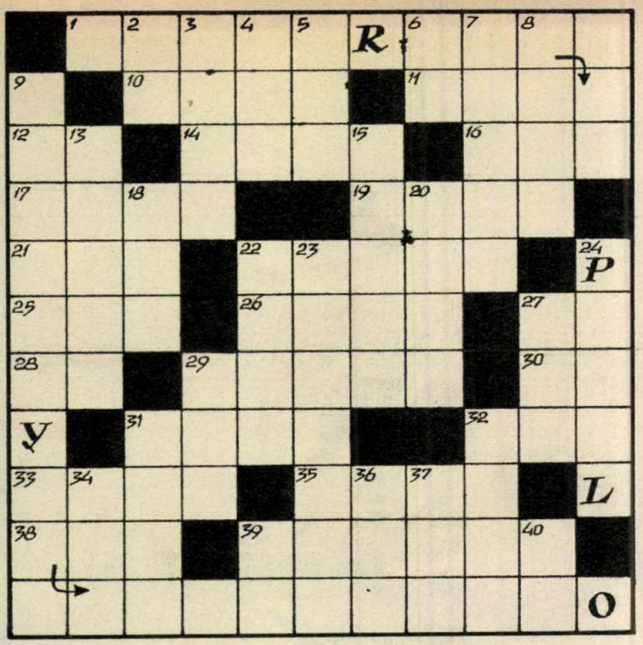

A LÉGHAJÓ. *A Zeppelin léghajóról úgyszólván mindenki hallott, de kevesen tudják, hogy e léghajótípus megalkotója magyar ember volt. Neve a vízszintes 1. sorban olvasható (1845. február 28-án született Keszthelyen.) Milyen is volt ez a találmány? Erre kapsz választ a függőleges 9. sorban.*

VÍZSZINTES: 1. A feltaláló neve. 10. Sport is, játék is, észtorna is. 11. Mohamedán törvénytudó. 12. Szovjet folyó 14. Ez még nem egészen nyikorgás! 16. A vétség, bűncselekmény ténye. 17. Ahol az ökölvívók mérkőznek. 19. Vissza: ezen a szigeten találták meg a híres Vénusz szobrot. 21. Jó anyagi helyzet. 22. Vissza: sokat beszél feleslegesen. 25. Kerti szerszám. 26. Egyik szülőm. 27. Tagadószó. 28, Vissza: a cink vegyjele. 29. Két part közötti vízi szállítóeszköz, névelővel. 30. Szigetlakó, nyugat-európai ember. 31. Így kezdődik a zsoltár! 32. Belső szervünk. 33. Drágakő. 35. Fogtisztító. 38. Szovjet autómárka. 39. Ő idézi elő.

FÜGGŐLEGES: 2. Kettős betű. 3. A beszéd legkisebb alkotórésze. 4. W.K.Y. 5. Vonatkozó névmás. 6. Zách Klára. 7. Michelangelo híres szobra. 8. Férfinév. 9. Milyen volt a vízsz. 1-es találmánya? 13. . . . féra (Földünknek azok a zónái, amelyekben élet van). 15. Nagyon jó barátom. 18. Don betűi keverve. 20. Tivornyázó. 22. Ilyen kocsit húz maga után olykor-olykor egy autós turista. 23. A kórházi segédszemélyzeté. 24. Aránylag békésebb hangon fedd. 27. Nádból is készítenek. 29. Osztrák, spanyol és luxemburgi autók jelzése. 31. Beletartozik a számtanba! 32. December 1-i női név. 34. Latinul: kegyes: 36. D.O.G. 37. Orossy Zengő Henrik. 39. Állatlak. 40. Felsóhajtó szó.

SZAMITASTECHNIKAI FELADATOK III.

1. Mit jelent a BASIC? 1. A számítógépgyártó neve. X. Angol szó, melynek magyar fordítása: haladó. 2. J. Kemeny professzor által létrehozott számítógép programnyelv.

2. Hol van „megoldása" az alábbi kifejezésnek: x = x+1 (ahol x természetes szám) 1. A matematikában, mint egyenlet X. A számítástechnikában utasításként. 2. A számítástechnikában egyenletként.

3. Melyik sorban van a hiba az alábbi BASIC nyelvű programban? 10 INPUT A 20 LET K = 2–(A+B) 30 PRINT K 1. A 10. sorban X. A 20. sorban 2. A 30. sorban.

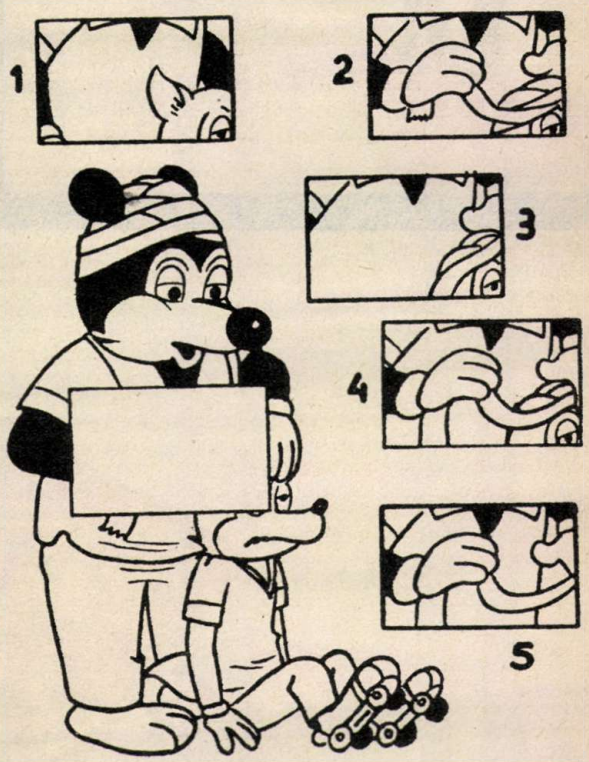

A GÖRKORI IS KORI. Múzó száguldott a görkorival, elesett, Placid vigasztalja. Te pedig azon fáradozz, hogy az öt részlet közül az igazit válaszd ki.

NYERTESEK

A Fakutya magazin rejtvényeinek megfejtéséért jutalmat kapnak: Bognár András, Bp. IV.; Jágerszky Erika, Bp. III.; Karsai Erika, Bp. VIII.; Győri Csilla, Tamási; Bartos Aliz, Dunaújváros; Talabér Andrea, Tapolca; Kovács Edit, Szerencs; Markovits Tímea, Egyházaskesző; Kiss Hajnalka, Békéscsaba; Balázs Judit, Vecsés; Gyöngyi Angéla, Kiskunhalas; Bányai Imre, Békés; Hortolányi Katalin, Gyöngyös; Búzás Katalin, Liget; Urbán Edit, Nagykőrös; Módi Erika, Rábapatona; Hordós Marianna, Szücsi; Rózsa Sándor, Keszthely; László Erzsébet, Szigetszentmiklós; Zsinóros Andrea, Kapuvár.

A számítástechnikai feladatok nyertesei: Majzik Andrea, Szeged; Mihályi Tibor, Esztergom; Székely Csilla, Miskolc; Papp Balázs, Tát.

A FAKUTYA MAGAZIN MEGFEJTÉSE

SZABAD A VÁSÁR! KITÖLTÖS: Fején találja a szöget. — JAJ DE KÖNNYŰ: Alszik mint a bunda. Bottal ütheti a nyomát. Rossz fát tett a tűzre. Megtanít kesztyűbe dudálni. — MADARAK: Ritka, mint a fehér holló. — BETŰ- ÉS KÉPREJTVÉNY: 1. Élére rakja a garast. 2. Kosarat kap. HÁNY PERC KELL HOZZÁ? Eltarisznyázza az időt. — KILENCBETŰSEK: Dűlőre jut, számot vet, színtvall, kapórajön. — NEM TITKOS: 1. — FŐSZEREPLŐK: 1. Bámul, mint borjú az új kapura. B. Hol szorít a cipő? C. Nagy fába vágta a fejszét. D. A kecske is jóllakjék, a káposzta is megmaradjon.

MI A CSUDA LEHET AZ A . . . : x, 2, 1, 2, x, 1, 1, x, x, 2, x, 1, 1, 2, 2,

JÉGSZÖRF

Kezdetben volt a hullámlovaglás. Később valaki előállt egy elmés ötlettel: árbocot és vitorlát is kéne szerelni a deszkára. Ha a hajó is halad ezzel, talán a deszka is megindul majd vele.

Megindult. A deszkavitorlázás, a szörf szinte hónapok alatt kedvelt időtöltéssé nőtte ki magát. A nyughatatlan elme azonban tovább gondolkodott. Ha egyszer létezik jégvitorlázás, hát léteznie kell jégszörfnek is. A befagyott tavakon megjelentek az első jégszörfök, amelyek végtelenül egyszerű szerkezetek. Csak abban különböznek a hagyományos szörftől, hogy a talprésznek más a formája, s az alján három korcsolyaél található. Kezelésében még ennyi eltérés sincs. Az ember feláll a deszkára, kezébe veszi a bummot, aztán hajrá!

E sorok írója maga is felkapaszkodott egy ilyen szörfre. Bár a szél – akarata ellenére – átfújta a Velencei-tó túlpartjára, kellemes élménnyel lett gazdagabb, s ha ijedten is, de fitten, egészségesen fogott hozzá e kis írás megírásához.

P. Gy.

KASTANKA

CSEHOV ELBESZÉLÉSE NYOMÁN
ÍRTA: CS. HORVÁTH TIBOR,
RAJZOLTA: DARGAY ATTILA

2

7.
EZ MÉG EGY SOR KOCSMÁNÁL MEGISMÉTLŐDIK, ÉS LUKA ALEKSZANDRICS EGYRE FILOZOFIKUSABB HANGULATBA KERÜL...
KABAK
VAU!
VAU!

8.
BŰNÖS VAGYOK ÉN LELKEMBEN. TE PEDIG, KASTANKA, BUTA VAGY... AZ EMBERHEZ KÉPEST CSAK AZ VAGY, MINT AZ ÁCS AZ ASZTALOSHOZ KÉPEST.
VAU! VAU!

9.
EGYSZER CSAK, AMINT ÉPPEN ÍGY, SZÉPECSKÉN ELBESZÉLGETNEK, MUZSIKA HARSAN FEL.
NINI! KATEZA... KAZETA... KA-TO-NAZENEKAR!

10.
A SZOKATLAN LÁRMA FELZAKLATJA KASTANKA IDEGEIT. IZGATOTTAN FELVONÍT. LEGNAGYOBB BÁMULATÁRA A GAZDA – AHELYETT HOGY RÉMÜLTEN SZÜKÖLNE VAGY UGATNA – SZÉLES VIGYORRAL HAPTÁKBA VÁGJA MAGÁT ÉS TISZTELEG. DE HA LUKA ALEKSZANDRICS NEM IS TILTAKOZIK, EZ NEM CSÖKKENTI KASTANKA FELHÁBORODÁSÁT.

11.
SZINTE ESZÉT VESZTVE ROHAN FEL-ALÁ, ÉS MIRE MAGÁHOZ TÉR, A ZENE MÁR NEM SZÓL. HANEM A GAZDA SINCS SEHOL. ELŐRE FUT, AZTÁN VISSZA, DE LUKA ALEKSZANDRICSOT MINTHA A FÖLD NYELTE VOLNA EL.
VAU! VAU!
??

12.
RÁADÁSUL VALAMI ALJAS GAZEMBER VADONATÚJ KALUCSNIBAN MENT EL ERRE, ÉS AZ ERŐS GUMIBŰZ MINDEN EGYÉB SZAGOT MEGZAVAR. A FINOM ASZTALOSILLATNAK SEHOL SEMMI NYOMA. KASTANKÁT KÉTSÉGBEESETT BORZADÁLY FOGJA EL.
AUUUU!
FOLYTATJUK

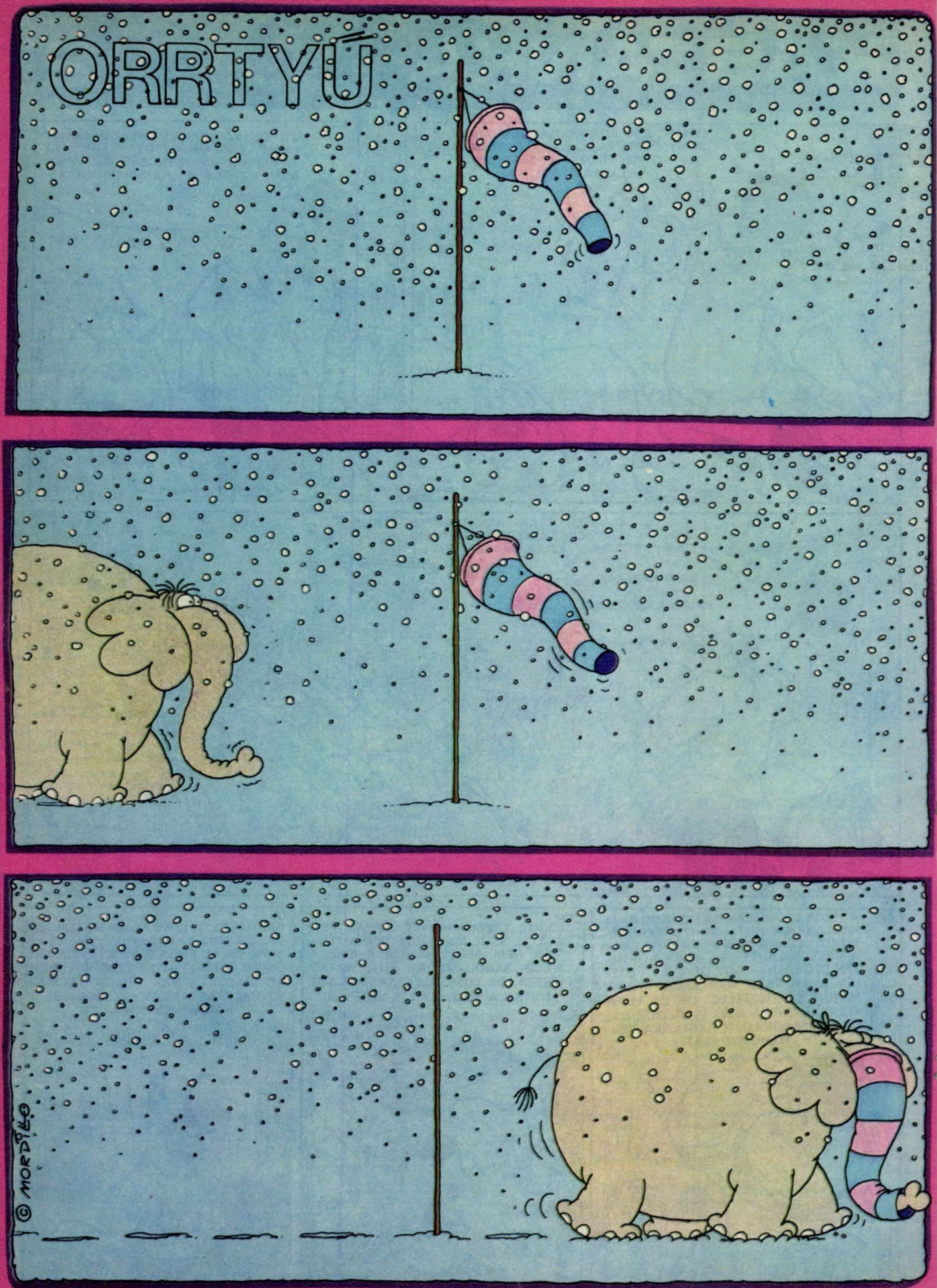
ORRTYŰ
© MORDILLO

84/7
XXXIX. ÉVF. • 1984. FEBRUÁR 16. • ÁRA: 4 Ft
PAJTÁS

A BOJTÁRLÁNY

(RIPORTUNK A 3–4–5. OLDALON)
FOTÓ: WAGNER MARGIT

A KÖVETKEZŐ SZÁMUNK TARTALMÁBÓL:

Elektroműszerész leszek!
Lány, példapáttal.
Te mit választanál?
Új sorozat: nyolcadikosok fóruma.

Válaszol: az olimpiai bajnok.
Sportpályák törvényei.
Az igazi győzelem.
Fair Play – diákoknak.

Mai játék – ősi fegyver.
Vigyázz, mert visszaüt!
Két oldalon, színesben: kezünkben a bumeráng!

margó

MACKÓ ELUTAZIK

Téli álomra egy kartondobozba vackolta be magát Mackó az idén. Szüksége van a pihenésre, tudta, hiszen nagy útra vállalkozik áprilisban. Mégsem aludt nyugodtan, gyakran fölébredt, és ilyenkor morfondírozott magában. Azon például, hogy nem is a maga jószántából költözött ebbe a kartonkuckóba. Neki jó volt tulajdonképpen az a hely, ahol eddig lakott, a szekrény aljában. Ámbár azt éppen nem lehet mondani, hogy olyan nagyon jól érezte volna magát ott azóta is, amióta végleg oda került, mert a gazdája kijelentette: nagy fiú ő már ahhoz, hogy Mackóval játsszék. És nem is vette többet kézbe, nem vitte magával este az ágyába. Pedig ő annak idején a maga mackóeszével azt gondolta, ezek a dolgok nem fognak megváltozni soha. Akármennyit is morfondírozott, nehezen tudta eldönteni: bánja-e, hogy így alakult a sorsa vagy sem? Az igazat megvallva, félt egy kicsit az ismeretlen messzeségbe vivő nagy úttól, viszont azt is tudta, hogy nagyon várják már őt azon a távoli vidéken. Tehát úgy döntött: inkább nem bánja.

Ha éppen nem morfondírozott (és nem is aludt), figyelt Mackó. Látni ugyan nemigen láthatott, annyira sem, amennyire különben egy játékmedve látni szokott, mert a dobozát nem nyitották még ki. De hallani jól hallott. Akik az ő kuckóját is hozták, azok számolták meg, hogy eddig hatvanhat csomag érkezett a gyülekezőhelyre. Azt is tőlük tudta meg, hogy más országokból már sokan elutaztak: az NDK-ból például vagy hússzor annyian, mint amennyien most ők itt vannak. Azok már karácsonyra megérkeztek az új otthonukba. A dobozokból kiszűrődő hangok — mert beszélgetett egymással a sok várakozó játék — azt is elárulták, hogy az ország hány szegletéből jöttek a küldemények. Érkeztek szép számmal Sárospatakról, Siklósról. Meg Debrecenből, Keszthelyről, Nyíregyházáról, Várpalotáról is már. Mind ide, Csillebércre, ebbe a nagy fedett terembe, amelyet nyáron kartondobozok helyett gyerekek töltenek meg, és amelyet foglalkoztatónak hívnak rendes nevén.

Mackót több dolog is foglalkoztatta, amíg várt a foglalkoztatóban. Leginkább az, hogy milyen ország lehet Nicaragua, ahová ő rövidesen elutazik. Azt hallotta például, hogy ott nem fordul elő medve, még játékmackó formájában sem. Egyáltalán: nagyon kevés a játék, mert abban az országban éppen az emberi lét alapvetőbb feltételeinek megteremtésével és megvédésével kell foglalkozniuk a felnőtteknek, akik különben játékokat szoktak készíteni. Sőt, a gyerekeknek is, akiknek most egy géppisztoly sokkal hétköznapibb tárgy, mint egy magafajta egyszerű játékmackó. Éppen azért kell neki — és vele együtt minél több játéknak — oda utaznia, hogy segítsenek helyreállítani a dolgok természetes rendjét. Hogy reménytelen dolog lenne játékokat szembeállítani a fegyverekkel? Ezen Mackó még csak el sem morfondírozott. Éppen ő ne tudná, hogy nincs olyan kemény tél, amelyet le ne győzne a tavasz? Pedig az is csak puha rügyekkel támad a jégcsapok, a zúzmara ellen.

Nádasi Tibor

PAJTÁS

A MAGYAR ÚTTÖRŐK SZÖVETSÉGÉNEK KÖZPONTI LAPJA

Szerkesztőség: Budapest, Jászai Mari tér 5. 1397

Telefon: 321-987, 321-988, 321-989

Postafiók: Bp. 62. Pf. 508. 1397

Főszerkesztő: SOMOS ÁGNES
Főszerkesztő-helyettes: FÜLEKI JÁNOS
Szerkesztő: BŐCS FERENC, SZIGETI PIROSKA
Művészeti szerkesztő: CZIFFERSZKY BÉLA, FORRAI JÁNOS

Kiadja az Ifjúsági Lap- és Könyvkiadó Vállalat
Felelős kiadó: DR. PETRUS GYÖRGY igazgató

Kiadóhivatal: Budapest, Révay u. 16. 1065 Telefon: 116-660
Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető a hírlapkézbesítő postahivataloknál a kézbesítőknél és a Posta Központi Hírlap Irodánál (KHI Budapest, József nádor tér 1. 1900) közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215-96 162 pénzforgalmi jelzőszámra.

Előfizetési díj: egész évre 139,50 Ft I. félévre 77,50 Ft II. félévre 62 Ft

84.0171 Athenaeum Nyomda Kozma utcai üzeme, Budapest
Rotációs mélynyomás
Felelős vezető: SZLÁVIK ANDRÁS vezérigazgató

HU ISSN 0030-9583

INDEX: 25 695

A beküldött kéziratokat és rajzokat nem őrizzük meg és nem küldjük vissza.

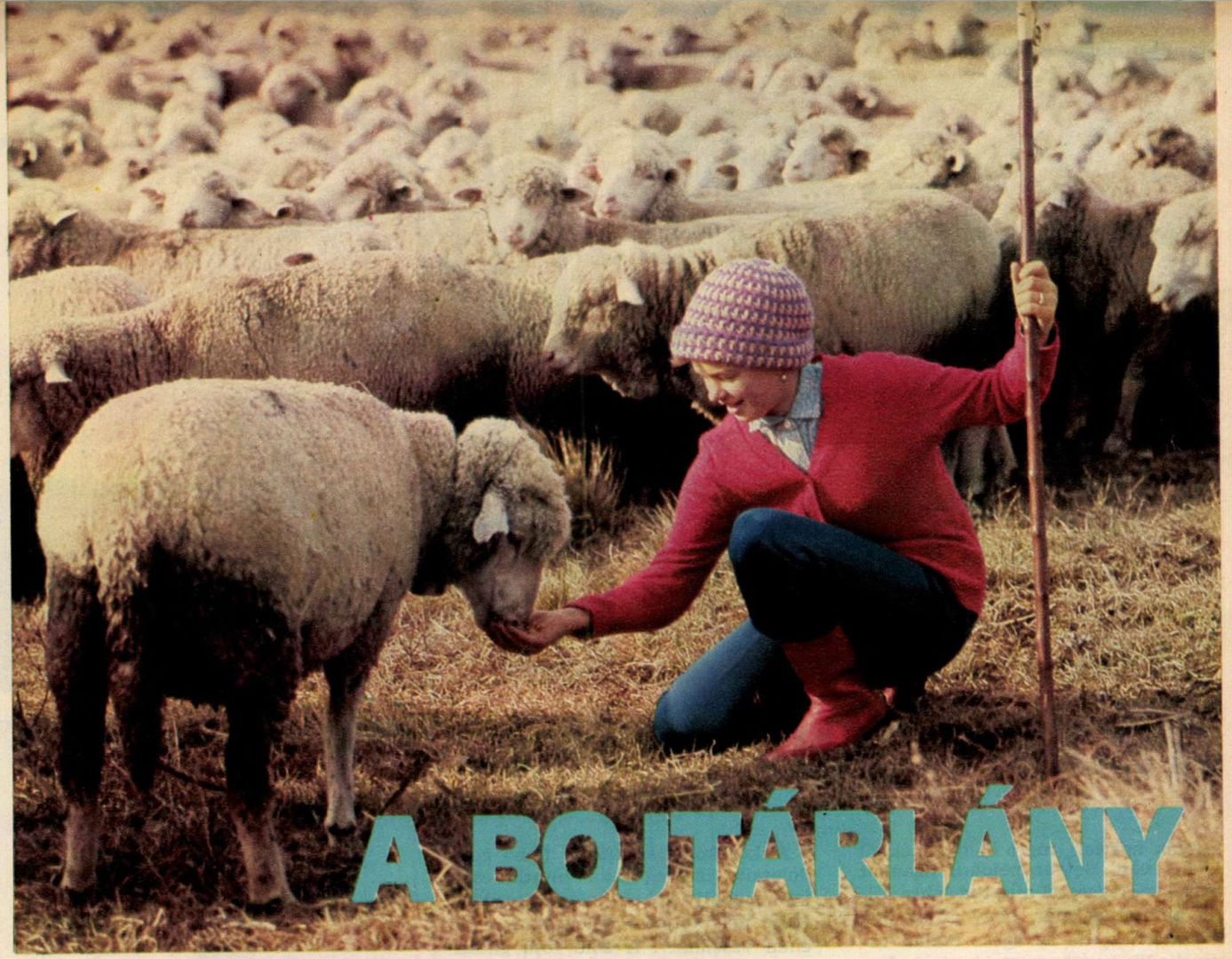

A BOJTÁRLÁNY

Sopájti Erika kiállt a tanya elé, teleszívta tüdejét friss levegővel, magasba lendítette karjait. Szerette ezeket az izomlazító, hajnali nyújtózkodásokat, a körülötte villogó pusztai fényeket. A nap sugarai a tavasz közeledtével már több meleget árasztottak.

HŰSÉGÉRT – HŰSÉG

Megjelenésével felélénkült az udvar, rázendített a „zenekar": galambok turbékoltak, tyúkok káráltak, kacsák hápogtak, birkák bégettek,

Anya és lánya.
Együtt a munka is vidámabb

A bojtárlány és a gémeskút
elválaszthatatlanok

A BOJTÁRLÁNY

A „birodalomban"
a babázásra is jut idő

kutyák ugattak, mert náluk ebekből is hét van. Betyár például tizanhat éves, az öregségtől alig tud lábra állni, ajánlották már, hogy adják oda a sintérnek, de az egész család ragaszkodik hozzá, mert jó pásztorkutya volt. S a Sopajti famíliában a a hűségért hűség jár.

Az állatok egyébként is nagyon hozzá tudnak nőni az ember szívéhez. Erika keservesen megsiratta Mimit, a racka kost is, amikor le kellett vágni. Sajnos nem volt más választás, mert hamissá vált, megtámadott mindenkit. Persze, ki tudja, mi minden játszódhatott közre, hogy ennyire megharagudott az emberekre. Az is lehet, hogy egyszer valaki orvul belerúgott, megverte vagy megkergette, és ezt nem tudta elfelejteni.

Erika nézte az udvart és arra gondolt, még sohasem mérte fel, hogy hány lépés hosszú és széles. Csak azt tudja, hogy amióta Veronka nővére a ceglédi Török János Mezőgazdasági Szakközépiskolába került, és a másik nővére, Etelka önálló juhász lett, a családi tanács rábízta e „birodalmat". Reggelenként neki kell megetetnie a jószágot, hiszen ő megy el utoljára a kocséri tanyáról.

Szerencsére a juhok közül itt csupán a rackák tartózkodnak. A többit a szomszédos lászlófalvi téesz nyája mellé csapták, amelyet ugyancsak ők gondoznak. Most éppen Etelkával vándorolnak valahol.

Kukorékolás szakította félbe gondolatait. Az öreg kakas mintha csak így kiabált volna felé: „Gazdám, ideje már teljesen felébredni, mert éhen veszünk!". A zöld fejű gácsér vezetésével odatipegtek hozzá a kacsák is.

— Szia cigány! — modta, mert így becézi a zöld fejűt, amelyet hét másikkal együtt Horváth Feri bácsitól nyert fogadásból. Olyan kicsik voltak, hogy elfértek a köténye zsebében, most meg... Mondta is anyunak, hogy a tojók tojásait rakja félre, mert jó fajták, érdemes szaporítani őket.

TANYAI ROBINSONOK

Előbb a kacsáknak szórt kukoricát, aztán a tyúkoknak és a galamboknak. Végül a birkákat etette meg. A süldők óljában csupán ellenőrizni kellett, hogy működnek-e az önetetők és -itatók.

Ő is megreggelizett, aztán az eresz alól kitolta kerékpárját, felerősítette rá iskolatáskáját, és elindult a falu felé. Apu szerint lassan tanyai Robinsonoknak számítanak, hiszen kilométereken át lehet karikázni, amíg lakott tanyára bukkan az ember. Az idősek kihalnak, a fiatalok pedig elhagyják a pusztát. Faluban,

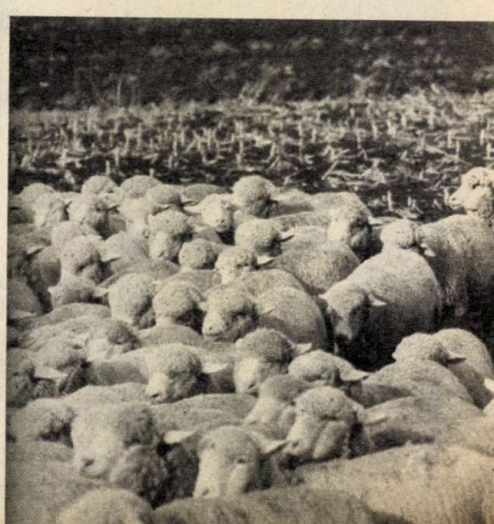

Etelka, Erika,
a mező, meg a nyáj

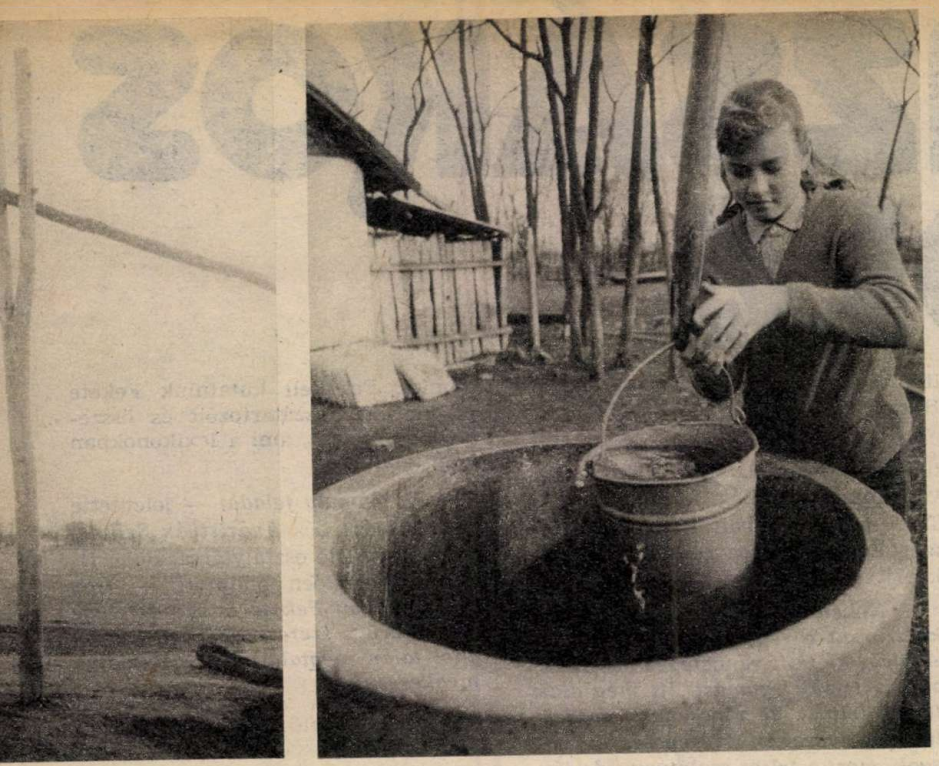

A víz – élet.
Kincs a pusztán

Egyetértésben.
Erika és hűséges játszótársai

városban építkeznek. Osztálytársai közül sokan az állatokat tekintik a legnagyobb nyűgnek, mert tartásuk rengeteg kötöttséggel jár. A jószágnak ünnepnap is enni kell adni, nem lehet sokáig magára hagyni. Ha tehetik, még a gyengébb tanulók is olyan foglalkozás után néznek, ami nincs kapcsolatban sem a földműveléssel, sem az állattenyésztéssel. Az ő osztályzatai jók. Érthető, hogy amikor bejelentette, hogy mezőgazdász szeretne lenni, a juhászattal akar foglalkozni, néhányan úgy néztek rá, mint a csodabogárra.

— A te bizonyítványoddal tanár, orvos, vagy külkereskedő is lehetsz — figyelmeztették.

A KAMPÓSBOT

Mit csináljon? A vérében van a pásztorkodás hajlama. A szabad levegőn, a mezőn érzi jól magát. Nem bújhat ki a bőréből egy olyan gyerek, akinek már a dédapja, nagyapja is juhász volt, és az lett az édesapja is. Apu nevének nagy a hitele a szövetkezetekben, szívesen felfogadnák bárhol. Biztos benne, hogy ha Veronka elvégzi a szakközépiskolát, ő is juhtartó gazdaságban telepszik majd le. S hetedikes öccse, Pista is kampósbotot fog, mint a farsangi mulatságon, amikor juhász jelmezbe öltöztek, magnószalagra vették a csengő csilingelését, a barik bégetését, a kutyák ugatását.

Az az igazság, hogy ő is kihagyta volna életéből a felsőbb iskolát, mint Eta, és már a nyolcadik osztály után bojtárnak szegődött volna, ha nem vásárolják meg az egyik üresen maradt lászlófalvi tanyát, amelyet nyári jószágneveldévé építettek át. Ez adta az ötletet, hogy a többit is hasznosítani lehetne, s mezőgazdasági mérnökként módjában lesz sertés-, kacsa-, pulyka-, juhfarmokká átalakítani, megmenteni a pusztulásra ítélt tanyákat.

Az iskolából hazaérve az udvaron már édesapja várta a sárga Ladával, amelyen a két tanya és a termelőszövetkezet között közlekednek.

—Ebédelj meg, aztán megyünk, megkeressük Etelkát, hogy felváltsd, mert ráfér egy kis melegedés. Ha végzek a téesznél, együtt jövünk haza.

A juhokra a lászlófalvi határban találtak rá. A mezőn több nyáj legelészett, Erika azonban akkor is felismerte volna, hogy melyik az övéké, ha nem áll mellette a nővére, s nem pillantja meg kutyájukat.

Katyi, a csengős juh hirtelen leváltt az élről és felé futott. Erika zsebében most nem volt kockacukor, csak néhány gerezd dióbél, de a csengős ezt is jóízűen majszolta.

— Úgy látom, hogy hamarosan elérkezik az ellés ideje — simogatta meg Katyi hátát Erika édesapja.

— Hadd érkezzen — felelte vidáman a lány. Eszébe jutott, hogy tavaly zsákban, a hátán vitte haza a kisbárányokat, cumisüvegből itatta, széltől óvta, játékra tanította őket.

Faragó György

Fotó: Wagner Margit

HÁTIZSÁKOS ISKOLA

Az érdligeti 9. számú, Túr utcai iskola dolgozói és tanulói még a tanév elején levelet írtak a Pest megyei úttörőelnökségnek: úttörőcsapatot szándékoznak alapítani! Az iskola újonnan épült, kisdobosok és úttörők már voltak benne, úttörőcsapat azonban még nem.

Az elnökség örömmel üdvözölte az elhatározást. Ezt *Nemoda István* megyei úttörőelnök levélben meg is írta.

„...azt javasoljuk, hogy előbb ismerjétek meg egymást, mérjétek föl lehetséges társadalmi bázisotok körét, beszélgessetek el szüleitekkel, társaitokkal, és ha már majdnem mindent tudtok önmagatokról, akkor válasszatok nevet, s irányadó programot. Legyen ez a félév egy olyan különös játék, melyben a nevesincs állapotból arculatát formáló közösségé váltok."

A javaslatot elfogadták. Választottak nevet (a többség akaratának megfelelően Fekete István íróét), az ünnepélyes névadót és zászlóbontást március 21-én tartják.

Addig? Nos, hogy addig mit csinálnak, azt próbáljuk nyomon követni.

HOGY ÉRZED MAGAD?

Rendkívül izgalmas feladat egy lakóhelyük alapján összekerült társaságot közösségé kovácsolni.

Egy ilyen közösség létrehozására az embernek egész életében nem sokszor kínálkozik lehetősége. Általában már egy meglévő közösségbe kerülünk bele, de egy új iskolában mindenki kezdő és ismeretlen.

— Ez ránk nem egészen érvényes — mondta *Karlovszky Mária*, a Túr utcai iskola igazgatója. *— Gyerekeink Nagytétényből, Diósdról, de még Kelenföldről is jöttek, a legtöbben viszont egy helyről, a 6. számú iskolából. Az ifivezetők közül is többen jöttek át a „gyerekeikkel".*

Az új iskola új igazgatója, Karlovszky Mária kilenc évig úttörőelnök volt. *Horváth Éva* pedig már 1970 óta csapatvezető. *Kapinya Mária* kisdobosvezető pedig annak idején a 8-as iskolába járt, ott lett ifivezető és évekig dolgozott együtt Horváth Évával.

Mivel csak azt a társaságot, helyet tudjuk elfogadni, amelyikkel nem vagyunk érzelmileg közömbösek, a Túr utcai iskolában több gyerektől megkérdeztem: hogy érzik itt magukat?

— Nekem jobban tetszik ez az iskola, mint a régi — mondta *Tóbiás Attila*. *— Ott rengetegen voltunk, alig ismertük egymást. Itt még csak fél év telt el, de nincsenek ismeretlenek. Persze én szerencsés is vagyok, mert a teljes osztályom ide jár.*

— Nálunk minden gyerek beleszólhat az úttörőmunkába. Nemcsak meghallgatjuk mindenkinek a javaslatát, hanem várjuk, számítunk is rá — egészítette ki a hatodikos *Vatai Tünde*, az úttörőtanács titkára. *— Itt még az ügyeletesek is komolyabban veszik a munkájukat. Nem unatkozva ücsörögnek a bejáratnál, hanem fogadják az érkezőket, segítik a tájékozatlanokat.*

— Ritkaság, hogy hatodikos az úttörőtanács titkára. A „nagy" nyolcadikosok is hallgatnak a szavadra?

— Általában igen — mosolygott Tünde. *— Ha nem, akkor megkérem a tanács idősebb tagjait, hogy segítsenek. De erre nem sokszor került még sor. A hetedikesek, a nyolcadikosok is nagyon jól tudják, hogy nem én döntök, hanem mi közösen, és az akkor mindenkire kötelező.*

Együtt határozták el, hogy úttörőcsapatot alakítanak. Közösen írtak levelet a megyei úttörőelnökségnek. Teljes volt az egyetértés abban is, hogy az ünnepélyes névadóig a lehető legtöbbet megtudják Fekete István életéről, munkásságáról.

FELADAT: FEKETE ISTVÁN

A csapatfalon elhelyezett plakáton olvasható: melyik évfolyamnak mi a feladata. A másodikosok számára *„Ezt olvastam Fekete Istvántól"* címmel rajzpályázatot hirdettek. A hetedikesek tárlatot rendeznek arról, hogyan élnek a *Fekete István* írásaiban szereplő állatok a természetben. A hatodikosok dolga a gyűjtőmunka. Fel kell kutatniuk Fekete István élő hozzátartozóit és összeszedni mindent, ami a lexikonokban nem található.

— Ez komoly feladat — jelentette ki a hatodik bés *Andristyák Szilvia*, és mellette ülő osztálytársa, *Bana Ildikó* egyetértően bólintott. *— Úgy tudjuk, hogy Fekete István felesége él. Sikerült szereznünk egy címet, ahol talán megtaláljuk. Most fogjuk megkeresni.*

A csapatvezető egy újsággal szolgált.

— Még nem is tudjátok, mert tegnap érkezett meg a levél: rajtunk kívül még három Fekete István úttörőcsapat van az országban. Budapesten, Győrött és Kaposvárott. Majd kapcsolatot teremtünk velük, jó?

A gyerekek helyeseltek.

ELŐSZÖR AZ ŐRSÖK

A Túr utcaiak az úttörőév országosan meghirdetett programjaiból sem maradtak ki, csak ezen is módosítottak. Ők nem beszélhetnek hagyományápolásról, hanem helyette a hagyományok megteremtését tűzték ki célul. Így aztán hagyományossá szeretnék tenni a télapó-fenyőünnepséget, meg a környezetvédelmet. Elhatározták, hogy hátizsákos iskola lesznek...

— „Hátizsákos iskola" mozgalmat indítottunk. Már két gyalogtúrán vettünk részt. Makkosmárián és a biai erdőben jártunk. Ezekre az jön, aki akar. Most is folyik az elméleti felkészítés, mivel kirándulni sem érdemes csak úgy, „hűbelebalázs" módjára — mondta el Horváth Éva csapatvezető.

— Ez a tervszerűség jellemző az úttörőcsapat, a közösség létrehozására is?

— Természetesen. De nem lehet, nem is ajánlatos mindent pontról pontra előre meghatározni. Lehetőséget kell hagyni a spontán, tehát a szabad, közvetlen, váratlan kezdeményezésekre is. Az viszont fontos, hogy a kisebb közösségekből induljunk ki. Először az őrsök erősödjenek meg, tagjai legyenek barátok,

majd hozzák ők létre és erősítsék meg a rajokat, természetesen a pedagógus-rajvezetők segítségével.

Visszatérve a gyerekek közé, arról is beszélgettünk, hogy a szüleik, nagyszüleik mit mesélnek hajdani iskoláikról. Kiderült, hogy sajnos nem sokat. De azért van, aki erre is tud időt szakítani.

— *Az én szüleim szerint az ő életük nehezebb volt, mert csak este értek rá tanulni* — mondta Angelov-Romanov Éva. — ***Anyukám azt is mesélte, hogy sok tanár csak akkor feleltette, amikor tudta, hogy nem készült, direkt „utaztak" rá . . .***

— És most?

— ***Nem így van. Őket azzal ijesztgették, hogy megbuknak, bennünket meg, ha rossz jegyet kapunk, biztatnak és vigasztalnak, hogy majd kijavítjuk.***

— Te mit fogsz majd mesélni a gyerekeidnek?

Éva tanácstalanul megvonta a vállát, a többiekre nézett. Összesúgtak, aztán kisütötték: azt biztos elmondják, hogyan született meg az úttörőcsapatuk.

Szente Pál

ZSIBONGÓ

A PAJTÁS TELEXE

Hat Nógrád megyei kis település — Cserháthaláp, Galgaguta, Nógrádsipek, Felsőpetény, Erdőkürt és Csécse — művelődési házának irányítását — kísérletképpen — a helyi KISZ-szervezetek vették át. ✱ Családi játszóházat rendeztek Szombathelyen a megyei művelődési és ifjúsági központban. A legkisebbeknek mesefilmeket vetítettek, a nagyobbak a gyöngyfűzést, a játékkészítést gyakorolhatták, rajzversenyen vagy a bábszakkör foglalkozásán vehettek részt. A szülők ezalatt sakkoztak, olvastak, illetve szellemi tornán mérték össze tudásukat. ✱ Kulturális intézménnyé alakítanak Miskolcon egy régi malomépületet. A munkálatokat előreláthatóan májusban befejezik. A kétszintes épület a város szimfonikus zenekarának és állandó bábszínházának lesz az otthona.

KOCCANÁSOK

A mikrobusz oldala, hátulja csupa kosz volt. Vastagon rászáradt a sár, talán még tavalyról. A jól (és drágán) öltözött fiú észrevette. Megállt, alaposan megnézte, majd határozottan odalépett és írni kezdett: „PISZKOS! VIGYÉK A SZEMÉTTELEPRE!"

Megszemlélte. Láthatóan elégedett volt teljesítményével. Jogos elégedettséget érezhetett, hiszen igaza volt, s ő — ki talán környezetvédőnek hitte magát — most tett valamit a tisztaságért. Aztán a kezére pillantott. Láthatta: most már az is piszkos. Sebaj, beletörölte a nadrágjába. Azt, hogy most meg már a nadrág is piszkos lett, meg sem nézte. Mint aki dolgát jól végezte, büszkén továbbmasírozott.

(Szente)

KIÁLLÍTÁS A BÉKÉÉRT

Tanulói kisplasztikáiból, festményeiből, grafikáiból rendezett kiállítást a budapesti Radnóti Miklós utca 8–10. szám alatt levő általános iskola. A művek hétköznapjainkat ábrázolják, azokat a nyugodt, csöndes hétköznapokat, amelyeket a háború veszélye fenyeget. Igen, így is ki lehet állni a béke eszméje mellett . . .

EGY KÉP — EGY MONDAT

Mi lesz ebből, ha így folytatja? . . .

A „FELTALÁLÓ"

Még hogy a mai gyerekek nem szeretik a sportot?! Tessék megnézni, van aki azt sem tudja, hogy a sok kedvence közül melyiket válassza. Persze az is lehet, hogy egy új sportág születésének lehetünk tanúi, s már csak az a kérdés: a sílabda mikor kerül az olimpia műsorára . . .?

VIGYÁZNAK EGYMÁSRA

Közlekedési úttörők várják mindennap a buszmegállónál a körmendi Kölcsey utcai általános iskola bejáró kisdiákjait és az iskoláig kísérik őket. Az 504. számú Petőfi Sándor Úttörőcsapat alegységének tagjai a városi rendezvények területbiztosítási teendőiből is kiveszik részüket: mindig ott látni őket felnőtt rendőr társaik oldalán.

1 PERC ÚTAZ EXPRESS-SZEL

Novák Rudolf, az Express osztályvezető-helyettese:

— Egynapos kirándulásból áll az „Építészeti korok stílusjegyei" című programunk. Útvonala: Budapest—Zsámbék—Perbál—Esztergom—Visegrád—Szentendre—Budapest. A résztvevők Zsámbékon a híres műemlék templomot, Tinnyén a barokk templomot, Esztergomban a várat és a Bazilikát, Visegrádon az ásatásokat, Szentendrén pedig a város több nevezetességét nézik meg. A részvételi díj személyenként 147 forint.

TUDOD-E?

140 éve, 1844. február 20-án született Munkácsy Mihály. A magyar művészet korszakos jelentőségű mestere a kritikai realizmus egyik legnagyobb hatású alkotója volt. Művei számos külföldi képtárban is megtalálhatók. „Honfoglalás" című nagyméretű képét az Országházban helyezték el. Festett tájképeket, és arcképei is kiemelkedő jelentőségűek. Az „Ásító inas" egyik legismertebb alkotása.

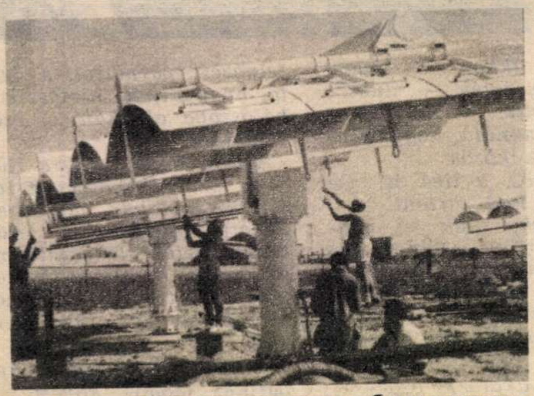

MÉLYHŰTÉS – NAPFÉNNYEL!

Hogy a napfény nem minden tekintetben áldás, azt a mexikói hűtőipar példája is bizonyítja. Mexikó a napfényes órák tekintetében előkelő helyen áll a világranglistán, ám éppen emiatt az élelmiszerek hűtése, tárolása igen sokba kerül.

Most az NSZK szakembereinek segítségével előnnyé változtatják a hátrányt. Olyan napelemeket szerelnek fel, amelyek elektromos áramot termelnek, és az így nyert villamos energiával jeget állítanak elő. A jövőben tehát minél erősebben tűz majd a nap, annál olcsóbb lesz a hűtés.

A budapesti Planetáriumban 4-7. osztályosoknak február 21-én 10 és 14 órakor, 23-án 12 órakor és 24-én 14 órakor, nyolcadikosoknak, első és második gimnazistáknak, szakközépiskolásoknak és szakmunkástanulóknak február 21-én 12 órakor és 23-án 14 órakor tartanak előadást.

ZSIBONGÓ

E.T.

A FÖLDÖNKÍVÜLI

Az ősöreg botanikus barátságot köt Elliottal és megkedveli annak testvéreit is. Abban reménykedik, hogy talán majd tudnak segíteni neki ezek a kis „kókuszdiók" abban, hogy üzenetet közvetítsen övéihez az űrbe.

Elliott szíve tele van szeretettel. Borzasztóan büszke földönkívüli barátjára és csak azon drukkol, hogy meg ne tudják a felnőttek, hogy ezt a különleges lényt ők bújtatják a szekrényben. Az végzetes lenne. A nagy titkot még a mamának sem szabad megtudnia.

II.

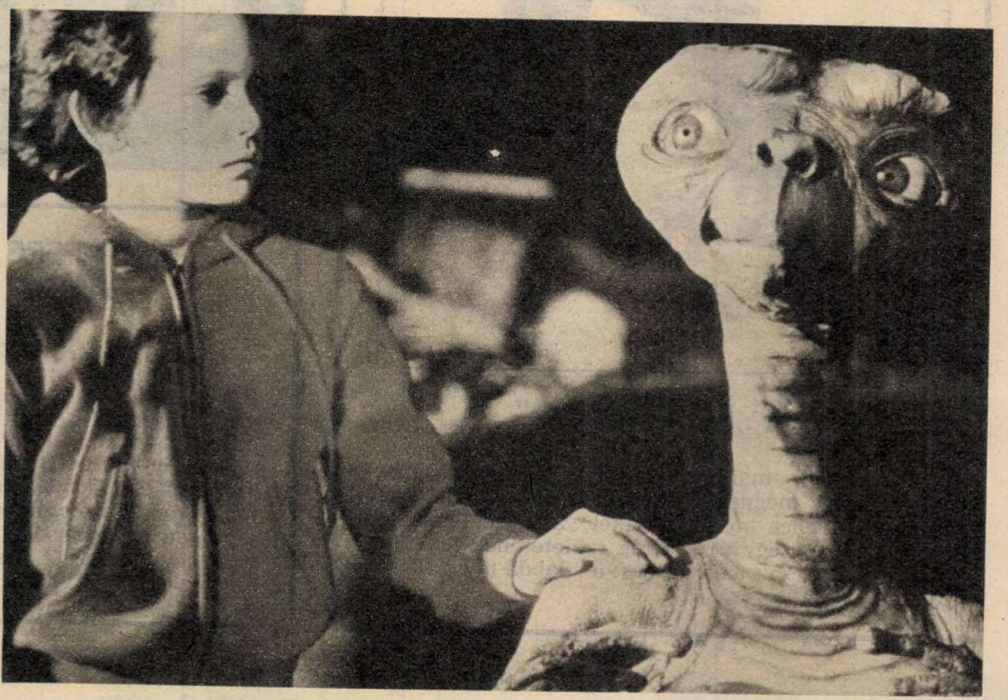

— Mami — mondta Gertie. — Elliottnak van egy szörnye a szekrényben.

— Hát ez nagyon jó, aranyom — mondta Mary, lábát feltette a nappali díványára, és minden tőle telhetőt elkövetett, hogy ne figyeljen oda a gyermekeire, ami most kissé nehezebbé vált, mivel Elliott éppen fejbe vágta Gertie-t egy összecsavart újsággal.

— Jaaaaaaaj! — rikoltotta Gertie. — Utállak, Elliott!

— Hagyjátok abba! — Mary megmoccant az arckrém rétegei alatt, bőre mintha géptengelyzsírozóban merült volna alá. — Elliott, légy kedves Gertievel!

— Miért?

— Mert a kishúgod.

— Na gyere, Gertie — szólalt meg Elliott hirtelen hangulatváltozással. — Majd játszom veled a hátsó udvaron.

— Hát ez már jobban hangzik — mondta Mary, és visszafordította fejét a díványpárnára.

— Ha még egy szót szólsz a szörnyről — suttogott Elliott, mihelyt kiléptek az udvarra —, lekopasztom az összes babádat.

— Csak azt próbáld meg! — mondta Gertie, és apró kezét apró csípőjére tette.

— Gertie, a szörny, az... nagy ajándék mindnyájunk számára. — Elliott a gondolataival küszködött, megpróbált hangot adni annak, amit érzett, hogy valami magasabb cél költözött életükbe, hogy ez a legjobb dolog, ami eddig történhetett velük. — Segítenünk kell neki.

— Hát én úgy látom, csak egy nagy játék — jelentette ki Gertie.

— Ő nem játék. Ő csodálatos lény, aki onnan jött. — A fiú az égre mutatott.

— De akkor is olyan, mint egy játék — duzzogott Gertie. — És a mama azt mondta, hogy minden játék közös.

— Közös, a tiéd is. De titokban kell tartani.

— Titok, titok — énekelte Gertie —, tudok egy kis titkot... — Ránézett Elliottra, szemében pajkos, erőszakos szikrák villantak. — Mit kapok, ha nem mondom meg?

— Mit akarsz?

— A walkie-talkie készülékedet — mosolygott Gertie diadalmasan. Ez volt a legszebb az egészben, végre az ő nagy testvére beadta a derekát.

— Oké — mondta a fiú —, megkapod.

— És babáznod is kell velem.

Elgyötört kifejezés költözött Elliott szemébe.

*

Éjszaka a földönkívüli felnézett párnáiról, s látta, hogy Elliott kimászik a hálószoba ablakán, a cseréptetőre.

Vajon hová megy a fiú?

Az űrutazó kibámult saját kis ablakán, miközben Elliott végigment a ferde tetőn, aztán lekászálódott az onnan levezető lépcsőkön a kertbe. Egy pillanat múlva már el is tűnt szem elől.

A vén csillagvándor telepatikus módon követte a fiú útját: Elliott a házat övező dombok felé tartott. Talán azért ment arrafelé, hogy ételt hozzon szekrénybe zárt barátjának?

Nem, a fiú a nyiladék felé mászott, ahol minden baj kezdődött.

A földönkívüli finom tudatantennái görcsösen megrándultak, mert az éjen át is megérezte... a fogcsattogást a gyűrűre akasztott, rettentő trófeán.

Elliott nem volt egyedül a nyiladékban.

Még valaki volt ott, aki valami után kutatott a sötétben. Vagy valaki után?

Lehetett-e még kétség efelől?

Érezte a nehéz lépteket, érezte a hideg, bámész pillantásokat, egy földi ember tekintetét, amely átfúrta az éjszakát saját telepatikus erejével.

A vénséges űrutazó kikapcsolta tudatradarját és összezsugorodott a szekrényben. Ezek őt keresik, vakító fényeikkel. Most fent vannak a hegyekben, átvizsgálnak minden négyzetcentimétert, s tudatradarjuk azt mondja nekik, hogy a földönkívüli valahol itt van, és mi majd megtaláljuk.

És kitömjük.

Üveg alá tesszük.

Kinyújtotta kezét egy Oreo sütemény után, és idegesen majszolni kezdte. Nem szabad, hogy megtalálják. De hát olyan közel vannak! És Elliott most ott